Родная газета на роднай мове
ЗВЯЗДА
Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.
30 ЛІСТАПАДА 2016 г. СЕРАДА № 231 (28341)
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Пісьменніцкі форум

СТАР. 2

Як захаваць дужы пол?

СТАР. 5

Легенды спорту: Вольга Назарава

СТАР. 6

ДАМОЎЛЕНАСЦІ ЁСЦЬ. ЧАС ДЗЕЙНІЧАЦЬ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка на другі дзень свайго афіцыйнага візіту ў Азербайджан на сустрэчы з прэм'ер-міністрам гэтай краіны Артурам Расі-задэ абмеркаваў перспектывы развіцця беларуска-азербайджанскіх адносін.

Асаблівая ўвага была звернута на рэалізацыю дамоўленасцей, дасягнутых напярэдадні ў час афіцыйных перагавораў прэзідэнтаў Беларусі і Азербайджана, паведамляе БЕЛТА. Як ужо пісала «Звязда», па выніках перагавораў Аляксандра Лукашэнкі і Ільхама Аліева падпісаны пакет дакументаў аб развіцці ўзаемадзеяння. Сярод іх — праграмы па развіцці супрацоўніцтва ў сферы спорту, адукацыі і аграпрамысловага комплексу, план мерапрыемстваў па выкананні праграмы сацыяльна-эканамічнага супрацоўніцтва да 2025 года, пагадненне аб усталяванні міжрэгіянальных сувязяў паміж Гродна і выканаўчай уладай Габалінскага раёна і іншыя дакументы.

Аляксандр Лукашэнка перад сустрэчай з Артурам Расі-задэ наведаў Цэнтр Гейдара Аліева, які быў створаны ўказам Прэзідэнта Азербайджана Ільхама Аліева і адкрыты ў 2012 годзе. Таксама Прэзідэнт Беларусі ўсклаў вянок да магілы Гейдара Аліева і да манумента на Алеі шахідаў.

Учора афіцыйны візіт Прэзідэнта Беларусі ў Азербайджан завяршыўся.

ГРЭЭ СЭРЦЫ СВЯТАЯ КРЫНІЦА...

Святая крыніца, названая ў гонар Іаана Хрысціцеля, якая знаходзіцца на памежжы двух раёнаў Віцебшчыны — Мёрскага і Глыбоцкага, упарадкаваная круглы год. А ўсё таму, што ў крыніцы ёсць надзейны захавальнік — Алег ВАЙЦЯХОВІЧ — жыхар вёскі Язна. У свой час Алег спраектаваў і ўзвёў афармленне крынічнага калодзежа, прывёў тэрыторыю комплексу ў належны стан, зрабіў купель. А нядаўна пабудаваў памяшканне для пераапранання і накрыў купель дахам.

Раз на тыдзень ён наведвае крыніцу. У гэтыя снежныя дні мне давялося сустрэць неабыякавага язненца ў гэтым прыгожым кутку з венікам і лапатай. Побач з Алегам быў і яго малады аднавясковец Вадзім ЧАРНЯЎСКІ *(на фота)*. Яны старанна прыбіралі снег, які паспеў добра засыпаць наваколле.

— Наведвальнікі прыходзяць і прыязджаюць на гэта месца кожны дзень, не зважаючы на надвор'е. З благаславення настаяцеля прыхода я ўзяў на сябе асноўны клопат пра крыніцу. Але без падтрымкі маіх землякоў крыніца, без перабольшвання, не была б такой прыгожай і адметнай, — кажа Алег Вайцяховіч. Захавальнік Янаўскай крыніцы добрым словам згадвае людзей, якія ахвяравалі сродкі на яе добраўпарадкаванне, на набыццё будаўнічых матэрыялаў. Напрыклад, былую жыхарку Язна Таццяну Шчарбіцкую — на яе грошы ўзведзены сцены і дах купелі.

— Крыніца святога Яна грэе сэрцы маіх землякоў, як бы далёка яны ні жылі, — перакананы Алег Вайцяховіч.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір ЗІНОЎСКІ, міністр эканомікі:

«Інфляцыя ў Беларусі ў 2016 годзе будзе ўтрымлівацца ў прагназуемых параметрах. У краіне захавана макраэканамічная стабілізацыя. Урад і Нацыянальны банк своечасова разлічваюцца па знешніх даўгах. Працягваецца работа з Міжнародным валютным фондам па магчымай праграме з Беларуссю. Нагадаю, што стаўка рэфінансавання Нацыянальнага банка зніжалася ў 2016 годзе тройчы. Гэта вельмі важны фактар, каб стварыць падмурак для эканамічнага росту ў наступным годзе».

• ВАЖНА

Базавая велічыня з 1 студзеня 2017 года складзе 23 беларускія рублі.

Адпаведнае рашэнне змяшчаецца ў пастанове Савета Міністраў ад 28 лістапада 2016 года №974, паведамілі ў прэс-службе беларускага ўрада. Сёння, згодна з Указам Прэзідэнта ад 4 лістапада 2015 года №450 «Аб правядзенні дэнамінацыі афіцыйнай грашовай адзінкі Рэспублікі Беларусь» і з пастановай урада ад 27 чэрвеня 2016 года №496, базавая велічыня складае 21 беларускі рубель.

НА МОВЕ ДЫПЛАМАТЫІ

Мінск стаў пляцоўкай для перагавораў кіраўнікоў знешнепалітычных ведамстваў «нармандскай чацвёркі»

Учора ў мінскім «Прэзідэнт-атэлі» міністры замежных спраў Расіі, Украіны, Германіі і Францыі Сяргей Лаўроў, Павел Клімкін, Франк-Вальтэр Штайнмаер і Жан-Марк Эйро сабраліся, каб абмеркаваць надзённыя пытанні ўрэгулявання сітуацыі на паўднёвым усходзе Украіны.

На сустрэчы ў Берліне 19 кастрычніка лідары «нармандскай чацвёркі» далі даручэнне падрыхтаваць дарожную карту гэтага ўрэгулявання, і яшчэ перад пачаткам сустрэчы кіраўнікоў МЗС у Мінску многія аналітыкі меркавалі, што менавіта аб ёй будзе ісці размова дыпламатаў.

Раней кіраўнік МЗС Расіі Сяргей Лаўроў адзначаў, што, у адпаведнасці з берлінскімі дамоўленасцямі, у аснове дарожнай карты павінен быць прынцып «сінхроннасці дзеянняў у сферы забеспячэння бяспекі і пашырэння палітычных рэформ» у рамках мінскіх дамоўленасцей ад 12 лютага 2015 года. У сваю чаргу міністр замежных спраў Украіны Павел Клімкін напярэдадні сустрэчы ў Мінску расказаў аб намеры ўкраінскага боку прадставіць свой варыянт дарожнай карты выканання мінскіх пагадненняў. Асноўныя акцэнты ў ім — на пытаннях бяспекі і гуманітарнага характару. Выступаючы ўчора перад самым прыездам у Мінск на Берлінскім форуме па знешняй палітыцы, міністр замежных спраў Германіі Франк-Вальтэр Штайнмаер заявіў, што работа над рэалізацыяй дамоўленасцей па ўрэгуляванні сітуацыі ва Украіне ідзе марудна, аднак, нягледзячы на ўсе складанасці, яна павінна быць прадоўжана. «Усё гэта (розныя аспекты работы над «Мінскам») складана, але, па маім вопыце, у нас няма іншай магчымасці, акрамя як прысвяціць сябе вырашэнню гэтых складанасцей», — сказаў кіраўнік МЗС Германіі.

Прарываў не было, але дамоўленасці лідараў «нармандскай чацвёркі» не падвяргаюцца сумненню, пракаментаваў учарашнія перамовы Сяргей Лаўроў.

Учора па ўрэгуляванні канфлікту ва Украіне быў зроблены яшчэ адзін крок. Зроблены ён быў у Мінску, і гэта добрая нагода нам усім узгадаць пра тое, што ў шалёным сучасным свеце мы маем найвялікшую каштоўнасць — спакой і мір у сваёй краіне.

■ Варта пераймання

ЯК РАМОНТ УПЛЫВАЕ НА... ДЭМАГРАФІЮ

У аднаўленую радзільню Салігорска едуць парадзіхі з 8 суседніх раёнаў Міншчыны

Да радзільнага аддзялення Салігорскай цэнтральнай раённай бальніцы штодзень прыходзяць шчаслівыя бацькі, каб падтрымаць сваіх жонак, якія нарадзілі немаўлят. «А самыя смелыя з мужчын ладзяць перад вокнамі сапраўднае шоу», — смяецца галоўны ўрач Вольга БЕЛАВУС.

Дзмітрыя Сляпцова мы засталі за развешваннем рознакаляровых шароў на галінках дрэва. Мужчына быў так заняты справай, што нават не заўважыў, як да яго падышлі. І спахапіўся толькі, калі ўбачыў у руках карэспандэнта фотаапарат.

— Сёння ноччу жонка Марыя нарадзіла мне дачушку. Усю ноч не спаў, хваляваўся, — растлумачыў свае дзеянні Дзмітрый. — Мая каханая адчувае сябе добра, вунь стаіць каля акна, махае мне рукой. Дачку пакуль не бачыў, але ведаю, што яна прыгожая, здаровая, моцная — вага 3 кілаграмы 980 грамаў, рост 53 сантыметры. Наогул я ўжо двойчы бацька, старэйшая — таксама дзяўчынка.

Дзмітрый працуе ў адкрытым акцыянерным таварыстве «Беларуськалій», зарплата нядрэнная, але пакуль муж з жонкай жывуць з бацькамі. Мужчына спадзяецца, што з цягам часу яны прыдбаюць сваю кватэру і тады запланнуюць трэцяе дзіця. Тым больш што для парадзіх у Салігорску створаны вельмі добрыя ўмовы.

1 верасня ў горадзе адкрылася першая чарга абноўленага радзільнага аддзялення. Асаблівасць рамонту заключалася ў тым, што ён вёўся на працягу года, а ўрачы аднachасова прымалі роды ў пацыентак. Падчас рэканструкцыі не спынялася і работа перынатальнага цэнтра, куды паступаюць жанчыны з дачаснымі родамі і шматплоднай цяжарнасцю. Гэта не толькі жыхаркі Салігорска, але і 8 суседніх раёнаў Міншчыны.

— Мы правялі не толькі рамонт і мадэрнізацыю, але і закупілі новае абсталяванне: апарат ультрагукавога абследавання, які дазваляе на месцы літаральна за 2 хвіліны абследаваць маці і дзіця, — кажа **загадчык аддзялення для цяжарных і парадзіх Салігорскай бальніцы Іван КАЛУПАНОВІЧ**. — Набылі і вакуумнае абсталяванне, апарат для размарожвання плазмы крыві, 4 апараты штучнай вентыляцыі лёгкіх, ложкі, якія можна падабраць індывідуальна для кожнай жанчыны, транспартныя кюветы для неданошаных дзяцей.

СТАР. 3

■ «Звязда» даследуе праблему

ЗАБЫЦЬ, КАБ ВЫРАТАВАЦЬ

Развейваем міфы пра наркаманію

Таблеткі ад наркаманіі не існуе. Але выратаваць блізкіх з гэтай бяды можна. Трэба толькі ведаць, як гэта рабіць. На жаль, сёння існуе шмат міфаў, звязаных з такой бядой. Самыя распаўсюджаныя — што наркаманія не захворванне, а разбэшчанасць, злачынны лад жыцця і што гэта праблема, з якой можна разабрацца самастойна. Зыходзячы з гэтага прымаюць не тыя меры. Нават самыя блізкія людзі сваімі дзеяннямі хутчэй шкодзяць, чым дапамагаюць...

Існуюць праграмы, якія дазволілі выратаваць ад залежнасці не адну сям'ю. Так, дапамога патрэбна не толькі таму, хто ўжывае наркотыкі, але і яго блізкім. Больш таго, выратаванне залежнага павінна пачынаецца менавіта з работы з яго бацькамі, упэўнены ў грамадскай арганізацыі «Маці супраць наркотыкаў».

НЕ КАРМІЦЕ!

Дрэнныя тыя бацькі, што не дакормяць сваіх дзяцей да пенсіі. Гэта самая небяспечная ўстаноўка ў нашым грамадстве. Уласна з яе часта і пачынаецца праблема залежнасці. Нярэдка бацькі, што звяртаюцца ў арганізацыю, каб дапамагчы свайму даросламу дзіцяці, прызнаюцца, што той цалкам на іх утрыманні. Пакуль ёсць нехта, хто корміць, залежны чалавек не кіне ні калоцца, ні піць. Яму ж камфортна. Калі бацькі працягнуць яго забяспечваць, можа дайсці да таго, што з часам самі пачнуць набываць залежнаму наркотыкі ці алкаголь.

Самы эфектыўны спосаб дапамагчы наркаману — перастаць клапаціцца пра яго, кантраляваць, высвятляць, дзе ён знаходзіцца. Гэта спрацоўвае таму, што многія залежныя развучыліся вырашаць свае праблемы і баяцца застацца са сваёй бядой, асабліва адзін на адзін.

СТАР. 3

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У Бразіліі аб'яўлена жалоба па ахвярах авіякатастрофы

Улады Бразіліі абвясцілі трохдзённую жалобу ў сувязі з крушэннем самалёта, на борце якога ляцелі футбалісты бразільскай каманды «Шапекоэнсе».

Па апошняй інфармацыі, у авіякатастрофе выжылі шэсць чалавек. Усяго на борце знаходзіўся 81 чалавек. Ратавальнікі працягваюць аперацыю па пошуку тых, хто выжыў.

Самалёт з бразільскімі футбалістамі разбіўся ў Калумбіі. Раней паведамлялася, што прычынай авіякатастрофы маглі стаць непаладкі ў электраабсталяванні. Сярод іншых версій — дрэнныя ўмовы надвор'я і нястача паліва ў самалёце.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў спачуванні Прэзідэнту Федэратыўнай Рэспублікі Бразілія Мішэлу Тэмеру, а таксама родным і блізкім загінулых у выніку крушэння самалёта. «У Беларусі з глыбокім болем успрынялі трагічную вестку аб шматлікіх чалавечых ахвярах, значную частку якіх склалі грамадзяне Бразіліі», — гаворыцца ў спачуванні.

У Ізраілі за тыдзень на пажарах пацярпелі 125 чалавек

У Ізраілі на пажарах за тыдзень пацярпелі 125 чалавек, паведамляецца ў справаздачы ізраільскай арганізацыі па аказанні дапамогі «Чырвоная Зорка Давіда». Пажары не спыняюцца ўжо тыдзень і ахапілі муніцыпальныя землі на плошчы 1130 гектараў. Акрамя гэтага, у горадзе Хайфа ў выніку пажару пашкоджана звыш 1780 будынкаў. Жыхароў, якія страцілі прытулак, часова размяшчаюць у гасцініцах горада. Нанесены пажарамі ўрон ацэньваецца амаль у $130 млн.

У Японіі знішчаць звыш 300 тысяч курэй

Прычына — птушыны грып. Вірус H5N8 выяўлены на ферме ў мястэчку Сэкікава — тут напярэдадні былі знойдзены каля 40 мёртвых птушак, пры гэтым у пяці з іх быў вірус. Улады прэфектуры Ніігата прынялі рашэнне знішчыць каля 310 тысяч курэй. Выяўлены вірус і ў паўночнай прэфектуры Ааморы. Тут на адной з ферм знайшлі мёртвых качак. У радыусе 10 км ад ачагоў віруса размешчана больш за 60 фермерскіх гаспадарак амаль з мільёнам птушак. Японскі ўрад прымае экстранныя меры па вырашэнні сітуацыі — уводзіцца каранцін з мэтай пазбегнуць далейшага распаўсюджвання віруса.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У Бельгіі «выгаранне на рабоце» прызналі захворваннем

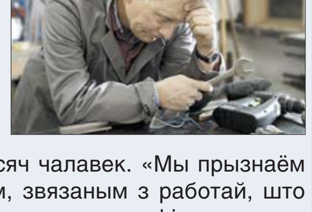

Улады каралеўства афіцыйна прызналі «выгаранне на рабоце» (ад англійскага burn out — выгараць) захворваннем, звязаным з працоўнай дзейнасцю. Паводле дадзеных Бруселя, штогод з-за гэтай хваробы па медыцынскую дапамогу звяртаюцца да 10 тысяч чалавек. «Мы прызнаём «выгаранне» захворваннем, звязаным з работай, што дазволіць нам прыняць меры па яго прафілактыцы на працоўным месцы», — абвясціла ў эфіры тэлеканала VRT міністр аховы здароўя Бельгіі Магі Дэ Блок. Такім чынам, прызнанне «выгарання на рабоце» захворваннем дасць магчымасць павысіць да 70% суму кампенсацыі, якую выплочваюць страхавыя кампаніі за наведванне работнікамі ўрачоў. Бельгійскія эксперты неаднаразова адзначалі, што праблема псіхалагічнагаператамлення жыхароў на працы ў апошні час набыла пагрозлівыя маштабы. Паводле даных улад, больш за 8200 чалавек бралі адгулы ці адпачынак у мінулым годзе менавіта з-за «выгарання на рабоце», пісалі журналісты The Brussels Times.

КОРАТКА

Амаль 15 тыс. калядных і навагодніх выставак-продажаў і кірмашоў плануецца правесці ў Беларусі. З 20 снежня пачнуць работу больш за 800 ёлачных базараў (з іх 200 — у Мінску).

Беларусь разглядае магчымасць пашырэння свайго дыппрадстаўніцтва ў Швецыі ў 2017 годзе. Цяпер там знаходзіцца часовы паверапы ў справах Беларусі. «Спадзяюся, што ў Швецыі будзе функцыянаваць паўнацэннае пасольства Беларусі. Гэта значыць — пасол, калі будзе адпаведнае рашэнне, і некалькі дыпламатаў», — паведаміла намеснік міністра замежных спраў Алена Купчына.

Увайсці ў лік фіналістаў нацыянальнага адборачнага тура конкурсу песні «Еўрабачанне-2017» прэтэндуюць 67 выканаўцаў. Столькі заявак паступіла на адрас Белтэлерадыёкампаніі па стане на 29 лістапада. Сёння ў 12.00 у Белтэлерадыёкампаніі пачнецца праслухоўванне канкурсантаў.

Трое жыхароў Брэсцкай вобласці патанулі ў лістападзе ў дамашніх ваннах. Ва ўсіх выпадках ахвярамі вады сталі пажылыя мужчыны. Ёсць падазрэнне, што ў двух з іх прычынай смерці магла стаць сардэчная недастатковасць.

У рэйсавым аўтобусе Чарнігаў — Гомель пагранічны нарад сумесна з супрацоўнікамі Гомельскай мытні 28 лістапада выявіў груз, схаваны ад мытнага афармлення. Грамадзяне Украіны спрабавалі незаконна ўвезці ў Беларусь 52 кг сала і 10 купюрапрыёмнікаў для інфакіёскаў.

■ Я зноў выбіраю «Звязду»

ДОБРАЯ ЗВЫЧКА

Вера Мікалаеўна ЖУКАВА, жыхарка райцэнтра Ушачы:

— Я родам з вёскі Пуцілкавічы — малой радзімы Петруся Броўкі. Мо і дзякуючы гэтаму люблю беларускую мову, літаратуру. Спачатку «Звязду» выпісвала мая мама. А потым і я. Бывае, паквартальна не атрымаецца афармляць падпіску, дык на месяц выпісваю. А калі не выпішу і на месяц, бо перыядычна зусім цяжка з грашыма, на наступны — абавязкова! Без газеты ўжо не магу.

У «Звяздзе» мне падабаецца чытаць пра традыцыі беларусаў, цікавыя артыкулы пра тое, што адбываецца ў краіне і свеце. Я выгадавала сына, дачку, падрастаюць шасцёра ўнукаў: тры дзяўчынкі і тры хлопчыкі. Газета прывівае і ім павагу да роднай мовы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Ушацкі раён — Віцебск.

ISSN 1990 - 763X

ЗВЯЗДА
Да чытача з любоўю!
ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА,
5 разоў на тыдзень!
Ідзе падпіска на «Звязду» на I квартал і I паўгоддзе 2017 года!
ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

■ Парламенцкі дзённік

АКАДЭМІЧНЫЯ АБМЕНЫ, АЛКАГОЛЬ І ЭКСПАРТ

Якія новыя законапраекты прынялі ўчора дэпутаты?

Захоўваць дома, а таксама перамяшчаць па тэрыторыі краіны алкаголь з акцызнымі маркамі Рэспублікі Беларусь можна будзе ў любых аб'ёмах. Затое немаркіраваную спіртную прадукцыю перавозіць можна толькі ў аб'ёмах, якія не перавышаюць 5 літраў на фізічную асобу. Такія змены ў заканадаўства ўносіць Дэкрэт Прэзідэнта ад 8 лістапада «Аб перамяшчэнні, захоўванні і продажы фізічнымі асобамі алкагольных напояў». Пастанову аб гэтым Дэкрэце ўчора прыняла Палата прадстаўнікоў.

Захоўвай колькі хочаш...

Сяргей НАЛІВАЙКА, міністр па падатках і зборах, які прадстаўляў Пастанову ў Авальнай зале, упэўнены, што з гэтым дакументам закон стаў больш ліберальным, узважаным.

— Калі алкагольная прадукцыя маркіравана акцызнымі маркамі, гэта ў дастатковай ступені пацвярджэнне легальнасці і законнасці яе знаходжання на нашай тэрыторыі, — растлумачыў міністр. — Гэта пацвярджэнне таго, што ўсе падаткі і неабходныя плацяжы выплачаны. Што да прадукцыі, якая трапляе да нас праз магазіны бяспошліннага гандлю, то яна немаркіраваная. Калі вы часта перасякаеце мяжу, то маеце магчымасць набываць, не парушаючы заканадаўства, пэўны аб'ём такіх тавараў. Калі вы не п'яце столькі, колькі набываеце, натуральна, гэта прадукцыя будзе назапашвацца ў вас дома. Тут, на нашу думку, — і Дэкрэт гэта пацвярджае — няма нічога супрацьзаконнага. Самае галоўнае, каб гэту прадукцыю — як маркіраваную, так і немаркіраваную — вы не выкарыстоўвалі ў прадпрымальніцкай дзейнасці.

Васіль ДЗЕМІДОВІЧ, член Пастаяннай камісіі па жыллёвай палітыцы і будаўніцтве, расказаў журналістам, што гэты дакумент прыняты для супрацьдзеяння незаконнаму абароту алкагольнай прадукцыі і здымае пэўныя абмежаванні па перамяшчэнні і захоўванні алкаголю на тэрыторыі Беларусі.

— Дэкрэт падразумявае і адміністрацыйную адказнасць на выпадак парушэння заканадаўства ў гэтай сферы — уводзяцца штрафныя санкцыі ад 10 да 100 базавых велічынь. Таксама магчыма канфіскацыя траспартных сродкаў — у выключных выпадках па рашэнні суда, — праінфармаваў дэпутат.

Дапамога айчыннаму экспарту

Лілія КІР'ЯК, член Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры, навуцы, выступіла судакладчыкам праекта закона па ратыфікацыі міжурадавага беларуска-туркменскага Пагаднення аб вызваленні ад падатку на дадатковы кошт тавараў, што ўвозяцца Беларуска-туркменскім гандлёвым домам на тэрыторыю Туркменістана і Туркмена-беларускім гандлёвым домам на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь.

— Прыняцце гэтага законапраекта — адзін з канкрэтных крокаў, які дазволіць замацавацца нашай дзяржаве на сусветным рынку — перш за ўсё, на рынку тых дзяржаў, якія маюць значны патэнцыял узаемавыгаднага супрацоўніцтва, — сказала дэпутат журналістам. — Туркменістан — адзін са стратэгічных партнёраў Рэспублікі Беларусь, з якім будуюцца гандлёва-эканамічныя адносіны на сяброўскай аснове. Ратыфікацыя данага пагаднення дазволіць павысіць канкурэнтаздольнасць беларускіх тавараў на тэрыторыі Туркменістана і адпаведна павялічыць экспарт айчынных тавараў на тэрыторыі гэтай краіны.

Акадэмічных абменаў стане больш?

Законапраект, які ратыфікуе Пагадненне паміж урадам Рэспублікі Беларусь і ўрадам Рэспублікі Польшча аб супрацоўніцтве ў галіне адукацыі, прадставіў **Ігар МАРЗАЛЮК, старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры, навуцы.**

— Пагадненне, якое выносіцца на ратыфікацыю, надзвычай важнае для акадэмічных абменаў паміж Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Польшча, — падкрэсліў ён. — На тэрыторыі Беларусі ўжо сёння дзейнічае дзве сярэднія школы, дзе цалкам усё навучанне вядзецца па-польску. Адна са школ знаходзіцца ў Гродне, другая — у Ваўкавыску. Як вядома, беларускае насельніцтва кампактна пражывае на тэрыторыі Падляскага ваяводства — там больш за 20% насельніцтва — беларускае. Згодна з Законам аб нацыянальных меншасцях Польшчы ад 2005 года яны маюць права карыстацца беларускай мовай і ў якасці дадатковай мовы навучання. Дамова вельмі істотна дапаўняе тыя палажэнні, якія былі раней. Самае важнае ў ёй — акадэмічныя абмены ў сферы вышэйшай адукацыі.

Судовая сістэма па-новаму

Наталля ГУЙВІК, старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве, прадставіла ў другім чытанні праект закона «Аб унясенні змен і дапаўненняў у законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях судаўладкавання і судавытворчасці».

— У сувязі з тым, што ў нас аб'яднаны Вярхоўны суд і Вышэйшы гаспадарчы суд, ліквідаваны Беларускі ваенны суд, міжгарнізонныя ваенныя суды, законапраект вызначае судовую сістэму Рэспублікі Беларусь, у якую ўваходзіць Канстытуцыйны суд і суды агульнай юрысдыкцыі. Тыя паўнамоцтвы, якія былі ў Міністэрства юстыцыі па арганізацыйным, матэрыяльна-тэхнічным, кадравым забеспячэнні, новай рэдакцыяй Кодэкса аб судаўладкаванні і статусу суддзяў перададзены Вярхоўнаму суду, — паведаміла парламентарый.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@zviazda.by*

■ Пісьменніцкі форум

ЛІТАРАТУРА ЯК ДАПАМОЖНІК У ВЫВУЧЭННІ СВЕТУ

Краіне патрэбны разумныя людзі, носьбіты інтэлекту і новых ідэй...

Пра гэта сведчыць увага да III з'езда Саюза пісьменнікаў Беларусі з боку афіцыйных асоб, якія прыйшлі, каб прывітаць удзельнікаў. Мандатная камісія палічыла: з 606 членаў арганізацыі на з'ездзе зарэгістраваліся 367. З трыбуны ішла гаворка пра вельмі надзённыя для літаратараў тэмы.

— Здаецца, з таго часу, калі 150 пісьменнікаў стварылі нашу творчую суполку, мінула не так многа гадоў. Але крыху больш як за дзесяцігоддзе саюз значна вырас, і сёння яго членамі з'яўляюцца каля 600 аўтараў, якія працуюць у розных жанрах, — зазначыў у сваім дакладзе **старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай ЧАРГІНЕЦ.** Па традыцыі паведамленне кіраўніка пісьменніцкай творчай арганізацыі распачало працу з'езда — пасля агучвання ўрачыстага прывітання ад Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі, якое зачытаў Ігар Бузоўскі, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта.

— За апошнія пяць гадоў члены Саюза пісьменнікаў паказалі вельмі значныя станоўчыя вынікі. Калі ацэньваць аб'ектыўна, то іх можна выразіць у колькасці выдадзеных кніг, — падкрэсліў у дакладзе Мікалай Чаргінец. — Так, на працягу гэтага часу пісьменнікі прадставілі чытачам больш як 1750 выданняў. І выніковасць працы зусім не залежыць ад месца жыхарства творцы: аўтары, якія жывуць у рэгіёнах, у гэты час працавалі не менш актыўна, чым сталічныя. Разам з дзяржаўнай падтрымкай мы маем спонсарскую дапамогу, атрымалі і дазвол Прэзідэнта на тое, каб самім зарабляць грошы. Разумеем: не трэба спадзявацца на іншых, варта і самім працаваць лепш, навучыцца «манетызаваць» сваю дзейнасць. Магчыма, падумаць пра арганізацыю платных выступленняў, абмяркоўваць ганарары за выкананне твораў нашых аўтараў падчас канцэртаў.

Таксама Мікалай Чаргінец звярнуў увагу на тыя цяжкасці, з якімі пісьменнікі сутыкаюцца ў сваёй працы. Гэта, вядома, адсутнасць агульнага прызнання грамадствам значнасці кнігі і работы пісьменніка. Сёння творчасць у літаратуры ўспрымаецца хутчэй як хобі, а не прафесія, таму стаяць пытанні пра забеспячэнне пісьменнікаў пенсіямі, вышэйшымі за мінімальныя, пра выдзяленне творцам арэнднага жылля. Па меркаванні старшыні Саюза пісьменнікаў Беларусі, патрэбна больш увагі надаваць маладым аўтарам, праводзіць для іх семінары, садзейнічаць выданню кніг.

У ліку «балючых» — і пытанне прысутнасці пісьменнікаў у публічнай прасторы і СМІ. Так, Мікалай Чаргінец заклікаў аўтараў актыўней сустракацца з чытачамі, ладзіць аўтограф-сесіі ў кнігарнях. Старшыня саюза звярнуўся да кіраўнікоў рэспубліканскіх газет і тэлеканалаў з просьбай актыўней асвятляць літаратурнае жыццё краіны, расказваць пра новыя кнігі для дарослых і дзяцей.

У сваёй прамове **міністр інфармацыі Беларусі Лілія АНАНІЧ** засярodзілася на асвятленні работы кнігавыдавецкай галіны:

— Штогод у краіне выходзіць звыш 10 тысяч найменняў кніг тыражом амаль 22 мільёны экзэмпляраў. Нягледзячы на тое, што гэта вялікія лічбы, трэба прызнаць, што дзесяць гадоў таму мы мелі тыражы кніг, якія выдаваліся ў краіне, у два разы большыя. У апошнія гады намецілася ўстойлівая тэндэнцыя па павелічэнні выпуску кніг на беларускай мове: гэта ў сярэднім 1000—1200 назваў у год тыражом 4 мільёны экзэмпляраў. Літаратура на беларускай мове займае больш за 11 працэнтаў у агульнай колькасці выпушчанай беларускімі выдавецтвамі літаратуры і набліжаецца па сваіх тыражных характарыстыках да 17—20 працэнтаў у сукупным тыражы.

Міністэрства інфармацыі фактычна адказвае за рэалізацыю дзяржаўнай палітыкі ў галіне кнігавыдання. Адным з важнейшых і прыярытэтных кірункаў дзейнасці беларускіх выдавецтваў з'яўляецца выпуск мастацкай, у тым ліку дзіцячай, літаратуры беларускіх аўтараў. Лілія Ананіч падкрэсліла, што колькасць выпушчаных за апошнія 5 гадоў кніг літаратурна-мастацкага кірунку сёння вызначаецца ў межах 1500—2000 найменняў на год. Кожная дзясятая кніга — літаратурна-мастацкая. Кніг беларускіх пісьменнікаў выпускаецца ў нашай краіне прыкладна да 800 назваў штогод. Міністэрства працуе ў цесным узаемадзеянні з Саюзам пісьменнікаў Беларусі. Выконваючы даручэнне кіраўніка дзяржавы, з 2012 года штогод 10—12 кніг сучасных беларускіх пісьменнікаў выдаюцца пры поўнай дзяржаўнай падтрымцы і пастаўляюцца для камплектавання фондаў у публічныя бібліятэкі нашай краіны — такім чынам знаходзяць свой шлях да чытача.

«Кніжная тэма» дамінавала і ў выступленні **міністра культуры Беларусі Барыса СВЯТЛОВА**: установы Міністэрства культуры з'яўляюцца найбольш актыўнымі спажыўцамі працы літаратараў — бібліятэкі, літаратурныя музеі, установы адукацыі ў сферы культуры і іншыя. Толькі ў мінулым годзе публічныя бібліятэкі папоўніліся сацыяльна значнай літаратурай на суму больш як 800 тысяч дэнамінаваных рублёў. Але ж супрацоўніцтва з пісьменнікамі накіравана і на тое, каб прадставіць асоб: праз фестывалі, прэзентацыі, творчыя сустрэчы... Барыс Святлоў адзначыў:

— Сённяшні з'езд стаіць у шэрагу найбольш важных сустрэч творчых работнікаў нашай краіны. Упэўнены, што ён стане штуршком для далейшага развіцця беларускай літаратуры і культуры ў цэлым. Стане для пісьменнікаў стымулам у новых здзяйсненнях, а для нас — крыніцай інфармацыі аб найбольш штодзённых патрэбах творчай супольнасці.

Супольнасць уплывовая. І на грамадства ў цэлым, і на асобныя яго пакаленні, якія ў наш час вельмі па-рознаму прыходзяць да беларускай літаратуры. Але класічны пачатак — са школы.

— У вучэбных праграмах па рускай і беларускай мове і літаратуры ёсць раздзелы, якія прапануюць вучням азнаёміцца з творчасцю сучасных пісьменнікаў Беларусі. У прыватнасці, супрацоўніцтва з пісьменнікамі ідзе па падрыхтоўцы падручнікаў і кніг серыі «школьная бібліятэка», — адзначыў **першы намеснік міністра адукацыі Беларусі Вадзім БОГУШ**. Таму што «беларускія пісьменнікі ствараюць мастацкі летапіс гісторыі сваёй Радзімы».

Як, напрыклад, Іван Мележ у «Людзях на балоце», узгадаў **Аляксандр РАДЗЬКОЎ, старшыня грамадскага аб'яднання «Белая Русь»**. Ён параўнаў працу пісьменнікаў у адносінах да грамадства з задачамі квантавай фізікі: гэта вывучэнне свету, стварэнне мадэляў, праз якія можна атрымаць адказы на запыты людзей.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Марына ВЕСЯЛУХА. *vesialuha@zviazda.by*
Ларыса ЦІМОШЫК. *tsimoshyk@zviazda.by*

P.S. ***Дарэчы, падчас III з'езда Саюза пісьменнікаў Беларусі, як і падчас кожнай з гэтых традыцыйных сустрэч, прайшла цырымонія выбараў старшыні творчай арганізацыі. Ім перавыбраны Мікалай ЧАРГІНЕЦ***

■ Пазіцыя

ПАМІЖ ТВОРЦАМ І ДЗЯРЖАВАЙ

Які знак варта ставіць, высвятлялі эксперты

У Мінску адбылося трэцяе пасяджэнне клуба «Адкрыты дыялог». У ім узялі ўдзел каля трыццаці знаўцаў з розных сфер: мастацтва, сродкаў масавай інфармацыі, бізнесу, вышэйшай адукацыі, грамадскіх аб'яднанняў, дзяржаўнай службы. Гэтым разам асноўнай тэмай дыскусіі стала месца творцы ў дзяржаўным будаўніцтве. Так, па словах Андрэя БЕЛЯКОВА, першага сакратара Цэнтральнага камітэта Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі, сустрэча клуба заклікана нагадаць пра ўклад творчай інтэлігенцыі, у прыватнасці літаратараў, у развіццё беларускага грамадства.

Галоўным спікерам стаў расійскі паэт, публіцыст, крытык, мастацтвазнаўца Юрый КУБЛАНОЎСКІ. Ужо пасля мерапрыемства ён прызнаўся журналістам, што ў захапленні ад таго, што раніцай буднага дня шырокае кола дзяржаўных служачых, грамадскіх дзеячаў і творцаў сабраліся, каб абмеркаваць надзённыя для інтэлігенцыі пытанні. Гутарка ж на самой сустрэчы, пачаўшыся з цытаты Уладзіміра Маякоўскага, перайшла на яго асобу. «Гэта паэт, у якога быў бясспрэчны Божы дар, а ён паклаў яго на алтар агітацыі і прапаганды, — лічыць пісьменнік. — Паэзія — гэта заданне, якое трэба выканаць як мага лепей. І яно не залежыць ні ад дзяржавы, ні ад публікі».

Ігар БУЗОЎСКІ, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі, у адказ выказаў меркаванне, што любы чалавек, які мае ўласную пазіцыю, «ужо агітуе, ужо пэўным чынам уплывае». «Аднаму чалавеку, напэўна, значна складаней, і, хутчэй, практычна немагчыма вырашыць глабальныя працэсы ў грамадстве. Таму людзі імкнуцца кансалідавацца ў грамадскія аб'яднанні, саюзы, арганізацыі і рухаць наперад разам з аднадумцамі пэўныя ідэі», — лічыць намеснік кіраўніка Адміністрацыі.

Асобна Ігар Бузоўскі звярнуў увагу на стаўленне да слова «заказ». На яго думку, калі тэма цікавая і важная для грамадства, трапляе на хвалю творцы, падыходзіць яму па сферы дзейнасці, у гэтым няма нічога дрэннага. Кансалідацыя дзяржавай такога кшталту людзей адбываецца з адной мэтай — аб'яднаць, згуртаваць грамадства. Такім чынам прасоўваюцца ідэалы, сэнсы, каштоўнасці, якія ставяцца прыярытэтам. І калі «кіраўніцтва дзяржавы знаходзіцца на адной хвалі з творчай інтэлігенцыяй», то перш за ўсё гэта станоўча адбіваецца на грамадстве і называць «заказам» такі стан рэчаў, лічыць ён, не варта.

Вераніка ПУСТАВІТ. *pustavit@zviazda.by*

■ Меркаванне

СУСТРЭЧЫ ТРЭБА ЦАНІЦЬ

Кожны дэлегат III з'езда Саюза пісьменнікаў Беларусі адправіўся на гэты сход са сваімі радасцямі, спадзяваннямі, памкненнямі і чаканнямі. Мы запыталіся ў розных творцаў, якое значэнне адыгрывае з'езд у жыцці пісьменніцкай супольнасці ў цэлым і на іх асабістым творчым шляху ў прыватнасці.

Генадзь ПАШКОЎ, першы сакратар Саюза пісьменнікаў Беларусі, паэт:

— З'езд, як правіла, акрэслівае пэўны этап жыцця саюза. Пяць гадоў прайшло з часу нашай папярэдняй вялікай сустрэчы. І калі з самага пачатку работы пісьменніцкай арганізацыі мы больш увагі надавалі арганізацыйным пытанням, стварылі абласныя і Мінскае гарадское аддзяленні, утварылі секцыі па жанрах літаратуры, то цягам апошніх пяці гадоў маглі больш увагі надаваць справе творчай. Так, конкурс на найлепшы твор, арганізаваны раней, з мінулага года ператварыўся ў Нацыянальную літаратурную прэмію. Пісьменнікі ў наш час прымаюць удзел не толькі ў літаратурных мерапрыемствах, але і грамадска-культурных, стараемся працаваць сумесна з мясцовымі органамі ўлады, замежнымі пісьменніцкімі арганізацыямі.

Уладзімір ГНІЛАМЁДАЎ, доктар філалагічных навук, акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі:

— На з'ездзе цікава найперш пабачыцца з калегамі, прывітацца. Сустрэчы трэба цаніць, нават проста ў чалавечым плане. Бо творчасць за сталом — справа адзінокая, пісьменнік заўсёды спрачаецца сам-насам з чыстым аркушам паперы. Творцу варта часцей выходзіць на вуліцу, у людзі — каб ісці ў нагу з жыццём ці нават у некаторых момантах яго апераджаць. Раней часта казалі пра тое, што кніга перарабляе свет, але цяпер так не скажам. Мы амаль адмовіліся ад ідэалогіі асветніцтва, калі навуцы, мастацтву надавалася вялікая роля ў пераробцы жыцця, чалавека. Сёння на першы план выходзіць эканоміка, гаспадарка. Таму варта думаць і пра змены ва ўтварэнні коштаў на кнігі, каб новыя выданні былі больш даступнымі для чытачоў.

Алена СТЭЛЬМАХ, намеснік старшыні Мінскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі:

— Па атмасферы, што пануе сёння ў зале і кулуарах, відавочна, што з'езда чакалі, да яго рыхтаваліся. Пяць гадоў, што прайшлі пасля мінулага з'езда, былі вельмі творчымі, насычанымі для пісьменніцкай грамадскасці. Толькі ў нашым абласным аддзяленні за гэты час выйшла амаль 450 кніг. Гэта розныя выданні — ад фаліянтаў да дзіцячых казак. Вельмі прыемна, што пашырыліся нашы шэрагі. З'езд дае нам магчымасць выказаць грамадзянскую пазіцыю, падкрэсліць значнасць слова, якое павінна гучаць у грамадстве. Галоўная наша думка — каб слова, што ідзе ад пісьменніка, служыла на карысць дабру, дабрабыту, спрыяла добрым стасункам паміж людзьмі.

Сяргей КЛІМКОВІЧ, дзіцячы пісьменнік, лаўрэат II Нацыянальнай літаратурнай прэміі ў намінацыі «Дэбют»:

— Любы форум прадугледжвае дыялог, зносіны, абмен думкамі, цікавыя сустрэчы, знаёмствы. Вядома, і абмен кнігамі. Думаю, для пісьменніка заўсёды важна трымаць руку на пульсе і быць у кантакце з калегамі. На з'езд я прывёз адну са сваіх кніг, першую ў серыі «Тайна кватэры №8». Яна ўжо цэлы год прадаецца ў Беларусі і Расіі, і я атрымліваю толькі станоўчыя водгукі ад калег і чытачоў.

Марына ВЕСЯЛУХА. *vesialuha@zviazda.by*

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

■ Супрацоўніцтва

КРАІНА ДЛЯ КОЖНАГА

Праект ААН «Інклюзіўная Беларусь» стартаваў у Гродне

Больш за 30 гарадскіх мерапрыемстваў на пачатку тыдня наведаў Санака САМАРАСІНХА, пастаянны каардынатар ААН у Беларусі. Ён нагадаў, што наша краіна па каэфіцыенце Джыні — індэксе, які выкарыстоўваецца для вымярэння роўнасці ў размеркаванні даходаў сярод насельніцтва — апярэджвае нават Швецыю. Праблемы, з якімі сутыкаюцца найбольш уразлівыя слаі насельніцтва, паступова вырашаюцца, і мы ўжо маем добрыя вынікі на шляху рэалізацыі Мэты 10 у галіне ўстойлівага развіцця — памяншэнне няроўнасці.

Работа па 17 напрамках, якія абазначыла ААН, летась пачалася адначасова па ўсім свеце. **Кацярына ПАНІКЛАВА, намеснік пастаяннага прадстаўніка Праграмы развіцця ААН**, расказала, якія ў Беларусі поспехі ў гэтых кірунках:

— Мэты ўстойлівага развіцця ўнікальныя. Упершыню за ўсю гісторыю чалавецтва яны ўключаюць у сябе адзін вельмі важны падыход — гэта няроўнасць. Мэты тысячагоддзя былі ў асноўным для краін, якія развіваюцца. А гэтыя — для ўсіх дзяржаў. Няроўнасць праходзіць чырвонай ніткай праз усе мэты, і мы лічым, што Рэспубліка Беларусь можа паказаць вельмі добрыя напрацоўкі. Сусветную няроўнасць можна пераадолець. У гэтым галоўная мэта нашай «Інклюзіўнай Беларусі», якую мы хочам правесці па ўсёй краіне і паказаць практыкі, калі інваліды з'яўляюцца часткай грамадства, дзеці з самага ранняга ўзросту ўдзельнічаюць у будаўніцтве дзяржавы, калі прадпрымальнікі шукаюць і выкарыстоўваюць зялёныя тэхналогіі, каб прадухіліць змяненне клімату. Мы кожную мэту разглядаем у сукупнасці з іншымі. Добрае здароўе не можа быць без дастойнай працы, вартая праца немагчымая без пераадолення няроўнасці. І ўсё гэта недасягальна, калі ўрад не будзе мець прафесійных дзяржаўных служачых і ўстойлівыя інстытуты. Беларусь ужо робіць крокі ў гэтым кірунку і апераджае многія краіны.

За апошнія 16 гадоў нам у значнай ступені ўдалося знізіць узровень беднасці: да 5%. Спадар Самарасінха адзначае, што Беларусь уваходзіць у топ-30 краін па гендарнай роўнасці. У рамках мерапрыемстваў у Гродне асаблівая ўвага надавалася тым выклікам, з якімі сутыкаюцца людзі з рознымі відамі інваліднасці. У нас пражывае каля паўмільёна людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Не так даўно Беларусь ратыфікавала Канвенцыю аб правах інвалідаў, і цяпер трэба ісці за гэтымі высокімі стандартамі.

— Я сапраўды быў уражаны ўсімі дасягненнямі абласнога, гарадскога і раённых органаў кіравання, — расказаў Санака Самарасінха. — Разам з губернатарам мы падпісалі дэкларацыю, у рамках якой абавязаліся гарантаваць, што ўсе тыя групы, якія могуць аказацца ўбаку ад дасягнення гэтых мэт, таксама будуць актыўна ўключацца. Тым самым мы забяспечым выкананне Мэты 10. У межах дадзенага мерапрыемства вызначалі, хто можа належыць да такіх уразлівых груп і з якімі цяжкасцямі і бар'ерамі ім прыйдзецца сутыкацца. Гэта робіцца для таго, каб яны маглі не толькі самастойна клапаціцца аб сабе, але і быць карыснымі для сваёй краіны. Яшчэ адна мэта нашых мерапрыемстваў — стварыць пляцоўку, дзе можна размаўляць адзін з адным, тым самым развіваючы талерантнасць, і каб людзі, якія з'яўляюцца прадстаўнікамі гэтых груп, маглі паверыць у свой патэнцыял і былі гатовыя яго праявіць.

Яшчэ адзін напрамак у кампаніі «Інклюзіўная Беларусь» — пераадоленне тых цяжкасцей, з якімі сутыкаюцца жанчыны, моладзь і дзеці. У межах гарадскіх мерапрыемстваў у Гродне была праведзена школа жаночага лідарства, накіраваная на развіццё задаткаў кіраўніка сярод жанчын, у прыватнасці ў дзяржаўным сектары. Без увагі не засталіся і пытанні хатняга гвалту і гандлю людзьмі, якія абмяркоўваліся падчас правядзення кампаніі. Беларусь узяла на сябе асаблівыя абавязкі, у тым ліку і па гэтым пытанні, прыняўшы сёлета Нацыянальны план па правах чалавека. **Намеснік міністра замежных спраў Беларусі Алена КУПЧЫНА** адзначыла, што «прыняцце такога плана адбылося ўпершыню ў гісторыі незалежнай Беларусі. Больш за 20 дзяржаўных устаноў, больш за 40 няўрадавых арганізацый, разнастайныя агенцтвы ААН у Беларусі прымалі ўдзел у яго распрацоўцы, было шмат заўваг і прапаноў, значная колькасць іх была ўнесена ў гэты план».

У Гродне ў межах правядзення кампаніі таксама аналізаваліся тыя цяжкасці, з якімі сутыкаюцца пажылыя людзі. Санака Самарасінха адзначыў, што ў гэтым пытанні важна думаць не толькі пра тое, якім чынам больш мэтанакіравана прадастаўляць неабходныя ім паслугі, але таксама і як лепш выкарыстоўваць назапашаны імі вопыт і веды. Такім чынам, мы маглі б у максімальнай ступені выкарыстоўваць той патэнцыял, які ў іх ёсць. Але з праблемамі сутыкаецца і найбольш актыўная частка нашага насельніцтва — моладзь.

— Мы закранулі пытанні і пра наркотыкі і наведалі адну з клінік, — адзначае пастаянны каардынатар ААН у Беларусі. — Таксама ў Гродне была запушчана кампанія па тэставанні на ВІЧ. Яшчэ мы звярнулі ўвагу на стварэнне новых рабочых месцаў і аказанне дапамогі маларазвітым і бедным сельскагаспадарчым раёнам. У прыватнасці, гэта тычылася пытання падтрымкі малых прадпрыемстваў шляхам прадастаўлення ім стартавага капіталу. Па ўсіх гэтых кірунках у нас ужо або існуюць праекты, або яны будуць запушчаны на пачатку наступнага года. Дзякуючы абмеркаванню тых патрэб, з якімі сутыкаюцца жыхары канкрэтнай вобласці, мы маем магчымасць іх змяняць, каб яны максімальна адказвалі запытам насельніцтва. І ўсё гэта рэалізуецца ў межах той рамачнай праграмы, якая была падпісана паміж ААН і Беларуссю ў мінулым годзе. Яе бюджэт разлічаны на пяць гадоў і складае 111 мільёнаў долараў.

Надзея АНІСОВІЧ. *anisovich@zviazda.by*

Школа лідарства для жанчын і майстар-клас для інвалідаў

У Брэсце распачаліся мерапрыемствы рэгіянальнай кампаніі «Інклюзіўная Беларусь: не пакідаючы нікога ў баку ад дасягнення Мэт устойлівага развіцця». Гэта сумесны праект ААН і Міністэрства замежных спраў Беларусі. Ён стартаваў у Гродне некалькі дзён таму і зараз прадоўжаны ў горадзе над Бугам.

Галоўнай пляцоўкай большасці мерапрыемстваў стаў брэсцкі Цэнтр маладзёжнай творчасці. Тут разгорнуты выставы агенцтваў сістэмы ААН, пасольстваў розных краін, а таксама мясцовых грамадскіх арганізацый. Экспазіцыі выстаў пабудаваны так, што любы наведвальнік зацікавіцца пытаннямі роўных правоў і магчымасцей. Мовай шматлікіх экспанатаў аўтары сцвярджаюць: у працэсы развіцця грамадства павінны быць уключаны ўсе людзі, незалежна ад полу, узросту, стану здароўя, этнічнай прыналежнасці, рэлігіі, паходжання.

Напрыклад, госці змогуць пазнаёміцца з выставай малюнкаў ахвяр гандлю людзьмі. А фотавыстава-прэзентацыя «Мост у будучыню» ўяўляе сабой шэраг гісторый, героі якіх расказваюць пра наркаманію — хваробу, якая можа зачапіць кожнага.

Праграма мерапрыемстваў уключае ў сябе круглыя сталы па праблеме адаптацыі інвалідаў, «Школу лідарства для жанчын», шматлікія майстар-класы для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Дакументальныя кінастужкі па гэтай тэме вытворчасці Вялікабрытаніі, Швецыі дапоўняць выставы пасольстваў розных краін.

Пасля Брэста кампанія «Інклюзіўная Беларусь» прадоўжыць шлях па абласных цэнтрах, 9—10 снежня мерапрыемствы форуму пройдуць у Мінску.

Святлана ЯСКЕВІЧ. *yackevich@zviazda.by*

■ Запрашальнік

ДЗЕЛЯ МІЖКАНФЕСІЙНАГА МІРУ

1 і 2 снежня ў Мінску пройдуць Другія беларускія калядныя чытанні. Сёлета яны маюць адметную тэму — «1917—2017. Праваслаўе ў гісторыі і культуры Беларусі: вынікі стагоддзя». У цэнтры ўвагі чытанняў будуць актуальныя праблемы духоўна-маральнага жыцця беларускага грамадства, культурная спадчына, а таксама гістарычная рэтраспектыва мінулага стагоддзя.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Злева направа: Сергій ЛЕПІН, Аляксандр КАВАЛЕНЯ, епіскап ВЕНІЯМІН, Марыя НЕЦВЯТАЕВА.

Як паведаміў **епіскап Барысаўскі і Мар'інагорскі ВЕНІЯМІН**, да ўдзелу ў чытаннях запрошаны святары, прадстаўнікі ўлады, дзеячы культуры, навуковыя супрацоўнікі, прадстаўнікі сілавых структур, устаноў адукацыі і многія іншыя. Сваю работу распачне тэматычная фотавыстаўка. Адначасова будзе прадстаўлена экспазіцыя з фондаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі — наведвальнікі змогуць убачыць рэдкія рукапісныя і старадрукаваныя кнігі. Некаторыя з іх увазе публікі будуць прапанаваныя ўпершыню.

— Мы чакаем не толькі асоб высокага рангу, але і школьнікаў з іх дакладамі, прадстаўнікоў раённай інтэлігенцыі, — заўважыў **протаіерэй Сергій ЛЕПІН** на сустрэчы з журналістамі. — Мы прынцыпова адкрытыя для розных наведвальнікаў. Будзем рады, калі чытанні зацікавяць не толькі праваслаўных, але і прадстаўнікоў іншых канфесій. Будзе прыемна, калі далучацца таксама прадстаўнікі розных прафесій і спецыяльнасцяў.

Падчас чытанняў адбудзецца ганаровае ўзнагароджванне найлепшых педагогаў граматай Сінадальнага аддзела рэлігійнай адукацыі і катэхізацыі Беларускай праваслаўнай царквы. Будуць падведзены вынікі конкурсу дзіцячага малюнка. У перспектыве плануецца заснаванне прэміі «За маральны подзвіг настаўніка».

Акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Аляксандр КАВАЛЕНЯ адзначыў:

— Нацыянальная акадэмія навук вядзе сёння вялікую работу па даследаванні гісторыі царквы. Штогод мы рыхтуем каля 100 манаграфій, датычных гэтай тэмы. У некага можа ўзнікнуць пытанне, ці не супрацьпастаўляем мы рэлігію і навуку?.. Я думаю, што абодва гэтыя паняцці ў нашай краіне ўспрымаюцца як дзве чашы вагаў. Яны павінны ўзаемадзейнічаць. У 2003 годзе мы заключылі дагавор аб супрацоўніцтве з беларускай праваслаўнай царквой. Гэта вялікія даследаванні, накіраваныя на патрыятычнае выхаванне маладога пакалення. За гэты час правялі каля дзясятка навуковых канферэнцый — у Жыровічах, Капылі, Слуцку, Смаргоні і многіх іншых рэгіёнах краіны. Я думаю, такая традыцыя будзе спрыяць умацаванню міжнацыяльнага і міжканфесійнага супрацоўніцтва.

Урачыстае адкрыццё і пленарнае пасяджэнне Другіх беларускіх чытанняў, прымеркаваных да Раства, адбудзецца 1 снежня аб 11-й гадзіне ў канферэнц-зале Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ. *nina@zviazda.by*

ЯК РАМОНТ УПЛЫВАЕ НА... ДЭМАГРАФІЮ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як вынік, з 1 верасня тут на свет з'явілася 400 немаўлят, у тым ліку 10 двайнят. А з пачатку 2016-га ў Салігорскай радзільні прынялі 1700 родаў.

У планах — другая чарга радзільнага дома, што дазволіць значна палепшыць умовы, узровень медыцынскай дапамогі для маці і малых.

Рамонт нават у кватэры — гэта складана і дорага. А тым больш у бальніцы, школе, доме культуры... Як правіла, заўсёды ўзнікае пытанне: як зменшыць яго кошт? У Мінскай вобласці знайшлі выхад. Установы адукацыі, аховы здароўя, культуры падтрымалі прапанову кіраўніцтва Мінаблвыканкама рамантаваць памяшканні гаспадарчым спосабам. З абласнога бюджэту на гэтыя мэты апошнія тры гады выдзяляюцца сродкі.

— Рамонт гаспадарчым спосабам абыходзіцца ў паўтара-два разы танней, чым па дагаворах падраду, — сцвярджае Вольга Белавус. — Такім чынам мы ўладкавалі пульманалагічнае аддзяленне (пост №1) на 50 месцаў, два фельчарска-акушэрскія пункты, амбулаторыю, будынак судмедэкспертызы. На закупку абсталявання, мэблі накіроўваюцца і сродкі, што зарабілі за аказанне платных медыцынскіх паслуг.

Сёлета ўстанове на «гаспадарчы» рамонт выдзелена 300 тыс. рублёў. Цяпер даводзіцца да ладу будынак, дзе размесціцца псіханеўралагічны дыспансер. Ён разлічаны на 1 тысячу наведванняў у дзень. Гэта дазволіць разгрузіць раённую паліклініку, якая павінна прымаць 600 чалавек за змену, а фактычна сюды звяртаецца ўдвая больш пацыентаў. На чарзе — рамонт пульманалагічнага аддзялення (пост №2), што дазволіць давесці колькасць месцаў для пацыентаў да 80.

— Мы маем у штаце супрацоўнікаў з будаўнічай адукацыяй, а таксама наймаем работнікаў па грамадзянска-прававых дагаворах, — кажа Вольга Белавус. — Самі закупляем айчынныя матэрыялы, якасныя, але больш танныя, чым замежныя. Нашы маляры, тынкоўшчыкі, цесляры працуюць выключна за зарплату. Гэта дае магчымасць эканоміць бюджэтныя сродкі.

— Настаўнікі цяпер з задавальненнем ходзяць на работу, а вучні ахвотна садзяцца за парты, — уступае ў размову **дырэктар сярэдняй школы №2 г. Салігорска Марына КРАЎЧЭНЯ.** — Гэтая навучальная ўстанова адна з самых старэйшых у горадзе. Першы корпус быў здадзены ў эксплуатацыю ў 1963 годзе, другі — 30 гадоў таму. З таго часу ў нас не было капітальнага рамонту. І толькі дзякуючы ініцыятыве кіраўніцтва Мінаблвыканкама мы змаглі абнавіць стары будынак. На працягу 2015—2016 гадоў гаспадарчым спосабам адрамантавалі фае першага паверха, цалкам другі паверх, калідор, гардэробы для вучняў пачатковых класаў, 16 санвузлоў, сталовую, буфет, залу прыёму ежы, гарачы, мясны, кандытарскі, мыйны цэхі. На ўсё затрацілі 360 800 рублёў. Прафесійны дызайнер дапамог аздобіць памяшканні, падабраць колеры для фае, вучэбных класаў.

Рамонт нават у кватэры — гэта складана і дорага. А тым больш у бальніцы, школе, доме культуры... Як правіла, заўсёды ўзнікае пытанне: як зменшыць яго кошт? У Мінскай вобласці знайшлі выхад.

— У раёне налічваецца 79 навучальных устаноў, — расказаў **начальнік аддзела адукацыі, спорту і турызму Салігорскага райвыканкама Ігар ЦЫБУЛЬКА.** — І кожная з іх змагла ў той ці іншай меры прыняць удзел у праграме рамонту гаспадарчым спосабам. Гэтая сістэма добрая тым, што адначасова можна адрамантаваць некалькі ўстаноў. Самі кіраўнікі вызначаюць, якія аб'екты ў першую чаргу трэба ўладкаваць, якія работы змогуць асіліць. Усяго ў праграме за 3 гады прынялі ўдзел 62 установы адукацыі, у тым ліку 28 сельскіх. Упершыню ў Салігорскім раёне за адносна кароткі тэрмін удалося выканаць значныя аб'ёмы работ менавіта дзякуючы грамадзянска-прававым дагаворам. У наступным годзе плануем прадоўжыць абнаўленне ўстаноў адукацыі.

Такім арыгінальным спосабам Дзмітрый СЛЯПЦОЎ віншуе жонку Марыну з нараджэннем дачкі.

— У школе №2 вучацца мае сын і дачка. Ім падабаецца ў школе ўсё: яркае, сонечнае фае, класы колеру марской хвалі, якія настройваюць на спакойны лад. Сапраўды, на маю думку, усё прадумана так, каб дзеці камфортна і ўтульна сябе адчувалі, спасцігалі веды, — выказала сваю думку маладая маці Ірына.

— А ці плануеце ў такім разе папоўніць сям'ю? — пацікавілася я.

— А чаму б і не? — засмяялася жанчына.

Да ведама, натуральны прырост насельніцтва за мінулы год адзначаны ў пяці раёнах вобласці: Дзяржынскім, Мінскім, Смалявіцкім, Маладзечанскім і Салігорскім, а таксама ў горадзе Жодзіна.

Дадам, што з 2014 па 2016 год на рамонт гаспадарчым спосабам ва ўстановах адукацыі з абласнога бюджэту накіравана 5 687 000 рублёў, ва ўстановах аховы здароўя — 30 300 000 рублёў. Сёлета работы прадоўжацца. А значыць, павысіцца ўзровень медыцынскай дапамогі, якасць навучання. Магчыма, гэтыя абставіны станоўча паўплываюць на дэмаграфію.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. *lazovskaya@zviazda.by*

ЗАБЫЦЬ, КАБ ВЫРАТАВАЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Жыццё выхоўвае, калі нам ніхто не перашкаджае. За дрэнныя ўчынкі заўсёды прыходзіць адплата. Калі чалавек не прайшоў нейкія складанасці, не панёс адказнасці за свае паводзіны, ён можа і не прыйсці, каб пачаць ачуньваць, — заўважае **старшыня РГА «Маці супраць наркотыкаў» Ірына ЛУК'ЯНОВІЧ.** — Камусьці трэба некалькі разоў пасядзець у турме. У іншых узнікаюць праблемы са здароўем, яны трапляюць у псіхдыспансеры. Трэцяму дастаткова, каб бацькі выставілі за дзверы, ён паходзіць, пабамжуе і зразумее, што трэба нешта з гэтым рабіць. Вельмі многае залежыць ад сям'і, у 95% выпадкаў, калі бацькі змянілі свае паводзіны, іх дзеці пачынаюць папраўляцца. Але не ўсе блізкія гэта разумеюць. У нас ёсць хлопец, які прайшоў дзесяць рэабілітацыйных цэнтраў, ён вяртаецца ў асяроддзе, быццам і нармальнае, дзе бацькі не выпіваюць і не кураць, але яны сузалежныя. Максімум год цвярозасці — і хлопец зрываецца.

«Шмат такіх прыкладаў: вельмі адказная, правільная дзяўчынка, выдатніца, і другая частка яе жыцця: наркаманка, прастытутка».

— Атрымліваецца, бацькі — першыя ратавальнікі для наркамана...

— На этапе пакуль ён на ўтрыманні, наркаман не адчувае, што для яго гэта праблема. Бацькі павінны стварыць такую атмасферу ў доме, каб ён яе ўсвядоміў, зразумеў, што нешта трэба з гэтым рабіць. Спачатку — гэта толькі жорсткія меры. Не гвалт (што толькі горш), а ўмовы. Напрыклад, чагосьці пазбаўляешся, калі не прытрымліваешся ўстаноўленых правілаў. Можа нават такія: «альбо едзеш на рэабілітацыю, альбо — бомж». У дачыненні дарослых дзяцей — не карміць, не апранаць... Калі ж залежны пачынае рабіць нейкія крокі да папраўкі, бацькі павінны памяняць стратэгію адносін да свайго хворага. Мы вучым, як сябе паводзіць на розных стадыях.

— Праблема сузалежнасці гэта ж не толькі «падсілкоўванне»?

— Галоўная праблема ў тым, што такія людзі жывуць не сваім жыццём, а жыццём залежнага чалавека. Усе думкі толькі пра хворае дзіця: як яго абараніць, што зрабіць, як паўплываць, каб не ўжываў. Сузалежны не думае аб тым, як вырашаць штодзённы клопат, забываецца пра іншых блізкіх, урэшце рэшт пра тое, што яму самому трэба з'ездзіць адпачыць. Мы кансультавалі па скайпе дзяўчыну з іншай краіны, якая хоча дапамагчы брату-наркаману. Далі заданне «забыць»: не тэлефанаваць, не пытацца. Дзяўчына была ўражана: у яе з'явіўся час на мужа, на дзіця.

САМО НЕ ПРОЙДЗЕ

— Чаму бацькам не трэба адкладаць рашэнне гэтай праблемы?

— Наркаманія маладзее. Да нас прыходзяць 15-гадовыя, якія год ці два спажывалі. Часцей такія дзеці пачынаюць з кішэнных грошай, а пасля іх уцягваюць у распаўсюджванне, і яны такім чынам зарабляюць на наркотыкі. Непаўналетнія больш паддаюцца ўплыву, чым паўналетнія.

Часам бацькі думаюць, што іх дзіця выпадкова, разава ўжыла наркотык альбо што ўсё само па сабе пройдзе. Я размаўляла з хлопцам, які, калі вучыўся ў школе, актыўна ўдзельнічаў у прафілактыцы наркаманіі, плакаты маляваў, трэнінгі праводзіў, а на пытанне, чаму пачаў ужываць наркотыкі, сказаў ключавую рэч: «Я не думаў, што гэта можа закрануць мяне, не адчуваў небяспекі — і раз, уляпаўся». Многія не ўсведамляюць, як трапляюць у «пастку». Гэта толькі здаецца, што ўжыванне пад кантролем. Парушаецца працэс біяхімічных абменаў у мозгу. А яшчэ ў наркаманаў процьма супярэчных установак, у іх так усё заблытана ў галаве, што складана разабрацца. Наркаманія, алкагалізм і гульняманія — гэта і жорсткая праблема адмаўлення. Як залежныя, так і сузалежныя не прызнаюць сваю хваробу. Адзін наркаман апраўдваецца, што ён не такі залежны, як другі, што валяецца пад магазінам. А другі — што ён не так рэгулярна валяецца, як трэці...

— А чаму падлеткі і моладзь пачынаюць ужываць наркотыкі?

— Прычын шмат. Ёсць міф, што наркаманія ўзнікае толькі ў праблемных сем'ях. Часам дзіцяці не хапае зносін. Яно шукае, як сцвердзіцца, і знаходзіць гэта ў нейкіх кампаніях. Часта маладыя людзі расказваюць, што іх не столькі прываблівае кайф ад наркотыкаў, колькі «дзвіжуха», калі разам нешта робяць, вараць.

Часам дзіця вырастае ў добрай сям'і, але не ўмее сказаць «не». Калі яно трапляе ў кампанію, дзе ўжываюць наркотыкі, яго бяруць на «ты што не мужык?». Чалавек спадзяецца, што гэта толькі адзін раз. Часам нават год праходзіць пасля першага ўжывання, і ён можа падумаць: «Я ж спрабаваў і нічога не здарылася». У яго ўжо ёсць вопыт: боязь, бар'ер здымаецца.

— Ці можна вызначыць знешне, што чалавек стаў ужываць наркотыкі?

— І так, і не. Напрыклад, некаторыя ўжываюць наркотыкі эпізадычна. Раніцай ужыў, вечарам няма эфекту. Раней, калі калолі ўнутрывенна, было відаць па руках, адчуваўся пах. Цяпер, як з'явілася розная хімія, складаней выкрыць. Але ў большасці выпадкаў можна выявіць наркамана. Павінны насцярожыць: змена сяброў, сакрэцікі, рэзкія перапады ў настроі, неабгрунтаваная агрэсія; дзіўныя прадметы: бутэлечкі, трубачкі, фольга. Калі нешта трапляецца на вочы, бацькі не павінны хаваць галаву ў пясок. Не гаварыць, што «з маім дзіцем такога не можа быць». Шмат такіх прыкладаў: вельмі адказная, правільная дзяўчынка, выдатніца, і другая частка яе жыцця: наркаманка, прастытутка. Наркотыкі мяняюць людзей. Я пачала ў гэтай тэме працаваць, бо мяне ўразіла, што ў знаёмай сын стаў наркаманам. Вельмі добры быў хлопец, спартсмен. Я зразумела, што з ім нешта адбылося, пазней даведалася, што ён стаў ужываць наркотыкі. Гэта быў зусім іншы чалавек.

— Што трэба ведаць пра наркаманію?

— Каб выцягнуць дзіця з залежнасці, бацькі мяркуюць, яго трэба заняць — набываюць машыну, жэняць. Нават самі залежныя думаюць, што ажэняцца, пойдуць на работу, абавязкова стануць дырэктарамі. Не смейцеся, гэта класіка. Многія «пралічваюць», за які час яны заробяць на шыкоўную «іншамарку». На нашых праграмах бацькі вучацца іншым адносінам да дзяцей — як да хворых. Вучацца размаўляць на іх мове, чуць. Трэба ведаць, што з залежным адбываецца. Наркотык мяняе свядомасць, характар. Людзі становяцца лянівыя, ілжывыя, крывадушныя, абыякавыя, агрэсіўныя. А бацькі не звязваюць паводзіны з хваробай. Наогул, няма гэтага разумення і ў грамадстве. У паліклініцы гляджу на плакаты пра наркаманію: «Выйсце ёсць, праяві сілу волі!» Мне смешна. Насамрэч сілы волі ў залежнага чалавека няма. Цэнтр задавальнення напрамую звязаны з цэнтрам прыняцця рашэнняў. Залежны чалавек становіцца слабавольным. Жорсткія меры дапамагаюць дысцыплінаваць яго, хоць бы прывесці ў стан цвярозасці. Людзі часта з'язджаюць на рэабілітацыю з-за таго, што ім пагражала турма. Цалкам разбураецца ў залежных людзей і сумленне. Яны не адчуваюць, што пераступаюць цераз сваіх бацькоў, могуць прычыняць ім боль і адчуваць сябе дастаткова камфортна.

ТУРМА ЯК ЗБАЎЛЕННЕ?

— Школа можа дапамагчы?

— Трэба мяняць сістэму адукацыі школьных псіхолагаў, рыхтаваць канкрэтных спецыялістаў. У нашай арганізацыі яны ёсць, у тым ліку тыя, хто ў мінулым меў такую праблему ў сваёй сям'і і вырашыў яе.

— Якой павінна быць прафілактыка?

— Прафілактыка — гэта больш работа з асобай, трэнінгі, каб чалавек вучыўся іншымі спосабамі павышаць сваю самаацэнку, прымаць усвядомленыя рашэнні, гаварыць «не». І калі ён трапіць у кампанію, дзе ўжываюць, зможа адмовіцца ад наркотыка і пры гэтым не пасварыцца з сябрамі. Трэба гаварыць аб адказнасці, напрыклад, на колькі могуць пасадзіць, а не паказваць жахлівыя малюнкі. Часта круцяць ролікі з «Ютуба», дзе моладзь пад кайфам, неадэкватная. Тых, хто знаходзіцца ў групе рызыкі, гэта не пужае, яны шукаюць гэтага неадэквату. Не ўражвае маладых людзей і тое, што страцяць здароўе. Яны яго не цэняць. У школе любяць уключаць жахлівыя ролікі пра наркаманаў. А дзеці бачаць, што гэта зусім не пра тое, што адбываецца ў іх двары. Іх знаёмы, які ўжывае, прыязджае на машыне, ён круты.

«Наркотык мяняе свядомасць, характар. Людзі становяцца лянівыя, ілжывыя, крывадушныя, абыякавыя, агрэсіўныя».

— Ці толькі пра спайс зараз трэба гаварыць?

— Спайс небяспечны тым, што да нас прыходзяць маладыя людзі, якія не так многа ўжывалі (год-два), і яны неадэкватныя. Часам прыязджае такі хворы, што ён з табой размаўляе і яшчэ з некім. Папярэднія наркотыкі так не парушалі псіхіку. Пачынаць рэабілітацыю з тымі, хто ўжываў спайс, вельмі складана. Пакуль яны «размарозяцца», спатрэбіцца час.

— Больш жорсткае заканадаўства дапамагае змагацца з наркаманіяй?

— Бацькі абараняюць сваіх дзяцей, каб іх не пасадзілі. Яны баяцца звяртацца па дапамогу, бо другі раз перадазіроўка — і наркаманы трапляюць пад дзеянне крымінальнага заканадаўства. Яны не думаюць, што тыя, каго пасадзілі, хоць бы жывыя. У нас ёсць бацькі, чыё дзіця атрымала 13 гадоў. З аднаго боку, гэта жахлівы тэрмін для 18—20-гадовага чалавека, але з другога — яго выратавалі ад перадазіроўкі.

— З чаго пачынаецца лячэнне самога залежнага?

— З матывацыі. Калі не зматываваць, ён можа пагадзіцца максімум пракапацца. Для яго гэта лёгкі варыянт, бо не трэба мяняцца. Часта на гэта ідуць і для таго, каб збіць дозу... Праблема любой залежнасці біясацыядухоўная. Медыкі рашаюць толькі першую частку. З усімі праблемамі працуюць спецыялісты рэабілітацыйных цэнтраў.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ. *dziadziula@zviazda.by*

Даведка

Рэспубліканскае аб'яднанне створана ў 2000 годзе ў межах рэалізацыі «Дзяржаўнай праграмы комплексных мер па супрацьдзеянні распаўсюджванню наркаманіі і незаконнаму абароту наркотыкаў». Ужо ў 2003 годзе вопыт работы арганізацыі з сузалежнымі і наркаманамі ўвайшоў у найлепшыя практыкі свету агенцтва Арганізацыі Аб'яднаных Нацый — Упраўлення па барацьбе з наркотыкамі і злачыннасцю, што дазволіла ёй стаць намінантам і атрымаць Венскую прэмію ў 2005 годзе.

■ Справы маладых

УВАГА! КОНКУРС ІДЗЕ

На мінулым тыдні ў сталіцы распачаўся V Міжнародны студэнцкі конкурс па міжнародным праве і арбітражы ICC LexMercatoria. Спаборніцтва найлепшых маладых юрыстаў, якое яшчэ некалькі гадоў таму планавалася як невялікі конкурс для студэнтаў з Беларусі, Расіі і Украіны, цяпер выйшла на новы ўзровень. У Мінск з'ехаліся каманды і арбітры з 28 краін свету, у тым ліку з юрыдычнай школы Гарвардскага ўніверсітэта. На працягу некалькіх дзён удзельнікі імітавалі арбітражныя пасяджэнні, а іх прафесійныя якасці ацэньвалі прадстаўнікі буйных міжнародных фірм. Пераможцы атрымалі кубкі і каштоўныя прызы, а таксама магчымасць стажыроўкі ў вядомых юрыдычных кампаніях.

— Конкурс прысвечаны міжнароднаму арбітражу, — расказаў **кіраўнік групы па падрыхтоўцы англамоўнай часткі конкурсу, кіраўнік Асацыяцыі міжнароднага права і арбітражу (BILA Association) Андрэй КОЗІК.** — У юрыдычнай прафесіі гэта адзін з элітарных кірункаў. Важна, што да нас прыехалі вельмі моцныя каманды — з гэтага года спаборніцтвы праходзяць і на англійскай мове, што прыцягнула ўвагу многіх замежных універсітэтаў. Удзельнікі каманд прадстаўляюць істцоў і адказчыкаў у выдуманых (хоць і заснаваных на рэальных падзеях) справах. Трэба разумець, што ў міжнародным арбітражы звычайна разглядаюцца справы на мільёны долараў, таму мець у сваім рэзюмэ згадванне пра конкурс — фактычна абавязковае патрабаванне нават для юрыстаў-пачаткоўцаў. І я вельмі рады, што спаборнічаюць шмат айчынных каманд, для іх удзельнікаў гэта стане выдатным досведам.

Акрамя гэтага, удзельнікі змаглі паслухаць даклады майстроў юрыдычнай справы з усяго свету: на V Міжнародны юрыдычны форум, які праходзіў паралельна з конкурсам, з'ехаліся эксперты з вядучых юрыдычных фірм свету.

— Для мяне вельмі цікава ўпершыню прыехаць у Беларусь, — дзеліцца ўражаннямі **ўдзельнік каманды юрыдычнай школы Гарвардскага ўніверсітэта Алекс Самір КАМАТ.** — Ужо паспелі скласці пэўнае ўяўленне пра краіну, найбольш нам падабаюцца людзі, яны вельмі гасцінныя. У нас была магчымасць наведаць Мірскі замак, убачыць мясцовую прыроду, прагуляцца па сталіцы. Я мяркую, што людзям трэба часцей прыязджаць да вас, бо тут ёсць на што паглядзець. Што датычыцца спаборніцтваў, то зразумела, што арбітраж цікавіць далёка не кожнага чалавека, але наша каманда — гэта тыя, каго юрыдычныя справы па-сапраўднаму натхняюць. Конкурс — выдатная магчымасць пазнаёміцца з калегамі з іншых краін, зразумець асаблівасці іх працы, пераняць нешта для сябе. Выдатна, што Беларусь змагла арганізаваць форум такога ўзроўню, і для нас вялікі гонар — быць яго часткай.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@zviazda.by*

ФАКТЫ ПАДЗЕІ НАВІНЫ

Аварыя на падземным газасховішчы ліквідавана

У нядзелю вечарам на Прыбугскім падземным газасховішчы каля вёскі Волчын Камянецкага раёна адбылася аварыя. Як паведамілі ў Брэсцкім абласным упраўленні МНС, у выніку пашкоджання запорнай арматуры з адной са свідравін у паветра стала выкідвацца газавадзяная сумесь без гарэння.

На месца адразу прыбылі падраздзяленні МНС і аварыйныя брыгады прадпрыемства. Выратавальнікі сталі праводзіць работу па папярэджанні ўзгарання газу. Да вечара ў панядзелак выкіды газавадзяной сумесі ўдалося спыніць і свідравіну загерметызаваць. Пацярпелых няма. Паводле афіцыйных дадзеных, канцэнтрацыя газу ў паветры не перавышала дапушчальныя паказчыкі. Прычына надзвычайнага здарэння высвятляецца.

Прыбугскае падземнае сховішча газу здадзена ў эксплуатацыю ў 1999 годзе. У ім, як і на іншых падобных аб'ектах краіны, захоўваюцца рэзервы паліва. У 2007 годзе на гэтым сховішчы была аварыя з-за пашкоджання запорнай арматуры. Тады са свідравіны часткова выцекла вада, якая стрымлівае газ, але ўцечкі газу не адбылося, і аварыю ліквідавалі хутка.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Спартыўны рыштунак — бясплатна

З 1 снежня па 31 сакавіка «Белавія» робіць бясплатным правоз аднаго камплекта спартыўнага рыштунку. Такая інфармацыя з'явілася на сайце авіяперавозчыка.

У названы тэрмін можна будзе бясплатна правезці адзін камплект спартыўнага рыштунку на ўсіх рэгулярных напрамках авіякампаніі. Гэтая прапанова для ахвотных будзе дзейнічаць у дадатак да асноўнай нормы правозу бясплатнага багажу, якая складае 20 кілаграмаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Сапраўдны палац

Першымі наведвальнікамі новага Палаца культуры ў Бярозе сталі ўдзельнікі святочнага мерапрыемства з нагоды Дня работнікаў сельскай гаспадаркі і перапрацоўчай прамысловасці. Уручэнне працоўных адзнак і канцэрт адбылося ў глядзельнай зале на 660 месцаў з самым сучасным інтэр'ерам.

Перад сходам прайшло ўрачыстае адкрыццё новага Палаца культуры. Яго ўзводзілі амаль чатыры гады за сродкі бюджэту. І вось адкрыццё аб'екта для павышэння культурнага ўзроўню жыхароў раёна стала сімвалічнай акцыяй напрыканцы Года культуры. Пра гэта ў вітальным слове сказаў **старшыня Брэсцкага аблвыканкама Анатоль ЛІС.**

Тое, што першымі змаглі ацаніць палац аграрыі, выглядала вельмі дарэчы: як кажуць, не хлебам адзіным. Менавіта іх дзеці і ўнукі змогуць наведваць харавую студыю, класы харэаграфіі і ігры на розных інструментах, танцаваць на дыскатэках, а таксама браць шлюб у новых прыгожых пакоях і залах. Сюды пераехала зала для рэгістрацыі шлюбаў. І пары ва ўрачыстых вясельных строях арганічна ўпісаліся ў першы афіцыйны працоўны дзень новага Палаца культуры.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки»,** г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	**ОАО «Трест №26 Железобетонмонтаж»,** г. Минск, ул. Харьковская, 15. Тел: +375 17 256 90 05

Предмет аукциона

№ п/п лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
Транспорт и спецтехника, расположенные по адресу: г. Минск, ул. Гурского, 16а и г. Кричев, ул. Комсомольская, 103а, в составе:				
3	218	Кран КС 357721 (рег. знак АА 6063-7)	7 634,67 (76 346 700)	381,74 (3 817 400)
4	223	Кран РДК 250-3. 1990 г.в.	20 887,31 (208 873 100)	1 044,37 (10 443 700)
5	461	Кран РДК-250. 1987 г.в.	24 632, 62 (246 326 200)	1 231,64 (12 316 400)
6	453	Экскаватор ЕК-18-20 (рег. знак КА-7 0708), 2007 г.в.	9 939,48 (99 394 800)	496,978 (4 969 800)
9	455	Автомобиль МАЗ-544008 (рег. знак АВ 7513-7), 2007 г.в.	8 931,13 (89 311 300)	446,56 (4 465 600)
14	268	Полуприцеп ПЛ 12-12 (рег. знак 2892 АА-7), 1992 г.в.	2 016,71 (20 167 100)	100,84 (1 008 400)
15	131	Прицеп ПЛ-12-12 (рег. знак 2949 КА), 1992 г.в.	2 016,71 (20 167 100)	100,84 (1 008 400)
18	700	Автомобиль МАЗ-437041 г/н 8078 АА-1 (рег. знак АА 8078-1), 2007 г.в.	6 338,22 (63 382 200)	316,92 (3 169 200)
Порядок ознакомления		Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Быковский Леонид Эдуардович, начальник автотранспортного участка, контактный телефон +375 29 654-92-93 (Velcom)		
Транспорт и спецтехника, расположенные по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2а, в составе:				
19	456	Грузовой специальный бетоносмеситель МАЗ 630305-249 СМБ-270 (рег. знак АВ 7826-7), 2007 г.в.	22 044,04 (220 440 400)	1 102,20 (11 022 000)
20	826	Экскаватор погрузчик Амкодор 702ЕА (рег. знак СВ-4 1878), 2010 г.в.	14 124,26 (141 242 600)	706,21 (7 062 100)
21	778	Грузовой автомобиль бортовая платформа UAZ 3303 (рег. знак АВ 8762-4), 1987 г.в.	1 021,94 (10 219 400)	51,10 (511 000)
Порядок ознакомления		Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Марчик Петр Иванович, зам. председателя ликвидационной комиссии по филиалу СУ-110, контактные телефоны: 8-0152-530-712 (716, 728)		
Транспорт, спецтехника и оборудование, расположенные по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, д. 254, в составе:				
22	150084	Грузовой специальный кран с гидравлическим приводом КС-4572, (1988 г.в.)	10 668,00 (106 680 000)	533,40 (5 334 000)
23	1092	Грузовой специальный кран с гидравлическим приводом КС-3577-4-1 (1991 г.в.)	5 124,00 (51 240 000)	256,20 (2 562 000)
24	930	Автомобиль грузовой бортовой МАЗ (MAZ) 53371 (1990 г.в.)	2 268,00 (22 680 000)	113,40 (1 134 000)
25	998	Автобус вагон ГАЗ (GAZ)–2705 (2000 г.в.)	1 848,00 (18 480 000)	92,40 (924 000)
26	150081	Автомобиль грузовой бортовой УАЗ 3303 018 (1994 г.в.)	2 100,00 (21 000 000)	105,00 (1 050 000)
27	150033	Грузовой седельный тягач МАЗ (MAZ) 543205-226 (2007 г.в.)	10 668,00 (106 680 000)	533,40 (5 334 000)
28	150032	Грузовой седельный тягач МАЗ (MAZ) 543205-226 (2007 г.в.)	10 668,00 (106 680 000)	533,40 (5 334 000)
29	150034	Грузовой самосвал МАЗ (MAZ) 555102-220 (2007 г.в.)	7 476,00 (74 760 000)	373,80 (3 738 000)
30	892	Полуприцеп панелевоз 1ПП 12 7,5 (1986 г.в.)	1 680,00 (16 800 000)	84,00 (840 000)
31	150044	Полуприцеп платформа-панелевоз МАЗ (MAZ) 998500 (2007 г.в.)	7 056,00 (70 560 000)	352,80 (3 528 000)
32	150035	Полуприцеп бортовой МАЗ (MAZ) 938662-043 (2007 г.в.)	4 872,00 (48 720 000)	243,60 (2 436 000)
33	647	Подмости самоходные ПВС-12	1 848,00 (18 480 000)	92,40 (924 000)
34	150021	Станция компрессорная передвижная ПКСД-5-25 ДМУ 1	2 940,00 (29 400 000)	147,00 (1 470 000)
35	501	Ножницы листовые металлические НД3318Б	4 116,00 (41 160 000)	205,80 (2 058 000)
36	1008	Подъемник К-1В с электролебедкой	630,00 (6 300 000)	31,50 (315 000)
Порядок ознакомления		Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9-00 до 16-00, перерыв с 12-00 до 13-00 по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 254. Ответственное лицо: Дриневский Виктор Васильевич, производитель работ, контактный телефон +375 29-603-49-02 (Velcom), 8-0232-46-09-03.		
Транспорт, расположенный по адресу: г. Брест, ул. Гродненская, д. 55Д, в составе:				
37	750	Специальный автомобиль МАЗ 5337 (автокран КС-45729А), 2007 г.в.	19 588,38 (195 883 800)	979,42 (9 794 200)
38	804	Легковой автомобиль GAZ-31105, 2007 г.в.	872,76 (8 727 600)	43,64 (436 400)
39	373	Подмости ПВС 12, 1979 г.в.	7 405,27 (74 052 700)	370,26 (3 702 600)
Спецтехника, распложенная по адресу: г. Брест, ул. Янки Купалы, 120/2, в составе:				
40	734	Автогидроподъемник ВС222-01 на базе ЗИЛ -131	9 112,91 (91 129 100)	455,65 (4 556 500)
Оборудование, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Гродненская, д. 55Д, в составе:				
41	242	Преобразователь частоты ПЧ-4/42-200У2 (2010 г.в.) Pfaff Silberblau, Германия	571,20 (5 712 000)	28,56 (285 600)
42	36	Станок вертикально-сверлильный 2С132 (1990 г.в.)	4 105,33 (41 053 300)	205,27 (2 052 700)
43	997	Тележка гидравлическая (PFAFF 20-115) (2010 г.в.) Pfaff Silberblau Германия	337,60 (3 376 000)	16,88 (168 800)
44	400	Мойка холодной воды (FTS 190) (2010 г.в.) IP Cleaning S.p.A. Italy	369,60 (3 696 000)	18,48 (184 800)

Капитальное строение, расположенное по адресу: г. Пинск, ул. Гайдаенко, д. 55В, Брестская область

№ п/п лота	Наименование (назначение)	Составные части и принадлежности	Общая площадь	Инвентарный номер
45	**Гаражи** (здание специализированное транспорта)	Склад, уборная, ворота, калитка, забор	280,6	130/С-30666

Сведения о земельном участке: общ. пл. 0,1459 (га), предоставлен на праве постоянного пользования для размещения промышленных объектов

Начальная цена с НДС 20%	**37 922,14 белорусских рублей BYN** **379 221 400 белорусских рублей BYR**
Шаг аукциона	**1 896,11 белорусских рублей BYN** **18 961 100 белорусских рублей BYR**
Порядок ознакомления	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Климчук Василий Григорьевич, контактный телефон +375 296592523

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона **www.cpo.by**

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № 3012343260010; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: не более 10 (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением СовМина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона **www.cpo.by**

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5%

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи, в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

Предыдущее извещение о проведении повторного аукциона опубликовано: по лотам №№3 – 18 в газете «Звязда» – 29.10.2016, по лотам №№19–21 – в газете «Рэспубліка» – 31.08.2016 г., по лотам 22–36 – в газете «Белорусская Нива» – 12.10.2016 г., по лотам 37–40, 45 – в газете «Звязда» – 29.10.2016 г., по лотам 41–44 – в газете Звязда» – 04.11.2016 г.

Дата, место и время проведения аукциона	**19.12.2016 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Харьковская, 15, 3-й этаж, ОАО «Трест №26 Железобетонмонтаж»**
Дата, место и время окончания приема документов	**15.12.2016 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by**

Уважаемые акционеры ОАО «Элегант»!

Внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Элегант» состоится 09 декабря 2016 года в 12.00, регистрация акционеров с 11.00 по 11.45 по адресу: г. Жодино, пр-т Ленина, 22, ОАО «Элегант», бухгалтерия.

Повестка дня:

1. Изменение величины номинальной стоимости акции и размера уставного фонда ОАО «Элегант» в связи с проведением 01.07.2016 деноминации.
2. Внесение изменений в устав ОАО «Элегант».

Список акционеров для участия в собрании будет составлен согласно реестру владельцев ценных бумаг эмитента по состоянию на 01 декабря 2016 года.

Время и место ознакомления акционеров с материалами по вопросам повестки дня собрания: с 9 до 11 часов, начиная с 01.12.2016 г. по месту нахождения Общества.

Справки по тел. 8 (01775) 9 43 74.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНН 600039318

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки»,** г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	**Унитарное предприятие «Торговый дом «Коптево»,** г. Новополоцк, пер. Рижский, 10

Предмет аукциона
Месторасположение – Витебская обл., г. Новополоцк, пер. Рижский, д. 10

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес (номер дома)
Лот №1				
Здание сторожевой будки	Здание нежилое	12	252/С-528	д. 10, корп. 1
Склад-магазин	Здание специализированное розничной торговли	666,9	252/С-1528	д. 10
Составные части и принадлежности	Асфальтобетонное покрытие (2 339,0 кв.м), ограждение (455,4 м п.), ворота, дымовая труба			
Здание гаражей с бытовым помещением	Здание специализированное автомобильного транспорта	234,9	252/С-1796	д. 10, корп. 2
в том числе: гаражи №№1–6, бытовое помещение №7				
Зеленые насаждения, расположенные на земельном участке с кадастровым номером 241800000011000017				
Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу общ. пл. **0,7441** га на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания производственной базы. Ограничения – водоохранная зона рек и водоемов				
Начальная цена с НДС 20% – 302 227 руб. 64 коп. (3 022 276 400 бел. руб.) Шаг аукциона: 15 111 руб. 38 коп. (151 113 800 бел. руб.)				
Лот № 2				
Склад кирпичный	Здание специализир. складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	1068,8	252/С-3603	д. 10, корп. 3
Составные части и принадлежности	Два навеса (223 и 242 кв.м), асфальтобетонное покрытие (2638 кв.м), ограждение (57,3 м п.)			
Резервуар пожарного запаса №1	Сооружение специализир. складов, хранилищ	50	252/С-21146	д.10, корп.3
Зеленые насаждения, расположенные на земельном участке с кадастровым номером 241800000011000047				
Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу общ. пл. **0,5233** га на праве постоянного пользования для обслуживания здания склада кирпичного и резервуар пожарного запаса. Ограничения – водоохранная зона рек и водоемов				
Начальная цена с НДС 20% – 246 454 руб. 56 коп. (2 464 545 600 бел. руб.) Шаг аукциона: 12 322 руб. 73 коп. (123 227 300 бел. руб.)				
Лот № 3				
Арочный склад №1	Здание специализир. складов, торговых баз, баз материально-технич. снабжения, хранилищ	701,6	252/С-3602	д. 10, корп. 4
Составные части и принадлежности	Навес (128 кв.м), асфальтобетонное покрытие (617 кв.м), ограждение (30,5 м п.)			
Арочный склад №2	Здание специализир. складов, торговых баз, баз материально-технич. снабжения, хранилищ	701,8	252/С-8822	д. 10, корп. 5
Составные части и принадлежности	Навес (130 кв.м), асфальтобетонное покрытие (901 кв.м), бетонное покрытие (173 кв.м), ограждение (130,6 м п.)			
Резервуар пожарного запаса №2	Сооружение специализир. складов, хранилищ	75 куб.м	252/С-21147	д. 10, корп. 5
Резервуар пожарного запаса №3		75	252/С-21148	д. 10, корп. 5
Зеленые насаждения, расположенные на земельном участке с кадастровым номером 241800000011000048				
Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу общ. пл. **0,6851** га на праве постоянного пользования для обслуживания зданий арочных складов и резервуаров пожарного запаса. Ограничения – водоохранная зона рек и водоемов				
Начальная цена с НДС 20% – 157 706 руб. 47 коп. (1 577 064 700 бел. руб.) Шаг аукциона: 7 885 руб. 32 коп. (78 853 200 бел. руб.)				

Порядок ознакомления	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом аукциона осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 13.00 до 14.00. Ответственное лицо: Порохина Н.Н., контактный телефон МТС 8(029)8961776

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № 3012343260010 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: не более **30** (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона **www.cpo.by**

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5%

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	**05.01.2017 в 13.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**04.01.2017 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by**

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки»,** г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	**ОАО «Гродненская обувная фабрика «Неман»,** г. Гродно, ул. Советских Пограничников, д. 95

Предмет аукциона

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
Столовая	Помещение общественного питания	2953,9 кв.м	400/D-150913	г. Гродно, ул. Гагарина, д. 41-1

Обременения: договор аренды сроком до 01.12.2018, арендуемая площадь – 743,9 кв.м (ресторан «Топаз»); договор аренды сроком по 31.12.2017, арендуемая площадь – 102 кв.м (участок кровли для размещения оборудования и антенн базовой станции сотовой связи)

Сведения о земельном участке: предоставлен продавцу на праве постоянного пользования пл. 0,4389 га для эксплуатации и обслуживания здания столовой.

Начальная цена с НДС 20% – 1 087 422 руб. 36 коп. (10 874 223 600 бел. руб.)

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**15** рабочих дней после проведения аукциона

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, условия оплаты предмета аукциона, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в **газете «Звязда» от 17.08.2016**

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Аукцион состоится 19.12.2016 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и необходимые **документы принимаются по 16.12.2016 до 17.00** по указанному адресу.
Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-183-69-71. www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении 16 декабря 2016 года повторных торгов с условиями по продаже единым предметом торгов имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	- «лит.А1-2/к-кп, здание прачечной» общей площадью 1012 кв. м (инвентарный номер в ЕГРНИ 500/С-34660; назначение: здание неустановленного назначения) с элементами благоустройства: автодорога (540 кв. м), площадка под автостоянки (240 кв. м), пешеходная дорожка (206 кв. м), площадка под мусоросборник (4 кв. м), площадка (3 кв. м), бордюр 0,16 (40 кв. м, 251,22 м п.), ограждение территории (16,40 м п.), ограждение площадки под мусоросборник (5,50 м п.), ворота (4,40 м п.), ворота (7,60 м п.); - электросети КЛ-0,4КВ (инвентарный номер по бухгалтерскому учету 3000842)
Местонахождение продаваемого имущества	г. Минск, ул. Кабушкина, д. 64
Сведения о земельном участке	Площадь – 0,3900 га, кадастровый номер 500000000002001769, назначение – эксплуатация и обслуживание здания прачечной
Продавец имущества	ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», ул. Социалистическая, 2, 220021, г. Минск
Организатор торгов	Государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов без учета НДС	447 257,10 бел. руб. (4 472 571 000 бел. руб. образца 2000 года)
Сумма задатка	44 000 бел. руб. (440 000 000 бел. руб. образца 2000 года)
Условия торгов	1. Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов. 2. Дальнейшее использование приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в соответствии с требованиями регламентов генерального плана города Минска и градостроительного проекта детального проектирования соответствующей территории
Наличие обременений	Аренда

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № 3012104971019 в региональной дирекции №700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) по согласованию с продавцом в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **16 декабря 2016 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 01.12.2016 по 14.12.2016 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 217-21-03 (ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»).

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот №1**. Капитальное строение, инв. №200/С-84287, наименование – «Здание бывших дежурных смен ПДС №226», общей площадью 321,6 кв.м (составные части и принадлежности: подвал), расположенное на земельном участке с кадастровым №240100000001000541 по адресу: г. Витебск, ул. 3-я Журжевская, 5. Стоимость объекта – 5 960 руб. 00 коп.
Собственник (владелец) имущества	ИП Биширов Андрей Геннадьевич (УНП 300158258)
Наличие обременений	Отсутствуют
Местонахождение (адрес) имущества	Витебская область, г. Витебск, ул. 3-я Журжевская, 5
Место (адрес), дата и время проведения торгов	14.12.2016 в 11.00 г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.3
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома 210015, г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.3 Судебный исполнитель Ходунькин Сергей Сергеевич, тел./факс: (80212) 614023, (8033) 6879136 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 614015
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома №3642903001037 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 **не позднее 15.00 13.12.2016 г.** Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте Главного управления юстиции Витебского облисполкома www.vitebskjust.gov.by

Извещение о проведении 12 декабря 2016 года в 11.00 повторного открытого аукциона по продаже имущества

Организатор аукциона: **РУП «Белсоюзпечать»**
Место проведения аукциона: **г. Минск, ул. Володарского, 16, к. 400.**
Контактные телефоны: **8-017-327-46-94, 8017-289-13-24.**

ЛОТ № 1. Наименование предмета аукциона: ГАЗ-3302, инвентарный номер 504035, 2008 года выпуска
Начальная цена предмета аукциона: 1 481 рубль 09 копеек (без НДС).
Размер задатка для участия в аукционе: 150 рублей.

ЛОТ № 2. Наименование предмета аукциона: ГАЗ-3302, инвентарный номер 504036, 2008 года выпуска.
Начальная цена предмета аукциона: 1 481 рубль 09 копеек (без НДС).
Размер задатка для участия в аукционе: 150 рублей.

Продавец имущества: **РУП «Белсоюзпечать», г. Минск, ул. Володарского, 16, к. 203. Контактные телефоны: 8017-327-46-94, 8017-289-13-24.**

Место нахождения предмета аукциона: **г. Минск, ул. Лукьяновича, 12.**

Расчетный счет для внесения суммы задатка: Назначение платежа – Задаток для участия в аукционе (без НДС). Расчетный счет № 3012102694011 в Региональной Дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску, г. Минск, код 369, пр-т Машерова, 80. УНП 100071552, ОКПО 14795291.

Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе: **г. Минск, ул. Володарского, 16, кабинет 401, ежедневно в рабочие дни с 8.30 до 13.00 и с 14.00 до 16.30, по 12 декабря 2016 г. года до 10.00.**

К заявлению прилагаются следующие документы:

- документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

- юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

- представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);

- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством)

В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5%.

Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие в них. В случае письменного отзыва данного заявления либо неявки участника торгов на торги сумма внесенного им задатка возвращается организатором торгов в течение 5 рабочих дней со дня их проведения.

ПОБЕДИТЕЛЬ ОБЯЗАН: Подписать протокол о результатах аукциона. В течение 3 рабочих дней обязан возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением, предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения. После совершения победителем аукциона названных действий не позднее 7 календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона, в установленном порядке заключить с продавцом договор купли-продажи имущества. В случае отказа или уклонения единственного участника торгов от возмещения затрат на организацию и проведение торгов, заключения договора купли-продажи предмета торгов внесенный им задаток возврату не подлежит.

Аукцион проводится в порядке, установленном Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь № 609 от 12.07.2013 года.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Солигорскторг» (продавец) проводит повторный открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОГО РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ (магазин № 35), общей площадью 7 296,4 кв.м (инв. № 644/С-3766), включая многолетние насаждения (сосна 3 шт., живая изгородь (арония)), расположенного на земельном участке с кадастровым номером 643000000001001064 площадью 1,2200 га (предоставлен в постоянное пользование) по адресу: Минская область, Солигорский район, ул. К. Заслонова, д. 63. Часть указанного недвижимого имущества сдается в аренду (сведения об арендаторах можно получить у организатора аукциона).

Начальная цена с НДС (20%) – 4 320 120,24 бел. руб. (в денежных единицах 2000 года – 43 201 202 400 бел. руб.). Задаток 5% от начальной цены – 216 006,00 бел. руб.
Задатки перечисляются на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».
Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. **Возможно предоставление рассрочки оплаты** за объекты с внесением платежей в следующем порядке: 40 (сорок) процентов стоимости объекта оплатить в течение 20 (двадцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи, оставшиеся 60 (шестьдесят) процентов стоимости объекта – в течение 6 (шести) календарных месяцев путем ежемесячного внесения платежей равными долями, т.е. по 10 (десять) процентов от стоимости объекта ежемесячно. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель). Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.rlt.by**.
Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 03.12.2015.
Аукцион состоится **20.12.2016** в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **19.12.2016** до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224-61-34, (8029) 102-21-17.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Универмаг «Солигорск» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом имущества в составе:

здание магазина, общ. пл. 341,1 кв.м, инв. № 644/С-38264, охранная сигнализация (инв. №150, инв. №157), пожарная сигнализация (инв. №151), АПС-пожарная сигнализация (инв. №154); многолетние насаждения (кустарники живой изгороди, газон), расположенного на земельном участке площадью 0,0971 га с кадастровым номером 643000000001000047 по адресу: Минская область, Солигорский район, г. Солигорск, ул. К. Заслонова, д. 20А.

Начальная цена с НДС (20%) – 297 603,60 бел. руб. (в денежных единицах 2000 года – 2 976 036 000 бел. руб.).
Задаток 10% от начальной цены (29 760,00 бел. руб.) перечисляется на р/с №3012108260016 в ЦБУ №701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».
Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) календарных дней после проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель). Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.rlt.by.**
Аукцион состоится **04.01.2017** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **03.01.2017** до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот № 1**. Капитальное строение, гос. регистрационный № 255/С-11519, наименование – административное здание, общая площадь 1882 м кв. Стоимость объекта – 72 300 рублей 00 копеек. **Лот № 2.** Капитальное строение, гос. регистрационный № 255/С-11520, наименование – производственное здание, общая площадь 6287 м кв. Стоимость объекта – 203 000 рублей 00 копеек. **Лот № 3.** Капитальное строение, гос. регистрационный № 255/С-11524, наименование – цех брикетирования (составные части и принадлежности: кирпичная пристройка), общая площадь 304 м кв. Стоимость объекта – 11 100 рублей 00 копеек. **Лот № 4.** Капитальное строение, гос. регистрационный № 255/С-11522, наименование – котельная, общая площадь 1183 м кв. Стоимость объекта – 39 900 рублей 00 копеек. **Лот № 5.** Капитальное строение, гос. регистрационный № 255/С-11532, наименование – конденсатная, общая площадь 15 м кв. Стоимость объекта – 2 500 рублей 00 копеек. **Лот № 6.** Капитальное строение, гос. регистрационный № 255/С-11523, наименование – весовая, общая площадь 52 м кв. Стоимость объекта – 2 300 рублей 00 копеек.
Собственник (владелец) имущества	ОАО «Миорский льнозавод» (УНП 300069978)
Наличие обременений	Отсутствуют
Местонахождение (адрес) имущества	Витебская область, г. Браслав, ул. Промышленная, 13
Место (адрес), дата и время проведения торгов	19.12.2016 в 11.00 г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.3
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома 210015, г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.3 Судебный исполнитель Ходунькин Сергей Сергеевич, тел./факс: (80212) 614023, (8033) 6879136 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 614015
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома №3642903001037 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505, **не позднее 15.00 16.12.2016 г.** Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте Главного управления юстиции Витебского облисполкома www.vitebskjust.gov.by

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПОВТОРНЫХ ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот №1.** Здание склада (капитальное строение, инв. №230/С-15130), начальная стоимость лота 1836 белорусских рублей. **Лот №2.** Здание проходной (капитальное строение, инв. №230/С-15136), начальная стоимость лота 7281 белорусский рубль
Собственник (владелец) имущества	Открытое акционерное общество «Лепельпромшвеймебель»
Местонахождение имущества	Витебская область, г. Лепель, ул. Володарского, 1, 1/4. По всем вопросам, касающимся осмотра имущества, обращаться к директору ОАО «Лепельпромшвеймебель» Жукову Владимиру Анатольевичу, тел. 8 (033) 337-15-38
Наличие обременений	Не имеется
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.4 26 декабря 2016 года в 11.00
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210015, г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.4 Судебный исполнитель Атрахимович Николай Александрович, тел. (0212) 61 40 24 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (0212) 61 40 15
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 филиала № 200 – Витебского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 **не позднее 15.00 23 декабря 2016 года.** Минимальная величина первого шага торгов – 5% стоимости лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Страховые полисы по добровольному страхованию «Универсальный» серии ПЕ № 0090656, ПЕ № 0138017, ПЕ № 0143370, ОСГО ВТС РБ серии ВА № 1942771, ВА № 1996846, ВС № 7139913, ВР № 5391337, ВР № 5391340-342, ВР № 5391344, ВС № 7139913, ВС № 7139915, ВС № 7161153-154, Зеленая карта серии BY07 № 10899821, № 07422368-369, № 10886037-041, добровол. страхов. от НС на время поездки за границу серии БА № 0201740, № 0205015, № 0285081-082, № 0073412, № 0132789, № 0542056, № 0639933, 0425802, № 0425820, № 0470987, № 0508961, № 0631384, № 0631385, № 0631459, № 0178043, № 0223887, № 0285764, № 0285765, № 0285767, № 1026720, квитанция 1СУ серии КС № 3605094, КС № 3590664 страховой компании ЗАСО «Промтрансинвест» **считать недействительными в связи с утерей.**

Краіна здароўя

Выпуск №21 (374)

■ Фармацыя

Новыя лекі для дыябетыкаў

У наступным годзе Белмедпрэпараты атрымаюць замежнае абсталяванне, якое дазволіць пачаць у 2018 годзе выпуск інсуліну новай, картрыджнай, формы

Аб'ёмы выпуску будуць такімі, каб пакрываць не толькі патрэбы краіны, але і пастаўляць на экспарт у Расію. Больш за 80 працэнтаў інсулінаў у флаконах, неабходных хворым на цукровы дыябет, — айчыннай вытворчасці. Найбуйнейшае фармацэўтычнае прадпрыемства ў краіне забяспечвае дастатковую колькасць лекавых прэпаратаў для лячэння цукровага дыябету 1-га і 2-га тыпу, у тым ліку інсулінаў. Аднак сусветная фармацэўтыка развіваецца, і айчынная ахова здароўя імкнецца забяспечваць самыя сучасныя спосабы лячэння.

— Раней мы вывелі на рынак новы прэпарат кубінскай вытворчасці «Эберпрот», затрацілі значныя рэсурсы на правядзенне клінічных выпрабаванняў на базе 10-й клінікі Мінска, — кажа **генеральны дырэктар РУП «Белмедпрэпараты» Павел КАХАВЕЦ.** — Прэпарат гэты неабходны для лячэння пацыентаў з сіндромам дыябетычнай ступні. Кошт лячэння такіх пацыентаў досыць высокі — адзін курс абыходзіцца дзяржаве ў 3—4 тысячы долараў.

— Новыя формы і спосабы лячэння ўспрымаюцца як пацыентамі, так і ўрачамі даволі складана, — адзначае **прафесар кафедры эндакрыналогіі Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, доктар медыцынскіх навук, галоўны пазаштатны эндакрынолаг Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Ала ШАПЯЛЬКЕВІЧ.** — Калісьці пацыенты былі катэгарычна настроены супраць генна-інжынернага інсуліну, які ў 2010-м прыйшоў на змену свіному. Многія прадузята ставяцца да айчынных лекаў, але мы праводзілі даследаванні і ўбачылі станоўчы вынік па айчынных інсулінах і адмоўны — па некаторых выраблены за мяжой. Разам з тым частцы пацыентаў падыходзяць толькі прэпараты замежнай вытворчасці, і дзяржава забяспечвае імпартнымі аналагамі таксама.

У свеце з цукровым дыябетам жыве кожны 11-ты дарослы, а ў 2040 годзе, паводле прагнозаў, размова будзе ісці пра кожнага 10-га. У Беларусі пражывае каля 287 тысяч такіх хворых, і штогод іх колькасць прырастае на 8—10 працэнтаў. Вялікай праблемай застаецца значная колькасць людзей, якія трапляюць у поле зроку ўрачоў вельмі позна. **Еўрапейскія эксперты перакананыя, што да 40 працэнтаў людзей з дыябетам жывуць, не здагадваючыся аб захворванні.** Між тым магчымасці для ранняга выяўлення захворвання ёсць — рэгулярныя медагляды і аналіз крыві на глюкозу або на глікіраваны гемаглабін. Для гэтага не трэба шукаць эндакрынолага, а дастаткова візіту да ўрача-тэрапеўта або ўрача агульнай практыкі ■

■ Псіхалогія для ўсіх

ХОБІ ПАЗБАВІЦЬ ТРЫВОГІ

Хобі-тэрапія становіцца распаўсюджаным спосабам лячэння. Любімая справа адцягвае ад мітусні, дае магчымасць праявіць творчы патэнцыял, зняць напружанне, палепшыць эмацыянальны стан.

— Размова не ідзе пра чытанне бестселераў або прагляд тэлевізара, — гэта якраз наадварот, нараджае пачуццё непаўнацэннасці і ўнутранай пустэчы, можа нават узмацніць дэпрэсію, — тлумачыць **урач-псіхатэрапеўт Мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Іна ЦЕЛЕШ.** — Станоўчы ўплыў аказвае... рукадзелле. Калі чалавек укладвае энергію ва ўзаемадзеянне з іншым чалавекам, музычным інструментам, мальбертам, то нібы становіцца часткай сістэмы — большай, чым яго індывідуальнасць. І гэта зніжае трывогу, якая назапашваецца штодня. Даўно даказана, што рукадзелле знімае стрэс, дапамагае пазбавіцца псіхалагічнага напружання, аднаўляе нервовую сістэму. Акрамя таго, заняткі, якія патрабуюць канцэнтрацыі ўвагі і ўключаюць дробную маторыку, прымушаюць працаваць наш мозг, што папярэджвае развіццё зніжэння інтэлекту, хваробу Альцгеймера.

Вязанне на спіцах, кручком, вышыванне, шыццё, бісерапляценне — усё гэта яшчэ і паляпшае стан пры захворваннях нырак і сардэчна-сасудзістай сістэмы, пазбаўляе галаўнога болю і бяссонніцы, спрыяльна адбіваецца на рабоце сасудаў, дыхальнай сістэме, нармалізуе абмен рэчываў.

Звярніце ўвагу і на некаторыя новыя віды хобі. Квілінг, або папераскручванне, — стварэнне кампазіцый з дапамогай скручаных палосак каляровай паперы. Фелтынг — стварэнне сумак, шаляў, галаўных убораў, дэкор адзення з дапамогай спецыяльных інструментаў і шэрсці. Дэкупаж — тэхніка дэкарыравання, якая дазваляе ўпрыгожыць практычна любую паверхню (керамікі, дрэва, шкла і інш.). Пэчворк — сшыванне розных па колеры і фактуры кавалачкаў тканіны. Карвінг — мастацтва фігурнай нарэзкі гародніны і фруктаў (стала модным нават дарыць «букеты» і фруктовыя карзіны, выраблены ў гэтай тэхніцы). Асвоіць усё гэта можна з дапамогай бясплатных курсаў, якія няцяжка знайсці ў інтэрнэце ■

■ Доктар адкажа

Баляць суставы? Можа, інфекцыя...

«Падкажыце, калі ласка, ці можа артрыт быць звязаны з хламідыйнай інфекцыяй?

Алеся, *г. Мінск».*

Тлумачыць **урач-дэрматавенеролаг 24-й гарадской паліклінікі спецмедаглядаў Настасся АРЛОВА:**

— Пашкоджанне суставаў, якое ўзнікла пасля перанесенай інфекцыі, называецца рэактыўным артрытам. Развіваецца ён далёка не ва ўсіх. Часцей у генетычна схільных людзей, якія маюць ген HLA B27. Існуюць, напрыклад, энтэрагенныя артрыты, якія выклікаюць кішэчныя мікраарганізмы — шыгелы, іерсініі, кампілабактар і сальманелы. Ад іх аднолькава пакутуюць і мужчыны, і жанчыны. Аднак асаблівае месца займаюць артрыты ўрагенітальныя — ганакокавы і хвароба Рэйтэра. Ганакокавы сустракаецца ў 0,5—2% людзей, якія перанеслі ганарэю. Часцей у жанчын, бо інфекцыя нярэдка працякае без сімптомаў і своечасова не лечыцца. Хвароба Рэйтэра, якая пашкоджвае мочапалавую сістэму, суставы і вочы, выклікаецца хламідыяй, што перадаецца палавым шляхам. Часцей пакутуюць 20—40 гадовыя мужчыны. Першыя прыкметы захворвання развіваюцца праз 3—4 тыдні пасля заражэння венерычнай інфекцыяй: пачашчанае мочаспусканне з болем і смыленнем; пачырваненне вачэй, слёзацячэнне; боль, пачырваненне і ацёчнасць суставаў ног, рук, пазваночніка; павышэнне тэмпературы; патаўшчэнне скуры на далонях і падэшве; пашкоджванне слізістай ротавай поласці; могуць быць нават адхіленні ў рабоце сардэчна-сасудзістай і дыхальнай сістэм.

У такім выпадку патрабуецца кансультацыя рэўматолага, уролага (гінеколага) або дэрматавенеролага. Давядзецца здаць аналізы крыві (назіраецца павышэнне колькасці лейкацытаў, павелічэнне хуткасці асядання эрытрацытаў) і мачы (тут таксама будзе павышаны паказчык лейкацытаў). Урач павінен разабрацца з рэўматоідным фактарам, вызначыць антыген HLA-B27, даследаваць матэрыял слізістай урэтры або цэрвікальнага канала, паказана і рэнтгенаграма суставаў.

Галоўная мэта ў лячэнні — барацьба з хламідыёзам з дапамогай антыбактэрыяльных прэпаратаў (да 4 тыдняў без перапынку). Для змяншэння болю ў суставах прызначаюцца супрацьзапаленчыя сродкі, ін'екцыі гармонаў (да 6 месяцаў). Паказана і фізіятэрапія.

Кожны трэці пацыент вылечваецца цягам паўгода, і хвароба не з'яўляецца зноў, у іншых яна пераходзіць у хранічную форму з магчымымі рэцыдывамі, а ў 5 працэнтаў пацыентаў могуць назірацца сур'ёзныя змяненні ў суставах.

Такім чынам, пры з'яўленні частага мочаспускання, непрыемных адчуванняў ва ўрэтры неабходна тэрмінова звяртацца да ўролага, гінеколага або дэрматавенеролага. Трэба пазбягаць выпадковых палавых кантактаў, карыстацца прэзерватывам, а калі кантакт меў месца, звяртацца да ўрача для здачы аналізаў на інфекцыі ■

■ Група рызыкі

СЛАБАЕ МЕСЦА ДУЖАГА ПОЛУ

ШТО АДБІРАЕ Ў НАШЫХ МУЖЧЫН 10 ГАДОЎ ЖЫЦЦЯ?

Пачынаючы з 1990-х спецыялісты пачалі звяртаць увагу на значна меншую працягласць жыцця нашых мужчын у параўнанні з жанчынамі. Сёння размова ідзе пра розніцу ў 10—11 гадоў. У Еўропе гэты разрыў таксама ёсць, аднак размова ідзе ўсяго пра 3—4 гады. Летась меркаваная працягласць жыцця ў мужчын склала 68,6 года, у жанчын — 78,9. Сваімі думкамі адносна сітуацыі дзеляцца кардыёлаг, уролаг і псіхіятр.

Фота БЕЛТА.

Намеснік дырэктара па арганізацыйна-метадычнай рабоце Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра «Кардыялогія», кандыдат медыцынскіх навук Аляксандр ПАЦЕЕЎ:

— Захворванні сістэмы кровазвароту ў мужчын сустракаюцца вельмі часта. За 35 гадоў колькасць хворых вырасла ў 35 разоў. З аднаго боку, больш распаўсюджанымі сталі фактары рызыкі, а з другога — палепшыліся дыягнастычныя магчымасці медыцыны. Колькасць выпадкаў інфаркту міякарда ў апошнія гады зніжаецца, але пераважна сярод жанчын і за выключэннем узроставай групы пасля 70-ці. Агульная смяротнасць ад інфаркту знізілася за 20 гадоў на 3 працэнты, у працаздольным узросце — на 14 працэнтаў. У цэлым мужчыны працаздольнага ўзросту гінуць значна часцей за жанчын. Летась ва ўзросце 50—55 гадоў розніца смяротнасці ад інфаркту міякарда сярод мужчын і жанчын склала 9,6 раза.

> **«Бясшкодных доз алкаголю не існуе, таму што гэта арганічны растваральнік, які губіць клеткі любога органа».**

Сярод фактараў рызыкі па страце гадоў, звязаных з інваліднасцю і ранняй смяротнасцю ў мужчын, на першым месцы — злоўжыванне алкаголем, далей ідуць тытунёвая залежнасць, павышаны артэрыяльны ціск, высокі ўзровень халестэрыну, недастатковае ўжыванне фруктаў і агародніны, атлусценне, нізкая фізічная актыўнасць. Дарэчы, для таго каб дакладна ведаць аб распаўсюджанасці фактараў рызыкі ў краіне, Міністэрствам аховы здароўя сумесна з Сусветнай арганізацыяй аховы здароўя праводзіцца маштабнае даследаванне STEPS. Калі б нам удалося выдаліць, напрыклад, ужыванне алкаголю, то адно гэта адразу знізіла б смяротнасць сярод мужчын на чвэрць. Што да курэння, то вопыт яго забароны ў грамадскіх месцах у еўрапейскіх краінах забяспечыў зніжэнне захваральнасці на інфаркт міякарда на 17 працэнтаў усяго праз шэсць месяцаў пасля прыняцця рашэння. Мы, кардыёлагі, падтрымліваем любыя меры па забароне, зніжэнні ўжывання алкаголю і тытуню.

> **«Ранняе выяўленне раку прастаты дазваляе мужчыне нармальна жыць на працягу пятнаццаці гадоў».**

Недастатковая фізічная актыўнасць згубна адбіваецца на рабоце сэрца і сасудаў, а сёння мы бачым катастрафічнае распаўсюджанне гіпадынаміі. Яшчэ пакаленне таму назад у падлеткаў фізічная актыўнасць была дастатковай, чаго не скажаш пра дзень сённяшні. Нельга скідваць з рахункаў і фактары знешняга ўздзеяння — якасць паветра і вады ў першую чаргу, і ад гэтага наша здароўе залежыць ажно на 7 працэнтаў. Гэта вялікі паказчык, але тут патрэбны комплексны падыход, а не толькі і не столькі намаганні канкрэтнага чалавека, здольнага самастойна адкарэкціраваць уласны лад жыцця.

Загадчык кафедры ўралогіі Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, галоўны пазаштатны ўролаг Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, доктар медыцынскіх навук, прафесар Аляксандр СТРОЦКІ:

— Ад уралагічнай паталогіі пакутуе, вядома, менш мужчын, чым ад інфаркту. Аднак гаварыць пра нізкую смяротнасць ад уралагічных захворванняў не выпадае, таму што свой шкодны ўнёсак у гэту справу робіць рак прастаты — гэта другое па распаўсюджанасці ў мужчын анкалагічнае захворванне. Для паляпшэння ранняга выяўлення гэтага віду раку цягам апошніх трох гадоў у Салігорску, Мінску і Маладзечне мы праводзім скрынінг — абследуем здаровых мужчын ва ўзросце пасля 50-ці. Паводле папярэдніх вынікаў, захворванне на ранніх стадыях пачало выяўляцца ў два разы часцей. Ёсць намер зрабіць скрынінг агульнарэспубліканскім. Ранняе выяўленне раку прастаты дазваляе мужчыне нармальна жыць на працягу пятнаццаці гадоў.

Пра здароўе мужчынам трэба пачынаць думаць не тады, калі ім спаўняецца 60. Пачынаць варта ад моманту зачацця. Нездарма, напрыклад, двойчы падчас цяжарнасці жанчына абследуецца на выяўленне парокаў развіцця плода. А кожны трэці парок развіцця — гэта паталогія мочапалавой сістэмы, і распаўсюджана яна ў большай ступені сярод хлопчыкаў. Далей, у падлеткавым узросце, нармальнае фізіялагічнае развіццё павінны адсочваць эндакрынолагі. Калі тут будуць праблемы, гэта пацягне за сабой і праблемы псіхалагічнага, сацыяльнага кшталту. Ёсць у сучасных мужчын і праблема з плоднасцю. У кожнай дзясятай пары ўзнікаюць праблемы з зачаццем. Пры гэтым на 45 працэнтаў бясплоднасць пары абумоўлена здароўем жанчыны, яшчэ на 45 — здароўем мужчыны і на 10 працэнтаў — абаіх. У найбліжэйшы час плануецца распрацаваць новыя падыходы да вырашэння праблемы бясплоднасці.

Ад 18 да 50 гадоў нашы пацыенты хварэюць пераважна на запаленчыя захворванні. 40—60 працэнтаў мужчын да 50 гадоў маюць праявы прастатыту. І ў першую чаргу гэта праблема мужчын, якія мала рухаюцца і шмат сядзяць. Застойным з'явам у органах малога тазу спрые, дарэчы, і злоўжыванне алкаголем. Мы кажам нашым пацыентам аб шкодзе вялікіх доз таго ж каньяку і іншых моцнаградусных напояў, але ці чуюць яны нас?

Крыху часцей у мужчын у параўнанні з жанчынамі сустракаецца мочакаменная хвароба, але сёння для яе лячэння адкрытыя аперацыі прымяняюцца толькі ў 6—8 працэнтах выпадкаў, ва ўсіх астатніх праблема вырашаецца шляхам эндаскапіі або прымяняецца дыстанцыйнае здрабненне.

З узростам у мужчын развіваецца дабраякасная гіперплазія прастаты, або адэнома. Гэта не паталогія, а нармальнае пастарэнне арганізма. 75 працэнтаў выпадкаў адэномы прастаты не падлягаюць ні медыкаментознаму, ні хірургічнаму лячэнню. Астатнія лечацца пераважна медыкаментамі, якія дазваляюць зняць сімптомы, і толькі 12—14 працэнтаў пацыентаў аперыруюцца, у тым ліку эндаскапічным метадам.

Штогод мужчына ва ўзросце пасля 30 гадоў страчвае каля 2 працэнтаў узроўню тэстастэрону, і да 50 гадоў прыкладна палова мужчын мае праблемы з патэнцыяй. Грубыя парушэнні сустракаюцца толькі ў 5 працэнтаў, сярэднія — у 15-ці, у астатніх — лёгкія. Адна справа, калі парушэнне эрэкцыльнай функцыі ўзнікае ў сталым узросце, і зусім іншая — у сярэднім. Запомніце, шаноўныя мужчыны, што гэта ёсць грубае парушэнне рэжыму працы і адпачынку. Нельга працаваць 24 гадзіны ў суткі і пяць гадоў запар без перапынку. Любая праца павінна чаргавацца з адпачынкам, вучыцеся правільна арганізоўваць працоўную дзейнасць. Нават мужчына з самым высокім узроўнем тэстастэрону аднойчы стане заложнікам гэтай праблемы, калі не будзе пераключацца, не перастане сядзець па начах за камп'ютарам.

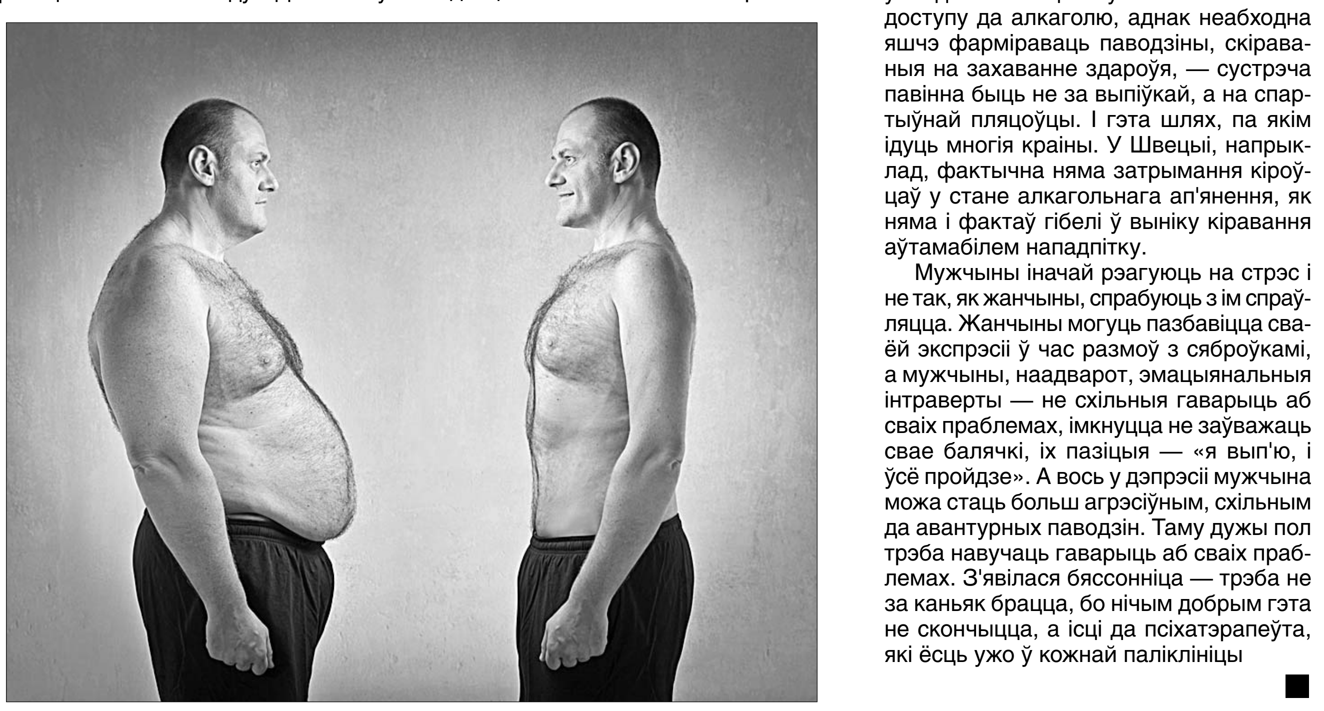

Намеснік дырэктара па медыцынскай часці Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра псіхічнага здароўя, кандыдат медыцынскіх навук Сяргей ОСІПЧЫК:

— Гармон тэстастэрон робіць мужчын больш схільнымі да рызыкоўных паводзін. За кошт істотнай долі нечаканай смяротнасці ў працаздольным узросце — тут і дарожна-транспартныя здарэнні, і суіцыды, і спажыванне ал-

каголю — агульная смяротнасць сярод мужчын і атрымліваецца вышэйшая... Некаторыя прадстаўнікі дужага полу аказваюцца сёння ў дзіўнай для сябе ролі — застаюцца, напрыклад, даглядаць дзіця, а жонка тым часам працуе. Нехта сутыкаецца з праблемай вызначэння сваёй ролі, не можа зразумець, што адбываецца, і пачынае збягаць ад рэальнасці з дапамогай алкаголю. У больш як палове выпадкаў заўчаснай гібелі напярэдадні мае месца злоўжыванне спіртным. Сусветная арганізацыя аховы здароўя фарміруе ўжо паняцце «алкагалізму ўікенду», калі ў выхадныя чалавек спажывае празмерную дозу градусных напояў.

Бясшкодных доз алкаголю не існуе, таму што гэта арганічны растваральнік, які губіць клеткі любога органа. Дзякуючы добрым адаптацыйным механізмам арганізма, алкаголь ператраўліваецца, аднак прадукты яго перапрацоўкі шко-

> **«Летась ва ўзросце 50—55 гадоў розніца смяротнасці ад інфаркту міякарда сярод мужчын і жанчын склала 9,6 раза».**

дзяць здароўю. Моцныя напоі наогул павінны адысці ўбок, аднак і на віно не варта налягаць. Яго пазітыўны эфект для здароўя абумоўлены антыаксідантамі — тым жа рэсвератролам. Дык ці не лепей у такім выпадку проста ўжываць вінаград?

Мы дасягнулі за апошнія гады зніжэння ўзроўню ўжывання алкаголю на душу насельніцтва да 9,5 л, хоць гэта па-ранейшаму досыць высокі паказчык. У нас ужо дзейнічаюць пэўныя абмежаванні доступу да алкаголю, аднак неабходна яшчэ фарміраваць паводзіны, скіраваныя на захаванне здароўя, — сустрэча павінна быць не за выпіўкай, а на спартыўнай пляцоўцы. І гэта шлях, па якім ідуць многія краіны. У Швецыі, напрыклад, фактычна няма затрымання кіроўцаў у стане алкагольнага ап'янення, як няма і фактаў гібелі ў выніку кіравання аўтамабілем нападпітку.

Мужчыны інача рэагуюць на стрэс і не так, як жанчыны, спрабуюць з ім спраўляцца. Жанчыны могуць пазбавіцца сваёй экспрэсіі ў час размоў з сяброўкамі, а мужчыны, наадварот, эмацыянальныя інтраверты — не схільныя гаварыць аб сваіх праблемах, імкнуцца не заўважаць свае балячкі, іх пазіцыя — «я вып'ю, і ўсё пройдзе». А вось у дэпрэсіі мужчына можа стаць больш агрэсіўным, схільным да авантурных паводзін. Таму дужы пол трэба навучаць гаварыць аб сваіх праблемах. З'явілася бяссонніца — трэба не за каньяк брацца, бо нічым добрым гэта не скончыцца, а ісці да псіхатэрапеўта, які ёсць ужо ў кожнай паліклініцы ■

■ Візіт да стаматолага

БЕЛЫЯ-БЕЛЫЯ

Колер зубоў звязаны з колерам цвёрдых тканак, што знаходзяцца пад эмаллю, сама ж эмаль празрыстая. Жоўтыя, шэрыя, аранжавыя, чырванаватыя адценні — усё залежыць ад нашай генетыкі. Беласнежных зубоў у прыродзе, дарэчы, не бывае.

Колер эмалі не звязаны з устойлівасцю да карыесу. У больш светлай разбурэнні такія ж частыя, як і ў жоўтай. У паверхневы слой эмалі пранікаюць розныя фарбавальнікі з ягад, кары, буракоў, чаю, кавы, чырвонага віна, паўплываць можа і ўжыванне лекавых прэпаратаў — антыбіётыкаў, прэпаратаў жалеза. Уплывае курэнне, дрэнная гігіена ротавай поласці.

— Усе метады адбельвання — хатняе, офіснае, камбінаванае — заснаваныя на выкарыстанні хімічных прэпаратаў, — расказвае **загадчыца стаматалагічнага платнага аддзялення 4-й гарадской клінічнай стаматалагічнай паліклінікі г. Мінска Алена ВЯЧЭРСКАЯ.** — Гэта растворы перакісу вадароду, перакісу карбаміду, якія забяспечваюць акісленне пігментаў у зубе. У хатніх умовах адбельванне адбываецца з дапамогай капаў — пласцін на зубы, у якія закладваецца адбельваючы раствор. Пласціны вырабляе доктар па індывідуальным злепку зубоў.

Офіснае адбельванне праходзіць у кабінеце ўрача, калі дадаткова выкарыстоўваюць спецыяльныя лямпы, лазер. Прымяняюцца тут растворы з большай канцэнтрацыяй перакісу, чым у хатніх умовах. Гэты метад больш дарагі, тут патрабуецца некалькі наведванняў, сам жа эфект не такі стабільны. Таму магчыма спалучэнне гэтых методык.

Усе віды адбельвання могуць правакаваць адчувальнасць зубоў. Але гэта праходзіць па завяршэнні курса адбельвання. Звычайна ўрач падказвае, як пераадолець гэту непрыемную з'яву. Усе сучасныя метады адбельвання бяспечныя, калі праводзяцца пад кантролем урача. Пры гэтым не адбываецца нейкіх значных змяненняў цвёрдасці эмалі ці яе хімічнага складу.

Праз год пасля адбельвання новае адценне захоўваецца ў 90%, праз 3 гады ў 62%, праз 7 — у 35%. Зыходны колер, як правіла, ужо не вяртаецца.

Абсалютным проціпаказаннем з'яўляецца цяжарнасць, груднае кармленне і ўзрост да 16 гадоў, але ёсць і адносныя проціпаказанні: карыес, захворванні дзясны і слізістай абалонкі ротавай поласці, дрэнная гігіена, вялікая колькасць пломбаў і каронак... Дарэчы, пломбы і штучныя каронкі не адбельваюцца, таму калі зрабіць адбельванне пры вялікіх пломбах, то пасля спатрэбіцца іх замена.

У любым выпадку пра ўсё гэта раскажа падчас кансультацыі стаматолаг. Большасць урачоў не рэкамендуюць самастойна набываць і выкарыстоўваць сістэмы для адбельвання ■

Матэрыялы падрыхтавала
Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by

алімпіец
ЗВЯЗДА
ВЫПУСК № 11 (48)
Сумесны праект газеты «Звязда», Нацыянальнага алімпійскага камітэта і Міністэрства спорту і турызму Рэспублікі Беларусь

■ Нечакана

Алімпійскі агонь у Токіа запаліць аўтамабіль

Прымаючы летнія Алімпійскія гульні ў 2020 годзе, Японія вырашыла здзівіць свет сваімі тэхнічнымі распрацоўкамі. Менавіта таму, як піша news.com.au, плануецца запаліць алімпійскі агонь пры дапамозе лятаючай машыны.

Згодна з планам, аўтамабіль спачатку праедзе па стадыёне, а затым узнімецца і ўжо ў паветры запаліць алімпійскі агонь. Стварылі лятаючую машыну інжынеры з Start-up Cartivator.

Нагадаем, за права прыняць у сябе Алімпіяду Японія змагалася са Стамбулам і Мадрыдам. Можна сказаць, што Токіа выйграў гэтае права трэці раз: упершыню сталіца Японіі павінна была правесці Алімпійскія гульні ў 1940 годзе, аднак яны былі адменены з-за прычыны распачатай Другой сусветнай вайны. Такім чынам, упершыню Токіа стаў алімпійскім горадам толькі ў 1964-м. Акрамя летняй Алімпіяды, краіна двойчы праводзіла зімовыя Гульні — у Сапара (1972 год) і ў Нагана (1998 год).

У тым, што японцы зробяць усё, каб правесці Алімпіяду-2020 бліскуча, няма ніякіх сумненняў. Для гэтага ў іх ёсць і фінансы, і маса тэхнічных магчымасцяў.

Алімпіяда-2020 будзе адрозніваціца яшчэ і тым, што на ёй з'явяцца адразу пяць новых відаў спорту. У Алімпійскую праграму ўключылі бейсбол (для мужчын) і аналаг гэтага віду спорту софтбол (для жанчын). Акрамя іх, мы ўбачым каратэ, скейтборд, спартыўнае скалалажанне і сёрфінг

■ Запрашальнік

У змаганні за пуцёўку

Ці трапіць жаночая гандбольная зборная на планетарнае першынство?

Гэтым разам здабыць пропуск на чэмпіянат свету беларускія дзяўчаты паспрабуюць на дамашняй пляцоўцы. Пры родных балельшчыках і моцнай падтрымцы, спадзяёмся, зрабіць ім гэта будзе нашмат прасцей. Кваліфікацыйны турнір пройдзе з 2 па 4 снежня ў палацы спорту «Уручча».

Наша каманда пад кіраўніцтвам Томажа Чатэра прыступіла да падрыхтоўкі яшчэ 21 лістапада. Акрамя трэніровачных заняткаў дзяўчаты паспелі правесці дзве таварыскія сустрэчы. Спачатку беларускі ўпэўнена правялі матч са зборнай Літвы — 31:25, а затым абыгралі і зборную беларускіх клубаў — 33:26.

За пуцёўку на чэмпіянат свету 2017 года ў Германію нашай зборнай трэба будзе пазмагацца са зборнымі Турцыі (2 снежня 17.00), Швейцарыі (3 снежня 15.00) і Косава (4 снежня 14.00).

Адзначым, што ў фінальнай стадыі чэмпіянатаў свету беларуская жаночая зборная апошні раз удзельнічала аж у 1999 годзе, тады наша каманда заняла 14 месца. На чэмпіянаце Еўропы апошні раз беларускі выступалі ў 2008 годзе, дзе былі 12-мі

■ Ці ведалі?

Беларускія спартсмены, якія ўвайшлі ў сусветную гісторыю спорту

✓ Гімнаст Віталь Шчэрба з'яўляецца рэкардсменам па колькасці алімпійскіх медалёў, заваяваных за 1 дзень. 2 жніўня 1992 года ён заваяваў 4 залатыя алімпійскія медалі. Усяго ж на яго рахунку 10 алімпійскіх узнагарод: 6 залатых, атрыманых на Алімпійскіх гульнях-1992 у Барселоне, і 4 бронзавыя, выйграныя ў Атланце-1996.

✓ Ураджэнка Беларусі, чатырохразовая алімпійская чэмпіёнка Вольга Корбут першай выканала ўнікальны элемент, які атрымаў назву «пятля Корбут». Падчас яго гімнастка ўстае на высокую частку брусоў і робіць сальта назад, чапляючыся рукамі за верхнюю перакладзіну брусоў. Зараз на афіцыйных спаборніцтвах гэты элемент забаронены з-за сваёй высокай траўманебяспечнасці.

✓ На Алімпійскіх гульнях у Афінах (2004 год) Юлія Несцярэнка сенсацыйна выйграла залаты медаль у бегу на 100 метраў, атрымаўшы пасля мянушку Белая маланка. Адзначым, што з 1984 года пераможцамі ў гэтай дысцыпліне станавіліся толькі цемнаскурыя спартсменкі.

✓ Сяргей Рутэнка — лепшы гандбаліст сучаснай Беларусі. Шасціразовы пераможца Лігі чэмпіёнаў. Летам 2009 года спартсмен перайшоў у іспанскую Барселону, падпісаўшы з каталонскім клубам кантракт на 5 гадоў. Сума трансферу склала рэкордныя для сусветнага гандбола (на той час) 1,2 млн еўра. За выдатныя спартыўныя дасягненні ў верасні 2016 года Сяргей удастоены ганаровага звання «Заслужаны майстар спорту Рэспублікі Беларусь».

✓ Сяргей Ляховіч, па мянушцы Белы воўк, стаў першым баксёрам з постсавецкай прасторы, хто змог заваяваць тытул чэмпіёна свету сярод прафесіяналаў у суперцяжкай вазе. 1 красавіка 2006 года Сяргей перамог па ачках чэмпіёна свету ў цяжкай вазе па версіі WBO Леймана Брустара

■ Змена

ПЕРААДОЛЬВАЮЧЫ БАР'ЕРЫ

Як дзяўчына з Пінска перамагла Ямайку і ЗША

Эльвіра Герман крок за крокам набліжаецца да эліты лёгкай атлетыкі і ўжо лічыцца адной з самых перспектыўных спартсменак краіны. Яе рух наперад пачаўся традыцыйна — з юніёрскіх стартаў. На чэмпіянаце свету ў Польшчы сёлета дзяўчына заваявала «золата», апярэдзіўшы спартсменак-аднагодак з краін, якія прынята лічыць самымі паспяховымі ў бегу на кароткія дыстанцыі — Ямайкі і ЗША. Гэта не першы поспех Эльвіры, год таму ў Швецыі яна заваявала званне чэмпіёнкі Еўропы сярод юніёраў на аналагічнай дыстанцыі — 100 метраў з бар'ерамі. Сёння Герман ужо ўваходзіць у дарослую нацыянальную каманду і рыхтуецца да адказных стартаў, у яе планах і Алімпійскія гульні ў Токіа.

— Эльвіра, у сваім юным узросце ты ўжо чэмпіёнка свету і Еўропы сярод аднагодак. Адчуваеш сябе «зоркай»?

— Дакладна не. Гэтыя поспехі сталі для мяне вельмі нечаканымі, доўга я не магла паверыць у тое, што ў мяне атрымалася дасягнуць вышынь, пра якія я так марыла і да якіх доўга ішла. Хоць і была праведзена вялікая работа, але не чакала, што змагу перамагчы. Калі ехала на юніёрскі чэмпіянат свету, практычна на 100 працэнтаў была ўпэўнена, што там мне нічога не свеціць, бо саперніцы былі вельмі моцныя, з добрымі вынікамі ў сезоне. Сябрам і родным казала, каб не разлічвалі на многае, але яны ўсё роўна за мяне балелі.

А што датычыцца «зорнасці», дык я, напэўна, і да гэтага часу не магу ўсвядоміць, што чэмпіёнка. Можа быць, таму што выразна разумею — наперадзе яшчэ шмат работы і вынікі, якія я паказваю цяпер, — гэта далёка не мяжа маіх магчымасцяў.

— Сёння ты ўжо член нацыянальнай каманды і чакаюць, напэўна, ад цябе ўжо зусім іншага?

— Так, я прайшла атэстацыю — гэта такі своеасаблівы пропуск у галоўную каманду. Трэнерскі штаб і кіраўніцтва разлічваюць на мяне ў выступленні праз 4 гады на Алімпіядзе-2020. Таму яны будуць укладваць у мяне ўсё па максімуме, ну а мне, у сваю чаргу, трэба паказваць усё лепшыя вынікі. Вядома, гэта адказнасць і, напэўна, крыху хвалююся, але я ўжо спрабавала сябе на стартах сярод дарослых. Летам удзельнічала ў чэмпіянаце Еўропы ў Амстэрдаме. Прабілася ў паўфінал і заняла 16-е месца, у прынцыпе, нармальны вынік для пачатку, а галоўнае, я атрымала вопыт, таму што адна справа, калі ты сапернічаеш са сваімі аднагодкамі, і зусім іншая, калі бяжыш з лепшымі спартсменкамі кантынента. Ды і атмасфера зусім іншая. Мне з дарослымі змагацца спадабалася нашмат больш: вышэй канкурэнцыя, больш адрэналіну, гэта падганяе, стараешся бегчы яшчэ хутчэй. Напэўна, ужо час пераходзіць на новы ўзровень.

— Як правіла, маладыя спартсмены хвалююцца нашмат больш вопытных. Як з гэтым спраўляешся?

— Лічу, што прафесійны спартсмен не павінен дазваляць сабе хвалявацца. А тым больш не павінен дапускаць, каб падобныя рэчы ўплывалі на яго вынік. Перад стартам трэба думаць толькі пра сваю справу, калі я станаўлюся ў калодку, думкі толькі пра тое, як павінна пераадолець кожны бар'ер, наколькі хутка прайсці дыстанцыю.

— Што важней у тваім відзе спорту — хуткасць або тэхніка?

— Гэта дзве рэчы, якія важныя ў роўных прапорцыях. У мяне пакуль хуткасць не такая, як хацелася б, а вось з тэхнікай справы куды лепш. Бар'еры я пераадольваю хутчэй, чым іншыя дзяўчаты. Зараз мы з трэнерам працуем над стартавым спрынтам. У нашым відзе важна ўсё ў сукупнасці, і сумяшчаць гэта, вядома, не заўсёды лёгка.

— Самі бар'еры не палохаюць? Часта даводзіцца бачыць, як дзяўчаты чапляюцца за іх, падаюць ...

— Гэта насамрэч так. Нядаўна вось нават алімпійская чэмпіёнка Салі Пірсан спатыкнулася, упала і зламала руку. У нас бываюць траўмы, як і ва ўсіх відах спорту. Вялікая нагрузка ідзе на пазваночнік у паяснічным аддзеле, многія спартсменкі пакутуюць ад гэтага, але спорт — гэта выбар кожнага. У дзяцінстве хадзіла і на танцы, і на плаванне, і на баскетбол, можа быць, яны былі б больш бяспечнымі, але я абрала лёгкую атлетыку. Заўсёды хацелася паспрабаваць менавіта бег з бар'ерамі, але мой першы трэнер — Аляксандр Аляксеевіч Сінкевіч, не хацеў мяне туды пускаць. Баяўся, што я маленькая, магу зачапіць бар'ер, упасці. Адзін раз усё ж здаўся і дазволіў. Я так удала прабегла, што стала займацца менавіта гэтым відам лёгкай атлетыкі, так усё і пачалося.

— Са сваёй старэйшай і больш тытулаванай калегай Алінай Талай сябруеш?

— Перасякаемся толькі на зборах. Перажывала за Аліну на Алімпіядзе. Крыўдна, вядома, што яна збіла бар'ер, калі б не гэтая памылка, то трапіла б у фінал, і я нават упэўненая, што месца на п'едэстале яна заняла б.

— Расці ў яе цені складана ці, наадварот?

— У СМІ пра мяне кажуць не так шмат, як пра Аліну, і гэта абсалютна справядліва. Наогул мая мама любіць паўтараць адну фразу: «Цішыня любіць чэмпіёнаў», таму тое, што мне надаюць не так шмат увагі, не хвалюе, а нават наадварот.

— Хто сёння твае самыя сур'ёзныя канкурэнткі?

— У маім узросце ў Беларусі — віцяблянка Руслана Рашкаван. У нас з ёй вельмі добрая канкурэнцыя, якая дапамагае абедзвюм расці, паляпшаць свае вынікі. У свеце гэта, вядома, спартсменкі з ЗША і Ямайкі, цяпер з'явілася моцная дзяўчына з Нігерыі. Ужо ўсе прывыклі да таго, што цемнаскурыя атлеткі вельмі моцныя ў спорце, дзе трэба паказваць высокую хуткасць. Кажуць, што ў іх вельмі добрая генетыка, іншая будова цела, можа быць, і ў трэніровачным працэсе ёсць нейкія сакрэты. Да таго ж калі браць афрыканскія краіны, то ўзровень жыцця там ніжэй, чым, напрыклад, у Еўропе, і гэта дае дадатковы стымул дамагчыся высокага выніку ў спорце, як правіла, у іх вельмі моцны характар. Але і мы сёння ў сілах дагнаць лідараў.

— Існуе меркаванне, што спартсменам прыходзіцца шмат чым ахвяраваць у звычайным жыцці.

— Паўтаруся, мы ж самі выбіраем такі лад жыцця, таму, чаго скардзіцца? Да таго ж не сказала б, што даводзіцца чымсьці ўжо моцна ахвяраваць. Можа, у мяне менш вольнага часу, чым у маіх сяброў, якія не займаюцца спортам. Але пасля трэніровак і сіл асабліва няма, каб гуляць, таму такое жаданне ўзнікае не часта. Для мяне лепш пасядзець дома, паспаць, пачытаць. Хатняя атмасфера ўвогуле падабаецца больш. Сёлета я паступіла ў БДУФК на завочнае аддзяленне па спецыяльнасці трэнер-выкладчык. Пакуль ніякіх складанасцяў з вучобай не адчуваю — сесія пачынаецца толькі ў студзені. Ці змагу стаць трэнерам, пакуль сказаць складана, усё можа памяняцца, але вышэйшая адукацыя — гэта заўсёды добра.

«Перад стартам трэба думаць толькі пра сваю справу».

— Што можна знайсці сярод тваіх кніг?

— У асноўным я аддаю перавагу раманам. Зараз чытаю «Над зязюліным гняздом» Кена Кізі, да гэтага былі «Знесеныя ветрам» Маргарэт Мітчэл, «Гонар і перакананне» Джэйн Осцін. У планах яшчэ прачытаць «451 градус па Фарэнгейце» і «Ганну Карэніну».

— Сама ты з Пінска. Як правінцыяльную дзяўчыну прыняла сталіца?

— У Мінску жыву ўжо чацвёрты год, у інтэрнаце. Адразу ў гэтым вялікім горадзе адчувала сябе нязвыкла, а цяпер тут мне нават падабаецца. У Пінску таксама бываю, праўда, не вельмі часта. Родны горад па-ранейшаму застаецца вельмі цёплым і ўтульным для мяне, заўсёды прыемна туды прыязджаць.

— Да старту сезона яшчэ шмат часу, чым плануеш займацца?

— Цяпер трэніруюся, рыхтуюся да спаборніцтваў, якія адбудуцца ўжо ў наступным годзе. Бліжэйшыя сур'ёзныя старты, у якіх планую прыняць удзел, — гэта чэмпіянат Еўропы ў памяшканні сярод дарослых, ён пройдзе ў сакавіку 2017 года. Потым, спадзяюся, буду ўдзельнічаць у маладзёжным чэмпіянаце Еўропы і ў дарослым чэмпіянаце свету. Гэта, мабыць, будуць самыя важныя турніры для мяне ў наступным сезоне

■ Легенды спорту

«З МУЖАМ МЯНЕ АБ'ЯДНАЛА НЕ ТОЛЬКІ КАХАННЕ, АЛЕ І ЛЮБОЎ ДА БІЯТЛОНА»

Трое дзяцей, тры адукацыі і медалі чэмпіянатаў свету: Вольга Назарава пра тое, як быць паспяховай у спорце і сям'і

Гэтую экс-біятланістку мы ведаем, як добрую, стабільную і яркую спартсменку, яна на працягу доўгіх гадоў была неад'емным звяном нашай жаночай зборнай. Неаднаразовая медалістка чэмпіянатаў свету і ўдзельніца Алімпіяд толькі на некаторы час знікала з поля зроку біятлонных прыхільнікаў — двойчы на працягу спартыўнай кар'еры Вольга сыходзіла ў дэкрэт і двойчы пасля вярталася на лыжню. Вярталася нават тады, калі ў гэты «камбэк» ніхто не верыў. На старце новага біятлоннага сезона ў інтэрв'ю карэспандэнту «Звязды» Вольга расказвае, чаго ёй каштаваў гэты шлях і ў чым яна знайшла сябе пасля спорту.

Як запалілася яе «зорка»

Вольга Назарава нарадзілася ў Расіі, у сям'і біятлонных трэнераў. Але гэтая акалічнасць зусім не азначала, што дзяўчыну ў спорце чакаюць вялікія поспехі. Аказваецца, што мы наогул маглі не ведаць Вольгу як біятланістку, калі б не адна гонка, якая вырашыла яе далейшы лёс.

— Першая мая перамога стала адпраўной кропкай у працяглай кар'еры, *— з усмешкай успамінае Вольга*. — Я тады была яшчэ маладой дзяўчынай, юніёркай, і ў мяне вельмі дрэнна ішла стральба. Лыжны ход добры, а вось промахі падводзілі пастаянна. Пры тым настолькі падводзілі, што праз 4 гады заняткаў я ўжо страціла надзею і не верыла, што з мяне можа атрымацца добрая біятланістка.

Памятаю, трапіла на юніёрскі чэмпіянат свету апошнім нумарам, можна сказаць, ускочыла ў апошні вагон. Трэнеры далі шанц, паставілі на індывідуальную гонку, я там стала 6-й. Думаю, напэўна, гэта мой максімум і можна ўжо заканчваць са спортам. Раптам настаўнікі ставяць мяне яшчэ і на спрынт. Бегла яго як апошні раз, вельмі расслаблена. Прыйшла на першы агнявы рубеж — страляю «на нуль», думала мая «любімая» стойка ўсё расставіць на свае месцы. Прыходжу і закрываю ўсе мішэні. Нечакана. Гэта была першая ў маім жыцці перамога, якая паказала, што не варта апускаць рукі нават у такіх працяглых перыядах няўдач.

Пазней Вольга ўжо выступала за нашу краіну, і яе вынікі пачалі толькі расці, Назарава стала чэмпіёнкай Еўропы, двойчы бронзавым прызёрам чэмпіянатаў свету і шматразовай чэмпіёнкай свету па летнім біятлоне.

— Мой спартыўны шлях быў даволі працяглым, і, можа, ён у нейкія перыяды не здаваўся такім паспяховым, але за гэтыя гады я атрымала бясцэнны вопыт. Мне пашчасціла патрэніравацца ў розных камандах, пад кіраўніцтвам трэнераў з рознымі поглядамі на трэніровачны працэс. Часам было няпроста, асабліва ў апошнія гады, даводзілася сябе літаральна ламаць, пераглядаць свае каштоўнасныя арыенціры і ўстаноўкі, падстройвацца пад запыт новых трэніровачных умоў. Тым не менш я ўдзячная лёсу, што ў жыцці ў мяне быў такі яркі, насычаны, доўгі спартыўны шлях, ён пакінуў у душы толькі самыя цёплыя, трапяткія ўспаміны.

Вядома, як і для кожнага спартсмена, асобна ў біяграфіі Вольгі стаяць галоўныя старты — Алімпійскія гульні.

— Для мяне яны заўсёды былі асаблівымі спаборніцтвамі, са сваёй моцнай энергетыкай, са сваёй унутранай атмасферай, якая прымушае спартсмена адпавядаць. Менавіта на Гульнях у Турыне і Солт-Лэйк-Сіці я паказала свае лепшыя вынікі.

«Дрым Цім», якую пашчасціла бачыць

Падчас кар'еры Вольгі наша жаночая біятлонная каманда рэгулярна была сярод лідараў сусветнага біятлона. Акрамя Назаравай у зборнай дастойна сябе паказалі Алена Зубрылава, Кацярына Іванова, Людміла Ананька, Людміла Калінчык. У той час наша эстафетная чацвёрка практычна заўсёды была «ў прызах» на элітных спаборніцтвах.

— Тыя гады ўспамінаю з усмешкай. У камандзе заўсёды была вельмі добрая атмасфера, нягледзячы на тое, што ўсе дзяўчаты са сваімі характарамі. Дзесьці маглі паспрачацца, адстаяць свой пункт гледжання, падтрымаць адна адну ў складаны перыяд. А недзе па-добраму папляткарыць і пажартаваць. Захоўвалася атмасфера сям'і з шчырасцю пачуццяў і прыняццем іншых людзей такімі, якія яны ёсць. Што да эстафет, то тут, вядома, усе збіраліся, як адзінае цэлае і змагаліся заўсёды да канца.

Шмат кур'ёзаў здаралася з Кацярынай Івановай, яна ў нас дзяўчына экспрэсіўная. Любіла часам ускладніць сабе жыццё.

Перадалімпійскі сезон, Турын, абкатваем наш склад на Алімпійскую эстафету. Каця, як правіла, бегла першы этап, а астатнія тры чалавекі з хваляваннем глядзелі, ці ўсё там у яе ў парадку. Бачым, Іванова выходзіць са стартавай паляны адной з першых, лежачы страляе «на нуль», праходзіць другі круг, стоячы таксама ўсё закрывае, хоць і бярэ дадатковыя патроны. Ідзе на фінішны круг на добрай пазіцыі, мы з палёгкай уздыхаем, што ў Каці ўсё склалася ўдала, і тут паказваюць на вялікім экране стадыёна, як наша Іванова літаральна кулём ляціць на спуску і пры падзенні ламае ложа вінтоўкі. Глядзім на трэнера і па выразе яго твару разумеем — гонка «склалася».

Але Каця баец з моцным характарам, паколькі вінтоўка ў яе на плячах ужо не трымалася, яна паўтара кіламетра везла яе ў руцэ. Адметна, што, нягледзячы на ўсе складанасці, наша каманда ў гэтай эстафеце стала бронзавым прызёрам і паказала на сваім прыкладзе, што змагацца трэба да канца.

Сям'я як крыніца

Пасля свайго пераезда ў Беларусь Вольга выйшла замуж, нарадзіла дзіця і працягнула спартыўную кар'еру.

— Можна сказаць, што Беларусь аб'яднала нас з мужам не толькі каханнем, але і любоўю да біятлона. Кінуўшы ўсё ў Расіі, я паехала за сваім каханым, які працаваў тут.

Для мяне заўсёды галоўнай каштоўнасцю і рухальным матывам у жыцці была сям'я. Таму замужжа стала першым крокам да таго, што я здабыла спакой і ўпэўненасць у сваіх сілах. Пасля цалкам змагла прысвяціць сябе спорту, з галавой акунулася ў работу. Муж заўсёды падтрымліваў у гэтым плане. Бацькі-трэнеры ўсе свае нерэалізаваныя мары бачылі ўва мне і таксама імкнуліся дапамагчы. Мая сям'я была крыніцай сіл і галоўным натхняльнікам.

Пасля першых родаў атрымалася хутка вярнуцца ў спорт, таму што на працягу цяжарнасці была магчымасць падтрымліваць сябе ў форме. Праз паўгода пасля родаў ужо была на добрым узроўні, на летнім чэмпіянаце свету заваявала медаль, праблем не было. А вось з другой цяжарнасцю склалася ўсё інакш. Па медыцынскіх паказаннях спачатку мне прыйшлося практычна адмовіцца ад фізічных нагрузак, акрамя лёгкай хады. Пасля гэтага спатрэбіўся больш працяглы аднаўленчы перыяд, і гэта, напэўна, быў самы складаны момант у маёй кар'еры. Я прыкладала шмат намаганняў, трэніравалася значна больш, чым да дэкрэта, а выніку не было і год, і два, і тры. Усе казалі, што мне пара заканчваць, і толькі муж верыў, што не варта апускаць рукі.

Уся сям'я Вольгі Назаравай у зборы.

Навучыцца жыць без...

Яшчэ на працягу некалькіх гадоў пасля нараджэння другога дзіцяці Вольга працягвала сваю кар'еру і скончыла яе толькі ў 2011 годзе.

— Гэта было ўсвядомленае рашэнне, я разумела, што ўжо не вярнуся на той узровень, з якога сышла. На той момант у мяне ўжо было двое дзяцей, таму адаптацыю да жыцця без спорту я прайшла хутка і без асаблівых складанасцяў. Да таго ж арганізм за апошнія гады так моцна стаміўся, што фізічнай нагрузкі не хацелася ўвогуле, таму гады два я проста аднаўлялася.

Не тыпова для спорту, але адукацыю Вольга пачала атрымліваць яшчэ будучы біятланісткай і была, напэўна, адной з самых эрудзіраваных жанчын (яшчэ і маці) у гэтым відзе спорту.

— Гэта заслуга маіх бацькоў, якія яшчэ ў дзяцінстве навучылі рацыянальна выкарыстоўваць час. У юным узросце вырашыла не паступаць у вучылішча алімпійскага рэзерву, а пайсці ў педагагічны каледж. Вучылася на вочным, усе пропускі з-за трэніровак і збораў добрасумленна адпрацоўвала. Потым у Цюмені паступіла ў юрыдычны інстытут, тры гады вучылася там, хадзіла ў форме, маршыравала на пляцы, усё як мае быць. А потым перавялася ў Мінск і ўжо тут атрымала юрыдычную адукацыю. Пазней яшчэ асвоіла эканамічную спецыяльнасць і скончыла Вышэйшую школу трэнераў.

Усе гэтыя веды наўрад ці аддалілі яе ад спорту. Нават наадварот дапамагаюць сёння адчуваць сябе добрым спецыялістам. Зараз Вольга працуе ў федэрацыі біятлона па праграме пошуку і адбору перспектыўных дзяцей, а акрамя гэтага ў яе жыцці з'явілася любімае захапленне.

— Мая цяперашняя работа звязана з пытаннямі, якія датычацца дзіцячага спорту і работы з рэзервам нацыянальнай каманды. Безумоўна, у нас ёсць таленавітыя і перспектыўныя дзеці, але ёсць і пэўнага роду праблемы з самой сістэмай падрыхтоўкі юных спартсменаў, пачынаючы з асноў, з пачатковых прыступак развіцця.

Што датычыцца майго захаплення, я чалавек markdownразнабаковы, і яшчэ з дзяцінства ў мяне застаўся нерэалізаваны творчы складнік. Калі была ў спорце, на зборах магла вязаць, вышываць, маляваць — гэта было рэлаксацыяй, спосабам настроіцца на гонку і зняць залішняе напружанне. А потым у маім жыцці з'явілася фатаграфія. Я скончыла курсы і паступова стала развівацца ў гэтым кірунку. Сёння, думаю, я ўжо фатограф добрага ўзроўню. Падабаецца ўсё, што тычыцца эмацыянальнасці фатаграфіі, для мяне важна злавіць момант шчырых сапраўдных эмоцый, паказаць менавіта тую сваю ўнікальную прыгажосць, якая прысутнічае ў кожным чалавеку.

Як і раней, галоўнай каштоўнасцю для Вольгі сёння з'яўляецца сям'я. У былой спартсменкі ўжо трое дзяцей. Сын Кірыл прафесійна займаецца біятлонам і ўжо робіць пэўныя поспехі. Сярэдняя дачка Дар'я танцуе і малюе, ну а маленькая Таірыя пакуль цалкам атрымлівае асалоду ад дзяцінства і на працягу ўсёй нашай размовы спакойна спіць у мамы на руках.

Пра вяртанне Дар'і Домрачавай

Завяршаем нашу гутарку яшчэ адной цікавай тэмай. Сумяшчаць сям'ю і спорт нядаўна вырашыла яшчэ адна наша біятлонная «зорка».

— Даша ўжо адбылася як вялікая спартсменка і маці. Вядома, цяпер у яе няпросты перыяд у жыцці, таму што даводзіцца сумяшчаць вяртанне ў спорт з клопатам пра маленькае дзіця, але ў яе вельмі вялікая матывацыя — вярнуцца на лыжню і парадаваць нас сваімі вынікамі. У гэтай сітуацыі ёй патрэбны толькі наша падтрымка і ўпэўненасць у тым, што ўсё атрымаецца.

Як паказвае практыка, калі з'яўляецца дзіця, спартсмен адчувае вялікі эмацыянальны ўсплёск, настолькі яркая падзея ў жыцці надае дадатковыя сілы і жаданне вярнуцца на ранейшы ўзровень, а часам паказаць вынікі, якіх не было дагэтуль. У нас ужо ёсць такія прыклады — Ліў-Грэтэ Пуарэ, Мары Дарэн-Абер. Чаму ж Дар'і не працягнуць гэты спіс?

Матэрыялы падрыхтавала Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
lobazhevich@zviazda.by

ПРИГЛАШЕНИЕ

Унитарное предприятие Национального олимпийского комитета Республики Беларусь «Спортивно-оздоровительный комплекс «ОЛИМПИЙСКИЙ»

ПРОВОДИТ АУКЦИОН №114 ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ИЗОЛИРОВАННОГО НЕЖИЛОГО ПОМЕЩЕНИЯ СРОКОМ НА ТРИ ГОДА

	Предмет аукциона (право заключения договора аренды), цель использования помещения	Площадь, м²	Начальная цена продажи до деноминации	Начальная цена продажи после деноминации
	г. Минск, пр-т Независимости, 80А			
1	Изолированное нежилое помещение № 9 на 2 этаже (под офис)	12,8	435 200	43,52
2	Изолированное нежилое помещение № 7 на 2 этаже (под офис)	9,6	326 400	32,64

Аукцион состоится «04» января 2017 года в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Сурганова, 2а, конференц-зал. Документы на участие принимаются по «03» января 2017 года до 17.00 включительно по адресу: 220012, г. Минск, ул. Сурганова, 2а, пом. 2, к. 40.

Документы, поданные после указанного времени, не рассматриваются. Телефоны для справок: (017) 290-49-06, 290-47-18, 290-49-11. Интернет: www.dvs.by.

Организатор аукциона (продавец) – УП «СОК «ОЛИМПИЙСКИЙ», г. Минск, ул. Сурганова, 2а, пом. 2, к. 40.

Для участия в аукционе участник перечисляет задаток в размере 10 процентов от начальной цены заявленного лота на **расчетный счет 3012208250015, ОАО «Белагропромбанк», 220036, г. Минск, пр-т Жукова, 3, МФО 153001964, УНП 101 508 270, УП «СОК «ОЛИМПИЙСКИЙ».** Перечень и порядок подачи документов для участия в аукционе определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 г. № 1049.

Оплата за право заключения договора аренды осуществляется победителем аукциона разовым платежом на расчетный счет организатора аукциона в течение 3 рабочих дней со дня его проведения.

Победитель аукциона в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан возместить УП «СОК «ОЛИМПИЙСКИЙ» затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) приобретает право заключения договора аренды после оплаты стоимости предмета аукциона и возмещения затрат на организацию и проведение аукциона.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

объекта «Группа многоквартирных жилых домов со встроенными помещениями общественного назначения для облуживания населения по ул. Олешева со сносом административных, производственных, складских зданий и сооружений по ул. Олешева, 5»

Жилой дом № 2 по генплану
ДОЛЕВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО НА КОММЕРЧЕСКОЙ ОСНОВЕ

ИНФОРМАЦИЯ О ЗАСТРОЙЩИКЕ:

Закрытое акционерное общество «Совавто Инвест»; место нахождения: г. Минск, ул. Сурганова, дом 61, помещение 81; режим работы: с 09.00 до 17.30. Обеденный перерыв: с 13.00 до 13.30. Выходные дни: суббота и воскресенье. Общество зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей 28.03.2011 за № 191445853. Застройщик принимал участие в строительстве жилого дома № 3 по генплану в составе объекта «Группа многоквартирных жилых домов со встроенными помещениями общественного назначения для облуживания населения по ул. Олешева со сносом административных, производственных, складских зданий и сооружений по ул. Олешева, 5». Фактические сроки строительства жилого дома № 3 по генплану: 07.12.2015–13.07.2016.

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОБЪЕКТЕ СТРОИТЕЛЬСТВА:

1. Цели строительства: **возведение многоквартирного жилого дома**; этапы и сроки реализации: **возведение в один этап в срок по 26.09.2017**; получено положительное заключение государственной экспертизы **от 29.02.2016 № 72-15/16**.

2. Сведения о месте нахождения объекта строительства и его характеристики, в том числе сведения о количестве объектов долевого строительства, предлагаемых для заключения договоров, сведения о ценах на объекты долевого строительства и условия их возможного изменения застройщиком в одностороннем порядке: **1-подъездный 19-этажный крупнопанельный 126-квартирный жилой дом № 2 по генплану в изделиях серии М111-90 по ул. Олешева в г. Минске.**

Для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагаются следующие квартиры по указанным ниже ценам:

Тип квартиры	Площадь по СНБ (м кв.)	Стоимость 1 кв.м.* в долларах США**	Цена объекта долевого строительства в долларах США**	Количество квартир	Номера квартир
2к	60,29	1 100	66 319	3	85, 87, 89
1к	44,91	1 100	49 401	4	86, 88, 90, 93
3к	77,79	1 000	77 790	1	91
ИТОГО для заключения договоров долевого строительства предлагаются				**8 квартир**	

**** Действует система скидок.***

***** Оплата производится в белорусских рублях по официальному курсу, установленному Нацбанком на дату платежа по договору.***

Цена объекта долевого строительства может быть изменена застройщиком в одностороннем порядке в случае нарушения дольщиком срока оплаты и (или) размера платежей по договору создания объекта долевого строительства вне зависимости от периода просрочки платежа и/или размера несвоевременно внесенного платежа.

3. Информация о решении местного исполнительного и распорядительного органа о процентном соотношении в строящемся объекте граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий (при наличии такой информации): нет.

4. Данные о правах застройщика на земельный участок, его площади: **право временного пользования в отношении земельного участка с кадастровым номером 500000000008001883, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Олешева, 5, площадью 2,5774 га.**

Границы земельного участка: ограничен с севера красными линиями ул. Олешева; с востока территорией существующего жилого дома ТС «Логойское» и строящегося дома ОДО «ОлКи»; с юга территорией существующей группой жилых домов ОАО «ДСТ-5»; с запада пешеходным тротуаром вдоль ул. Восточной.

Данные об элементах благоустройства: **организация подъездов, проездов и парковок; формирование сети пешеходных тротуаров и дорожек; устройство детских площадок, площадок для отдыха взрослого населения и площадки для хозяйственных нужд; озеленение территории; оборудование территории малыми архитектурными формами.**

5. Сведения о количестве в строящемся жилом доме самостоятельных частей, передаваемых застройщиком дольщикам после утверждения в установленном порядке акта приемки в эксплуатацию жилого дома и иных объектов недвижимости: **8 квартир.**

6. Сведения о функциональном назначении нежилых помещений в многоквартирном жилом доме, не входящих в состав общего имущества многоквартирного жилого дома: **7 административных помещений.**

7. Сведения о составе общего имущества многоквартирного жилого дома, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после приемки в эксплуатацию многоквартирного жилого дома и передачи объектов долевого строительства дольщикам: **межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие ненесущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства.**

8. Сведения о предполагаемом сроке приемки в эксплуатацию строящегося жилого дома: **26.09.2017.**

9. Сведения о договорах строительного подряда, заключенных застройщиком (при их наличии), и порядке ознакомления застройщиком дольщиков с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству: **договор строительного генподряда от 16.05.2016 № 32/05-16, заключенный застройщиком с ОАО «МАПИД».** Дольщики вправе ознакомиться с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству по согласованию с Застройщиком в установленное им время и в присутствии его уполномоченного представителя с соблюдением правил и техники безопасности. **Уполномоченный представитель Застройщика: ООО «Сильван» (г. Минск, ул. Я. Купалы, д. 17/30; тел.: 8 017 222 38 32, 8 017 222 38 17). Инженерная организация: ООО «ИНТЕХНОСТРОЙ».**

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот № 1, состоящий из:** - капитальное строение, инв. №231/С-10788, наименование – «Мини-кафе», общей площадью 51,1 кв.м (составные части и принадлежности: терраса, крыльцо, пандус, пешеходная часть, сети электроснабжения), расположенное на земельном участке с кадастровым №220500000001000928 площадью 0,0404 га по адресу: Витебская обл., Бешенковичский район, М-3, 1 наименование – Торговое помещение стоимостью 57 900 руб. 00 коп.; - сооружение, специализированное коммунального хозяйства, инвентарный №231/С-10790, наименование «Хозфекальная канализация протяженностью 27 м, расположенное на на земельном участке с кадастровым №220500000001000928 площадью 0,0404 га по адресу: Витебская обл., Бешенковичский район, М-3, 1, стоимостью 940 руб. 00 коп.; - рекламный модуль «Крупенино 24 часа Мини-кафе» (инвентарный №2819) стоимостью 2 789 руб. 00 коп. **Общая стоимость лота составляет 61 629 руб. 00 коп. (Шестьдесят одна тысяча шестьсот двадцать девять белорусских рублей)**
Собственник (владелец) имущества	Зарегистрировано за унитарным предприятием областной коммунальной собственности «База отдыха «Крупенино» (УНП 300601277)
Наличие обременений	Отсутствуют
Местонахождение (адрес) имущества	Витебская обл., Бешенковичский район, М-3, 1
Место (адрес), дата и время проведения торгов	15.12.2016 в 15.00 г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома 210015, г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1 www.vitebskjust.gov.by Судебный исполнитель Ходунькин Сергей Сергеевич, тел./факс (80212) 614023 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 614015
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома №3642903001037 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 **не позднее 15.00 14.12.2016 г.** Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте Главного управления юстиции Витебского облисполкома www.vitebskjust.gov.by

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот № 1** – Автомобиль KIA Манджентис, 2007 года выпуска, гос. номер АН1000-2, в рабочем состоянии. Стоимость объекта – 8 522 руб. 00 коп. (в денежных знаках образца 2009 г.)
Собственник (владелец) имущества	ОАО «Миорский мясокомбинат»» (УНП 300032965)
Наличие обременений	Отсутствуют
Местонахождение (адрес) имущества	Витебская область, г. Миоры, пос. Мясокомбината
Место (адрес), дата и время проведения торгов	15.12.2016 в 11.00 г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.3
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома 210015, г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.3 Судебный исполнитель Ходунькин Сергей Сергеевич, тел./факс: (80212) 614023, (8033) 6879136 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 614015
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома №3642903001037 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 **не позднее 15.00 14.12.2016 г.** Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте Главного управления юстиции Витебского облисполкома www.vitebskjust.gov.by

ГАЙНЕНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка	Наименование инженерных сетей	Начальная цена (бел. рублей)	Задаток (бел. рублей)	Расходы по изготовлению документации
1	**д. Кузевичи,** кадастровый номер земельного участка 623284502101000059	0,2343	Подъездные пути, водоснабжение	3327,06	665,412	71,40

Аукцион проводится 30.12.2016 года в 10.00 по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, д. 2 Логойского района Минской области, здание Гайненского исполнительного комитета.

Документы принимаются ежедневно с 8.00 до 17.00, кроме субботы и воскресенья, до 27 декабря 2016 года (последний день подачи документов 26 декабря 2016 г. до 17.00) по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, д. 2, Логойского района Минской области.

Задаток перечисляется на р/с № 3600619021108 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 795, ОКПО 04431493, УНН 600537220, Гайненский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901.

Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации.

Контактные телефоны: 801774 56 4 36, 56 4 98.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении повторных торгов в виде открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, обращенного в доход государства

ЛОТ №1: Капитальное строение с инв. № 710/С-62063 – Гараж 41, расположенное по адресу: Могилевская обл, г. Бобруйск, ПГСК «Пилот – 17 г. Бобруйска» (ул. Ковзана) общ. пл. 25,4 кв. м, фундамент здания – кирпичный, стены – кирпичные, перекрытия – деревянные, кровля – биполикрин.
Сведения о земельном участке: гараж расположен на земельном участке с кадастровым номером 741000000010003508, по адресу: Могилевская обл, г. Бобруйск, ул. Ковзана, 85, предоставленном на праве постоянного пользования ПГСК «Пилот-17 г. Бобруйска» площадью 0,2520 га, назначение – земельный участок для строительства и обслуживания гаражей.
Начальная цена продажи 3 402,00 рублей в денежных знаках образца 2009 г. или 34 020 000 рублей в денежных знаках образца 2000 г.
Сумма задатка 340,20 рублей в денежных знаках образца 2009 г. или 3 402 000 рублей в денежных знаках образца 2000 г.

Расчетный счет для перечисления задатка	Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, МФО 153001369
Дата, время и место проведения аукциона	**Аукцион проводится 29 декабря 2016 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 99, офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки». Последний день подачи заявок и внесения задатка: **27 декабря 2016 года до 15.00**
Срок и условия оплаты приобретенного с аукциона имущества	В течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона на расчетный счет Организатора аукциона
Информация о первом аукционе была размещена в номере газеты «Звязда» от 20.10.2016 г.	

Дополнительную информацию можно получить по тел.: (8-0222) 32-43-98, (8-0291) 400-394; 8-029-624-26-25

Правила проведения рекламной игры «Карты. Деньги. И призы.»

1. Организатор рекламной игры.

Общество с ограниченной ответственностью «Смарт Нова», далее именуемое «Организатор», 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67-139, зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191720959, свидетельство о государственной регистрации выдано 04.03.2013 г.

2. Наименование рекламной игры – «Карты. Деньги. И призы.»

3. Территория проведения.

Рекламная игра «Карты. Деньги. И призы.» проводится на территории Республики Беларусь.

4. Срок начала рекламной игры – 1 декабря 2016 года,
срок окончания – 7 апреля 2017 года.

5. Состав комиссии по проведению рекламной игры:

1. Казеко Олег Александрович, начальник Управления разработки и развития розничных продуктов ЗАО «Альфа-Банк», председатель комиссии;
2. Олейник Александр Михайлович, начальник Управления альтернативных каналов продаж ЗАО «Альфа-Банк»;
3. Соколова Юлия Александровна, главный специалист Управления разработки и развития розничных продуктов ЗАО «Альфа-Банк»;
4. Кулинкович Владимир Александрович, специалист по работе с клиентами ООО «Смарт Нова»;
5. Мазура Сергей Михайлович, специалист отдела медиапланирования ООО «Смарт Нова».

6. Цель Игры.

Рекламная игра «Карты. Деньги. И призы.» проводится с целью стимулирования использования платежных карт **ЗАО «Альфа-Банк» (далее – Альфа-Банк)** для осуществления безналичных платежей.

7. Состав и размер призового фонда.

Призовой фонд Игры сформирован за счет денежных средств заинтересованного лица – закрытого акционерного общества «Альфа-Банк».

Размер Призового фонда составляет **59'501,95 (Пятьдесят девять тысяч пятьсот один)** белорусский рубль 95 копеек образца 2009 года или 595 019 500 (Пятьсот девяносто пять миллионов девятнадцать тысяч пятьсот) белорусских рублей образца 2000 года.

№	Наименование	Название приза далее в Правилах	Кол-во, шт.	Цена с НДС бел. рублей образца 2009 года/ бел. рублей образца 2000 года	Общая стоимость с НДС бел. рублей образца 2009 года/ бел. рублей образца 2000 года
1	Подарочный сертификат с логотипом ЗАО «Альфа-банк» на совершение покупок в магазинах «Электросила» на сумму 50 рублей (срок действия до 11.05.2017 года)	Сертификат Электросила	100	50 / 500 000	5 000 / 50 000 000
2	Подарочный сертификат с логотипом ЗАО «Альфа-банк» на совершение покупок в магазинах СООО «ЗИКО» на сумму 100 рублей (срок действия до 07.07.2017 года)	Сертификат ZIKO	50	100 / 1 000 000	5 000 / 50 000 000
3	Портативный планшетный компьютер Lenovo TB2-X30L TAB 2G+16GBE-UA с логотипом ЗАО «Альфа-банк» в комплекте с зарядным устройством	Планшет	50	413,4 / 4 134 000	20 670 / 206 700 000
4	Денежные средства в размере 61 бел. рубль 80 копеек образца 2009 года/ 618 000 бел. рублей образца 2000 года			61,8/ 618 000	3 090 / 30 900 000
5	Кофемашина De LONGHI ESAM2200.S 0132212123, с логотипом ЗАО «Альфа-банк»	Кофе-машина	5	999,09 / 9 990 900	4 995,45 / 49 954 500
6	Денежные средства в размере 149 бел. рублей 30 копеек образца 2009 года/ 1 493 000 бел. рубля образца 2000 года			149,3 / 1 493 000	746,5 / 7 465 000
7	Денежный приз в размере 20 000 бел. рублей образца 2009 года/ 200 000 000 бел. рублей образца 2000 года	Главный приз	1	20 000 / 200 000 000	20 000/ 200 000 000
	Итого:				59 501,95 / 595 195 000

8. Условия участия и порядок отбора участников Рекламной игры.

8.1. Участниками Рекламной игры «Карты. Деньги. И призы.» могут быть:

физические лица, граждане Республики Беларусь, достигшие 18 лет, имеющие паспорт гражданина Республики Беларусь образца 1996 г. или вид на жительство в Республике Беларусь и являющиеся держателями платежных карточек, выпущенных к счетам в белорусских рублях, эмитированных Альфа-Банком (далее – Платежные карточки), которые совершили в организациях торговли (сервиса) операции оплаты товаров, работ или услуг с использованием банковской платежной карточки на любую сумму от 10,00 белорусских рублей образца 2009 г. или 100 000 белорусских рублей образца 2000 г. и более в период с 01.12.2016 по 28.02.2017 включительно.

Участником рекламной игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с Организатором и Заинтересованным лицом, супруг (супруга) такого лица, близкие родственники и лица, находящиеся с ними в отношениях свойства, а также члены Комиссии.

Организатор не несет ответственности за несвоевременное или некорректное представление информации о транзакциях другими участниками системы безналичных расчетов.

8.2. Для участия в рекламной игре необходимо в период с 0.00 часов 01.12.2016 года по 24.00 28.02.2017 года:

- **совершать платежи** с использованием Платежных карточек. При этом в рекламной игре не участвуют следующие операции:

а) проводимые в устройствах самообслуживания (банкоматы и платежно-справочные терминалы) с использованием МСС 6010, 6011, 6012, 6028 или МСС 4900;

б) осуществляемые через систему «Расчет» (ЕРИП) в дистанционных каналах Банка и иных банков с использованием МСС 6012, 6028;

в) переводы посредством услуг «Альфа-Клик» и «Альфа-Мобайл», P2P-переводов на основе сервисов MasterCard MoneySend, Visa Direct и аналогичных, с использованием МСС 4829, 6012, 6529, 6530, 6531, 6532, 6533, 6534, 6535, 6536, 6537, 6538, 6540;

г) проводимые в устройствах банков, установленных в РУП «Белпочта», с использованием МСС 9402;

д) проводимые через сервис ООО «ВЭБ ПЭЙ» (и через иные аналогичные сервисы) и операций по зачислению (пополнению) электронных кошельков (например, Яндекс.Деньги, РБК Money и др.), с использованием МСС 4900, 6012, 6051, 6540;

е) по выдаче наличных денежных средств, с использованием МСС 6010, 6011;

ж) в казино и иных игорных заведениях, оплата ставок и пари, в том числе через Интернет (ПАРИ / трек / казино / ЛОТО) и операции безналичной оплаты в казино (код МСС 7995);

з) проводимые с использованием МСС 9311 (налоговые платежи), МСС 9399 (государственные сервисы), МСС 4812 (телекоммуникационное оборудование, включая продажу телефонов), МСС 4814 (звонки с использованием телефонов, считывающих магнитную ленту); МСС 6211 (брокерские операции); МСС 6050, МСС 6051 (денежные переводы, дорожные чеки);

и) квалифицируемые Банком в качестве злоупотребления услугами согласно публичному договору о комплексном банковском обслуживании;

к) по оплате товаров, услуг в случае возврата товаров/услуг с перечислением денежных средств на карточку.

- **зарегистрироваться в личном кабинете** на сайте www. alfa-kvest.alfabank.by/ (далее – личный кабинет). За совершенные платежи каждому зарегистрированному участнику игры с момента регистрации в личном кабинете начисляются баллы:

2 балла начисляется за каждый потраченный 1 (Один) белорусский рубль образца 2009 года или 10 000 (Десять тысяч) белорусских рублей образца 2000 года совершенные платежной карточкой, выпущенной в рамках банковских продуктов «Кредитная карточка для физических лиц», Кредитная карточка «Гиппо-Альфа-Банк», «Кредитная карточка «БонВояж», «Кредитная карточка «Баланс Интересов», продуктов «Alfa-Life», «Карта №1», а также карточками типа MasterCard World, выпущенными в рамках других продуктов Банка;

1 балл начисляется за каждый потраченный 1 (Один) белорусский рубль образца 2009 года или 10 000 (Десять тысяч) белорусских рублей образца 2000 года с использованием других Платежных карточек.

При расчете баллов по операциям осуществленных в иностранной валюте применяется курс НБ РБ, указанный на сайте https://www.nbrb.by/ на дату совершения операции.

Для клиентов, которые не имели открытых счетов в ЗАО «Альфа-Банк» и обратились за выпуском карточки/карточек в период с 01.12.2016 по 25.02.2017, регистрация в личном кабинете возможна не ранее 2-х банковских дней после открытия счета/счетов.

Накопленные каждым участником баллы действительны в течение периода с 01.12.2016 по 28.02.2017.

- **обменять накопленные баллы на шансы** выиграть призы. Каждый участник рекламной игры должен самостоятельно в личном кабинете обменять накопленные баллы на шанс выиграть один из призов:

250 накопленных баллов соответствуют шансу выиграть Сертификат Электросила.

500 накопленных баллов соответствуют шансу выиграть Сертификат ZIKO.

1500 накопленных баллов соответствуют шансу выиграть Планшет.

2000 накопленных баллов соответствуют шансу выиграть Кофе-машину.

3000 накопленных баллов соответствуют шансу выиграть Главный приз.

Участник должен обменять баллы до конца дня перед днем начала следующего тура. Накопленные баллы, не переведенные в шансы, в розыгрышах не участвуют.

8.3. График туров:
1. С 01.12.2016 по 31.12.2016
2. С 01.01.2017 по 31.01.2017
3. С 01.02.2017 по 28.02.2017

9. Место, дата, время и порядок розыгрыша призового фонда, порядок определения выигравших участников рекламной игры.

Во время обмена баллов каждому шансу по каждому призу присваивается индивидуальный порядковый номер по дате и времени. По каждому призу в каждом туре формируются отдельные последовательности номеров. Накопленные баллы участников принимают участие в розыгрыше только тех призов, на шансы выиграть которые они были обменены участником лично.

Розыгрыш Призового фонда проводится открыто в присутствии Комиссии в офисе Организатора по адресу: 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, д. 67, офис 901.

В первом розыгрыше **13 января 2017 года** в 15.00 принимают участие последовательности номеров, которые сформированы до 24 часов 31 декабря 2016 года. Разыгрываются призы: 50 Сертификатов Электросила, 25 Сертификатов ZIKO, 10 Планшетов, 1 Кофе-машина.

Во втором розыгрыше **13 февраля 2017 года** в 15.00 принимают участие последовательности номеров, которые сформированы до 24 часов 31 января 2017 года. Разыгрываются призы: 50 Сертификатов Электросила, 25 Сертификатов ZIKO, 20 Планшетов, 2 Кофе-машины.

В третьем розыгрыше **13 марта 2017 года** в 15.00 принимают участие последовательности номеров, которые сформированы до 24 часов 28 февраля 2017 года. Разыгрываются призы: 20 Планшетов, 2 Кофе-машины и Главный приз.

Для проведения розыгрыша используется барабан, в который закладываются шары с номерами от 0 до 9. Выигрышный номер определяется путем поочередного формирования номера справа налево из номеров шаров, случайно извлекаемых из барабана членом комиссии. При извлечении шара с цифрой, соответствующей очередной (справа налево) цифры зарегистрированного присвоенного номера, осуществляется дальнейшая выборка шаров. В случае отсутствия номеров шансов с выпавшей последовательностью цифр, номер шара не учитывается, осуществляется выемка следующего шара с составлением номера. Выигравший номер исключается из последовательности номеров и не участвует в дальнейших розыгрышах.

10. **Место, порядок и сроки выдачи призов и уведомления победителей.**

Победители уведомляются о выигрыше по почте и по телефону. Победители первого розыгрыша – не позднее **27 января 2017 года**. Победители второго розыгрыша – не позднее **27 февраля 2017 года**. Победители третьего розыгрыша – не позднее **27 марта 2017 года**.

После получения уведомления о выигрыше победитель должен **до 7 апреля 2017 г**. в любой рабочий день с 12 до 17 часов прибыть в офис Организатора по адресу: г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 901 с предварительным согласованием даты и времени прибытия победителя с представителем Организатора по телефону +375 (17) 288-60-30.

Приз вручается по предъявлению победителем паспорта или вида на жительство.

Денежная компенсация стоимости приза не производится.

В случае отказа победителя от получения приза, неполучения приза в установленном правилами порядке и сроке либо невыполнения условий его получения, приз остается у Организатора.

11. Порядок информирования об условиях и результатах Игры.

Правила рекламной игры подлежат опубликованию в газете «Звязда» до начала рекламной игры. Результаты розыгрыша призов будут опубликованы в газете «Звязда» **не позднее 27 марта 2017 года.**

12. Общие условия рекламной игры.

Решения Организатора по всем вопросам, связанным с проведением Рекламной игры, а также результаты проведения Рекламной игры будут считаться окончательными, будут распространяться на всех участников и не могут быть оспорены.

Участники Рекламной игры, претендующие на получение приза, обязуются заполнить и подписать все необходимые документы, предоставляемые Организатором Рекламной игры для получения приза.

Все возможные претензии участников в отношении организации и условий передачи призов должны быть адресованы непосредственно Организатору Рекламной игры по адресу: 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 901.

Организатор не вступает в споры между участниками относительно определения собственника выигранного приза и/или претендентов на получение приза. Участник вправе распорядится полученным призом по своему усмотрению.

Организатор не несет ответственности за качество работы почтовых служб, в частности за недоставку либо несвоевременную доставку почтовой корреспонденции.

Организатор не несет ответственности за работу сети Интернет (например, плохое соединение с провайдером, поломки в Сети и т. д.).

Участник самостоятельно несет ответственность за соблюдение им действующего законодательства в сфере налогообложения.

Участие в рекламной игре предполагает ознакомление и полное согласие участников с настоящими правилами рекламной игры.

Факт участия в Рекламной игре означает, что ее Участники соглашаются с тем, что их имена, фамилии, отчества, фотографии, видео-, аудио- и иные материалы о них могут быть использованы Организатором в любых рекламных и (или) информационных материалах, связанных с проведением Рекламной игры, без уплаты какого-либо вознаграждения Участникам. Победитель, выигравший Приз, дает свое согласие на интервью в средствах массовой информации и съемку для рекламных материалов, подготовленных в связи с проведением данной Рекламной игры, без выплаты ему какого-либо вознаграждения. Все права на такие рекламные материалы принадлежат Организатору.

Телефон информационной линии: 8 (029) 620-86-73.

Свидетельство №2892 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 24 ноября 2016 года Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

Республика Беларусь, 220007, г. Минск, ул. Московская, 14
Тел.: (+375 17) 309 15 15, (+375 29) 309 15 15, (+375 33) 309 15 15

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2016 г.

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) (в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2016 год	2015 год
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101		29 031	30 964
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		71 825	199 267
5	Средства в банках	1104		19 866	133 041
6	Ценные бумаги	1105		314 861	174 232
7	Кредиты клиентам	1106		754 105	847 105
8	Производные финансовые активы	1107		-	455
9	Инвестиции в зависимые юридические лица			-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица			-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108		2	2
12	Основные средства и нематериальные активы	1109		55 866	56 803
13	Имущество, предназначенное для продажи	1110		2 279	2 510
14	Отложенные налоговые активы	1111		-	431
15	Деловая репутация			-	-
16	Прочие активы	1112		28 719	23 806
17	ИТОГО активы	11		1 276 554	1 468 616
18	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
19	Средства Национального банка	1201		-	50 984
20	Средства банков	1202		298 771	397 892
21	Средства клиентов	1203		753 970	805 845
22	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		26 659	29 054
22	Производные финансовые обязательства	1205		180	23
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		35 530	35 938
24	ВСЕГО обязательства	120		1 115 110	1 319 736
25	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
26	Уставный фонд	1211		77 962	77 962
27	Эмиссионный доход	1212		3 432	3 432
28	Резервный фонд	1213		8 887	8 256
29	Фонд переоценки статей баланса	1214		28 615	28 723
30	Накопленная прибыль	1215		42 548	30 507
31	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации-банку			161 444	148 880
32	Доля неконтролирующих акционеров			-	-
33	ВСЕГО собственный капитал	121		161 444	148 880
34	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		1 276 554	1 468 616

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2016 г.

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) (в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2016 год	2015 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		149 413	116 104
2	Процентные расходы	2012		65 770	74 248
3	Чистые процентные доходы	201		83 643	41 856
4	Комиссионные доходы	2021		35 594	42 539
5	Комиссионные расходы	2022		5 135	5 701
6	Чистые комиссионные доходы	202		30 459	36 838
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		(39)	92
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		10 989	8 911
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		(3 554)	26 016
11	Чистые отчисления в резервы	207		67 097	69 260
12	Прочие доходы	208		8 514	7 838
13	Операционные расходы	209		44 726	40 901
14	Прочие расходы	210		1 949	2 382
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		16 240	9 008
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		2 195	2 695
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		14 045	6 313
	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц			-	-
	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц			-	-
	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)			14 045	6 313
	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации-банку			14 045	6 313
	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)			-	-

Председатель Правления — В.В. Иванов

Главный бухгалтер — М.В. Дудко

Дата подписания «10» ноября 2016 г.

Консолидированная отчетность на 1 октября 2016 г. в полном объеме размещена на сайте банка по адресу: www.vtb-bank.by

УНП 101165625

Печати, штампы ЧТУП «Кипиос» (УНП 190552456) **считать недействительными в связи с утерей.**

■ Літаратурныя сувязі

Алесь БАДАК:

«ЧЫТАЧЫ ПАЎСЮЛЬ ПАДОБНЫЯ...»

У Астане (Казахстан) прайшла Еўразійская міжнародная кніжная выстаўка-кірмаш «Eurasian Book Fair-2016», дзе Рэспубліка Беларусь была ганаровым госцем

Пра выстаўку, стасункі беларускіх і казахскіх кнігавыдаўцоў і пісьменнікаў расказвае адзін з удзельнікаў выстаўкі — дырэктар выдавецтва «Мастацкая літаратура» паэт, празаік, перакладчык, літаратурны крытык Алесь Бадак.

Фота Канстанціна ДРОБАВА.

— Алесь Мікалаевіч, выстаўка ў Казахстане, дзе Беларусь была ганаровым госцем, — адлюстраванне сітуацыі з кнігавыданнем толькі ў цэнтральнаазіяцкім рэгіёне ці ўвогуле адлюстраванне кніжнай сітуацыі ў свеце?

— Пра адлюстраванне кніжнай сітуацыі ў свеце можна гаварыць у дачыненні да выстаўкі, якая мае багаты вопыт і традыцыі, пастаянна кантактуе з кнігагандлёвымі і выдавецкімі арганізацыямі з розных краін свету. Кніжная выстаўка ў Астане праходзіла ўпершыню, і многае, што называецца, рабілася з нуля. Тым не менш у ёй прынялі ўдзел паўтара дзясятка краін свету — у тым ліку, напрыклад, Германія, Польшча, Кітай, Грэцыя... І, галоўнае, арганізатары вельмі пастараліся, каб кожны дзень выстаўкі быў насычаным і разнастайным.

— Калі параўнаць, наколькі вартасна выглядае Беларусь на такіх выстаўках?

— На міжнародных кніжных выстаўках Беларусь заўсёды выглядае вельмі прадстаўніча. У нас традыцыйна багаты на кніжныя навінкі стэнд (напрыклад, у Астане на ім было прадстаўлена больш за 500 кніг), мы прымаем актыўны ўдзел у розных мерапрыемствах, што праходзяць у рамках выстаўкі. Прычым, нярэдка на іх можна не толькі пабачыць і пачуць нашых выдаўцоў ці пісьменнікаў, але і паслухаць беларускія песні. У Астане нам дапамагаў мясцовы фальклорны гурт «Вясёлка», удзельнікі якога — беларусы, што стала жывуць у Казахстане.

Наша задача — як мага шырэй знаёміць чытачоў з лепшымі ўзорамі як класічнай, так і сучаснай нацыянальнай літаратуры.

— Ці знайшліся ў час выстаўкі новыя падказкі, кантакты, якія дапамогуць і ў нас нешта рэалізоўваць, прасоўваць?

— Безумоўна. Напрыклад, я прымаў удзел у міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Еўразійства ў кантэксце кніжнай культуры і гуманітарнага супрацоўніцтва», якая ў рамках выстаўкі праходзіла ў Еўразійскім нацыянальным універсітэце імя Л.М. Гумілёва і дзе падымаліся вельмі актуальныя праблемы сучаснага кнігавыдання. Тады ж паміж выдавецтвам «Мастацкая літаратура» і ЕНУ быў падпісаны мемарандум аб супрацоўніцтве.

Пасля, дарэчы, былі непасрэдныя кантакты паміж выдаўцамі і пісьменнікамі розных краін, што, я ўпэўнены, у хуткім часе прынясе свой плён. Ну вось хоць бы адзін прыклад. «Мастацкая літаратура» мяркуе ў наступным годзе выдаць чатырохтомны зборнік казак сучасных беларускіх і замежных пісьменнікаў.

Гэта важна, каб чытач ужо з дзяцінства праз казку далучаўся да культуры, звычаяў розных народаў. Такое далучэнне спрыяе ўзаемаразуменню і ўзаемапавазе. І падчас выстаўкі атрымалася заручыцца падтрымкай і выдаўцоў, і перакладчыкаў некаторых краін у рэалізацыі гэтага праекта.

— Чым адрозніваецца, на ваш погляд, чытач, наведвальнік выстаўкі ў Астане ад нашых чытачоў у Мінску?

— Мне здаецца, што чытач ва ўсім свеце аднолькавы. А галоўнае, радуе тое, што актыўнасць у наведванні праяўляе малады чытач. Гэта можна сказаць і пра нашу, мінскую кніжную выстаўку, і пра франкфурцкую. Так было і ў Астане. Значыць, будучыня у кнігі ёсць.

— Як вы лічыце, якім чынам павінны развівацца кантакты паміж выдаўцамі Беларусі і Казахстана?

— Калі гаварыць пра выдаўцоў і з таго і з другога боку, якія займаюцца выпускам мастацкай літаратуры, то, безумоўна, наша задача ў гэтым плане — як мага шырэй знаёміць чытачоў з лепшымі ўзорамі як класічнай, так і сучаснай нацыянальнай літаратуры. І тут Беларусь не першы год паказвае цудоўны прыклад. Толькі ў апошнія гады, дзякуючы Выдавецкаму дому «Звязда», выйшла кніга Абая «Стэпавы прастор», у серыі «Созвучие сердец» — зборнік твораў сучасных пісьменнікаў Беларусі і Казахстана «Не ведая границ», у якім мы сустракаем імёны Мухтара Аўэзава, Фарызы Унгарсынавай, Мукагалі Макатаева, Кадыра Мурзаліева і многія іншыя.

Да гэтага спісу нельга не дадаць тры кнігі вядомага казахстанскага пісьменніка Немата Келімбетава ў перакладзе на беларускую мову. Хочацца спадзявацца, што неўзабаве і кнігі з творамі нашых пісьменнікаў з'явяцца на казахстанскім кніжным рынку. Для пачатку можна было б падумаць пра сумесны кніжны праект: напрыклад, пра том сучаснай беларускай і казахскай прозы, частка тыражу якога друкуецца ў Мінску, частка — у Астане. Але для гэтага мала чыёйсьці ініцыятывы. Хочацца спадзявацца і на падтрымку Саюза пісьменнікаў Казахстана, і на выдавецкую зацікаўленасць — скажам, таго ж найбуйнейшага ў Казахстане выдавецтва «Фаліянт», якое выступіла арганізатарам кніжнай выстаўкі, і з кіраўніцтвам якога ў нас склаліся добрыя адносіны.

— Ці абмяркоўваліся ў час выставачных мерапрыемстваў пытанні выжывання кнігі?

— Несумненна, разглядаліся. На пленарным пасяджэнні навукова-практычнай канферэнцыі «Еўразійства ў кантэксце кніжнай культуры і гуманітарнага супрацоўніцтва» першым праблему выжывання папяровай кнігі і наступ на яе кнігі электроннай і ўвогуле інтэрнэту падняў наш таджыкскі калега пісьменнік і выдавец Ато Хамдам. І гэтая праблема пасля закранлася ў многіх выступленнях. Але кожны з выступоўцаў, а значыць, кожная краіна, прадстаўленая на канферэнцыі, усё ж глядзяць у будучыню з аптымізмам: папяровай кнізе жыць. Як і сур'ёзнай літаратуры, як бы яе ні імкнулася выцесніць літаратура масавая і бульварная.

Ведаеце, у гасцініцы, у якой я жыў у Астане, сярод персаналу ёсць дзяўчына — Гульнара Едзяшова. Яна піша апавяданні, адно з якіх папрасіла мяне прачытаць. Здавалася б, сёння, калі ты хочаш дамагчыся вядомасці ў пісьменніцкай справе, пішы так, як піша Дар'я Данцова. Але Гульнара разважае ў сваім апавяданні пра тое, як зрабіць, каб мы, людзі, станавіліся больш добрымі, больш спагадлівымі адзін да аднаго. І ўвогуле, як нам выжываць на гэтай зямлі, як не знішчыць саміх сябе.

І пакуль сярод маладых аўтараў будуць тыя, хто бярэцца за такія сур'ёзныя тэмы, ёй, сур'ёзнай літаратуры, нічога не пагражае.

Гутарыў Кастусь ЛАДУЦЬКА

■ Фэст

Кітайскаму вайскоўцу — Гран-пры... за танец

На конкурсе XXIX Міжнароднага фестывалю сучаснай харэаграфіі галоўны прыз (5 тысяч долараў ЗША) атрымаў саліст Цэнтральнага ансамбля песні і танца пры палітычным упраўленні арміі КНР Юйчэн Яа.
Кітайскі танцор разам з харэографам Чжан Цян прадставіў творчую работу «Мае мерыдыяны». Дарэчы, Чжан Цян ужо перамагаў на фестывалі ў Віцебску роўна 10 гадоў таму.

Сёлета ў канцэртнай зале «Віцебск» за перамогу змагаліся танцоры і калектывы з Беларусі, Украіны, Расіі, Швецыі, Эстоніі, Малдовы і іншых краін. Журы ўзначальваў прафесар Пекінскай акадэміі танца Сяа Сухуа. Беларусь у судзейскай калегіі прадстаўляў народны артыст, мастацкі кіраўнік балета Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Юрый Траян. Экспертны савет узначальвала расіянка, музычны і тэатральны крытык, кіраўнік школы тэатральнай крытыкі Ларыса Барыкіна.

Міністр культуры Барыс СВЯТЛОЎ канстатаваў, што віцебскае маштабнае свята сучаснага танца праводзіцца на высокім узроўні. Яго прафесійны статус пацверджаны шырокай геаграфіяй краін-удзельніц. Харэаграфічны фэст займае дастойнае месца ў шэрагу вядомых культурных акцый Беларусі. Міністр з задавальненнем заўважыў, што ў нашай краіне ўсё больш калектываў сучаснай харэаграфіі, яны маюць сваю адметнасць і мода на заняткі харэаграфіяй расце.

Выступае ўладальнік гран-пры фестывалю, саліст Цэнтральнага ансамбля песні і танца пры палітычным упраўленні арміі КНР Юйчэн Яа.

Фота БЕЛТА.

Прэм'ера пастаноўкі «Маленькая смерць» у выкананні нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларусі.

Дырэктар «Цэнтра культуры «Віцебск», прэзідэнт Сусветнай асацыяцыі фестываляў (WAF) Аляксандр СІДАРЭНКА падкрэсліў, што ў канкурсантаў ёсць магчымасць не толькі заявіць пра сябе. На фестывалі сучаснай харэаграфіі можна шмат чаму навучыцца, атрымаць карысныя парады. Практыка паказвае, што нават пройгрыш у конкурсе не азначае адсутнасць таленту. З гадамі аўтсайдары становяцца мацнейшымі танцорамі і калектывамі.

Па традыцыі падчас фэсту праводзіліся майстар-класы, семінары, інтэрактыўныя лекцыі. Былі перформансы ад танцавальных кампаній. Экспанаваліся выставы жывапісу і фатаграфіі. Падчас культурнай падзеі працягласцю ў тыдзень гледачы ўбачылі і пастаноўкі вядомых харэографаў. Напрыклад, пасля цырымоніі адкрыцця фэсту ў канцэртнай зале «Віцебск» адбылася прэм'ера балета «Жызэль». Аўтар лібрэта, харэаграфіі і пастаноўкі ў выкананні «Кіеў мадэрн-балет» — вядомы харэограф Раду Паклітару.

У наступным годзе правядуць не міжнародны, а рэспубліканскі конкурс.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

Даты | Падзеі | Людзі

30 ЛІСТАПАДА

1835 год — нарадзіўся Марк Твен, амерыканскі пісьменнік. Аўтар раманаў «Прыгоды Тома Соера», «Прыгоды Гекльберы Фіна», цыкла гістарычных раманаў-прытчаў, у тым ліку «Янкі з Канектыкута пры двары караля Артура» і іншых.

1903 год — нарадзіўся (вёска Крываносы Старадарожскага раёна) Раман Навумавіч Мачульскі, партыйны і дзяржаўны дзеяч Беларусі, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў антыфашысцкага падполля і партызанскага руху ў Мінскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну, Герой Савецкага Саюза, заслужаны работнік культуры Беларусі. У Вялікую Айчынную вайну ў тыле ворага, упаўнаважаны ЦК КП(б)Б па Мінскай і Палескай абласцях, сакратар Мінскага падпольнага абкама партыі, у кастрычніку 1942 — маі 1943 года — выконваючы абавязкі камандзіра Мінскага партызанскага злучэння, са жніўня 1943-га — камандзір партызанскага злучэння Барысаўска-Бягомльскай зоны. Пасля вайны быў на партыйнай і савецкай рабоце. Аўтар мемуараў «Старонкі бессмяротнасці», «Людзі высокага абавязку», «Вечны агонь», «На вогненнай зямлі». Памёр у 1990 годзе.

1928 год — нарадзілася (г. Віцебск) Галіна Аляксандраўна Арлова, народная артыстка Беларусі. З 1959 года — актрыса Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы. Выканаўца характарных і драматычных роляў. Сярод лепшых роляў: Ягадка («Амністыя» М. Матукоўскага), Алена («Жаніцьба Бялугіна» А. Астроўскага), Нэлі («Прыніжаныя і зняважаныя» Ф. Дастаеўскага) і інш. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

1939 год — пачалася савецка-фінская вайна («зімняя вайна»). У гэты дзень Чырвоная армія пачала шырокамаштабнае ўварванне на фінскую тэрыторыю. Перамагчы «малой крывёй» фінаў не ўдалося. Лабавы штурм лініі Манергейма сарваўся. Чырвонай арміі не ўдалося за першыя тры тыдні не толькі, як планавалася, дайсці да Хельсінкі, але нават прарваць першую паласу фінскіх пазіцый.

1956 год — нарадзіўся (вёска Турэц Карэліцкага раёна) Аляксандр Аляксандравіч Кеда, беларускі спявак, заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь. У 1980 годзе скончыў Беларускую кансерваторыю. З 1982-га — саліст Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь. Сярод партый: Воланд («Майстар і Маргарыта» Я. Глебава), цар Егіпта («Аіда» Д. Вердзі), Грэмін («Яўгеній Анегін» П. Чайкоўскага) і іншыя. Лаўрэат Рэспубліканскага конкурсу музыкантаў-выканаўцаў.

Было сказана

Якуб КОЛАС, народны паэт Беларусі:
«Бяда не збудзецца слязьмі,
Пайдзі параіцца з людзьмі,
І ключык знойдзеш неспадзеўна».

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Ландышы сярод зімы? Гэта проста!

Ландышы — як вядома, «светлага мая прывітанне», але іх можна вырасціць і зімой. Вось да Новага года, напрыклад.

Выганка ландышаў доўжыцца ад 20 да 30 дзён (ранняя — 25—30, больш позняя — 20—22).

Каб атрымаць квітнеючыя ландышы ў снежні, у лістападзе трэба пасадзіць спецыяльна падрыхтаваныя парасткі. Зрэшты, калі кветкі патрэбныя вам не строга да вызначанага тэрміну, то можна зрабіць прасцей. Садовыя ландышы да маразоў перасадзіць у гаршкі, перанесці ў памяшканне — і да лютага вы атрымаеце пахучыя кветкі практычна без усялякіх клопатаў.

Калі кветкі вы разлічваеце атрымаць у снежні, то якасць суквеццяў можна палепшыць з дапамогай дадатковага асвятлення. Яно зробіць афарбоўку лісця больш інтэнсіўнай, а кветаносы больш трывалымі.

Але мы пагаворым усё ж аб выганцы да пэўнага часу. Карэнішчы садовых ландышаў выкопваюць пасля першых замаразкаў. Рабіць гэта лепш не лапатай, а віламі, каб абсыпалася зямля. Цэнтральныя кветкавыя пупышкі (іх лёгка вызначыць па знешнім выглядзе — тоўстыя і тупыя) аддзяляюць ад бакавых вегетатыўных. Затым іх падзяляюць: самыя буйныя — для ранняй выганкі, астатнія — для пазнейшай. Карэнішчы збіраюць у пучкі па 25—30 штук «галоўка да галоўкі» і падразаюць карані на трацінy. Затым прыкопваюць вертыкальна ў скрынях з пяском або торфам і захоўваюць да выганкі у прахалодным памяшканні. Да наступлення маразоў парнікі трэба ўцяпліць лісцем або пілавіннем, каб зямля не прамерзла і карэнішчы лёгка было дастаць. Карэнішчы, прызначаныя для ранняй выганкі, час ад часу трэба трохі ўвільгатняць.

Цяпер трэба вызначыцца з датай цвіцення, і за 25—28 дзён да яе ачысціць ад лісця. Калі пры гэтым тэмпература паветра не ніжэй -19 °C, то карэнішчы на 5-6 гадзін пакідаюць на марозе.

Пасля гэтага іх трэба ўнесці ў прахалоднае памяшканне, паліць халоднай вадой і даць павольна адтаць. І толькі потым высадзіць у падрыхтаваныя гаршкі. У якасці субстрату для пасадкі выкарыстоўваюць сумесь торфу з пілавіннем у суадносінах 1: 2, сумесь пяску з торфам, а таксама чысты торф, чысты пясок або чыстае пілавінне.

Гаршкі з высаджанымі карэнішчамі трэба паставіць у скрыні ці вёдры, атуліць двух-трохсантыметровым пластом моху і змясціць у цёмнае месца. Калі знайсці такое месца цяжка, тады можна проста прыкрыць гаршкі каўпакамі са шчыльнай паперы або чорнай плёнкі.

Тэмпература ў памяшканні ў гэты час павінна быць у межах +25...+30 °C пры высокай вільготнасці. Паліваць ландышы трэба цёплай вадой.

Як толькі ландышы крануцца ў рост, мох трэба прыбраць. Растуць яны хутка, і ўжо праз 10—12 дзён стрэлкі дасягаюць вышыні ў 14—16 см. У гэты час каўпакі, якія зацямнялі, варта прыбраць, а тэмпературу ў памяшканні знізіць да +18...+20 °C. Калі на расліне распусцяцца два ніжнія «званочкі», тэмпературу зноў зніжаюць да +10 ...+12 °C.

Але ўсе гэтыя меры прымяняюцца толькі пры выганцы ландышаў да 15 студзеня.

Калі кветкі вы разлічваеце атрымаць у снежні, то якасць суквеццяў можна палепшыць з дапамогай дадатковага асвятлення. Лямпы дзённага святла павінны быць падвешаныя над раслінамі на вышыні 30 см з разліку 50 ват на 1 $м^2$ плошчы. Уключаць лямпы трэба раніцай — з 6 да 9 і ўвечары — з 16 да 22. Дадатковае асвятленне зробіць афарбоўку лісця больш інтэнсіўнай, а кветаносы больш трывалымі.

Пры выганцы пасля 15 студзеня ландышы высаджваюць адразу пасля таго, як іх забралі з памяшкання, дзе яны захоўваліся. Тэмпература павінна быць +25 °C, а з лютага — на 3—5 °C ніжэй. Працягласць зацямнення паступова памяншаюць. А ў сонечныя дні неабходна лёгкае прыцямненне.

Большасці цыбульных раслін для выганкі патрэбныя аднолькавыя ўмовы, і гэта дазваляе саджаць у адну скрынку розныя віды і атрымліваць выдатныя зборныя вясновыя букеты. Лепш за ўсё спалучаюцца нарцысы і гіяцынты, жоўтыя цюльпаны і мускары, нарцысы і цюльпаны, чырвоныя цюльпаны і жоўтыя крокусы.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	9.04	16.52	7.48
Віцебск	9.00	16.35	7.35
Магілёў	8.54	16.42	7.48
Гомель	8.43	16.47	8.04
Гродна	9.18	17.09	7.51
Брэст	9.11	17.18	8.07

Месяц

Маладзік 29.11—06.12.
Месяц у сузор'і Стральца.

Іmяніны

Пр. *Лазара, Міхаіла, Рыгора, Сяргея.*
К. *Канстанцыі, Юстыны, Андрэя, Канстанціна.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

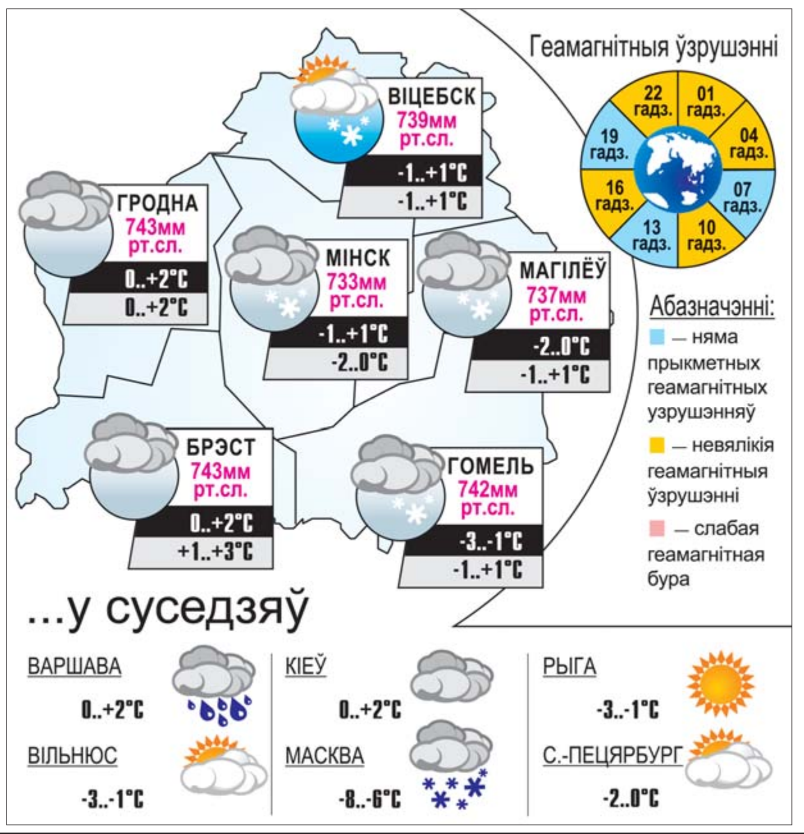

УСМІХНЕМСЯ

Кот Барсік валодаў вельмі карысным жыццёвым навыкам: ён умеў прыгожа страціць прытомнасць каля дзвярэй на кухню.

Хлопец піша СМС:

«Любая, дзеля цябе я гатовы пераплысці акіян, скокнуць у прорву, ляцеў бы да цябе, нягледзячы на ўсе цяжкасці і перашкоды, нягледзячы на ўсе небяспекі.

P.S. Прыйду ў нядзелю, калі не будзе дажджу...»

Калі грошы не пахнуць, як жонка знаходзіць маю заначку?

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гомелі: 28 27 27, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4673.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 29 лістапада 2016 года.